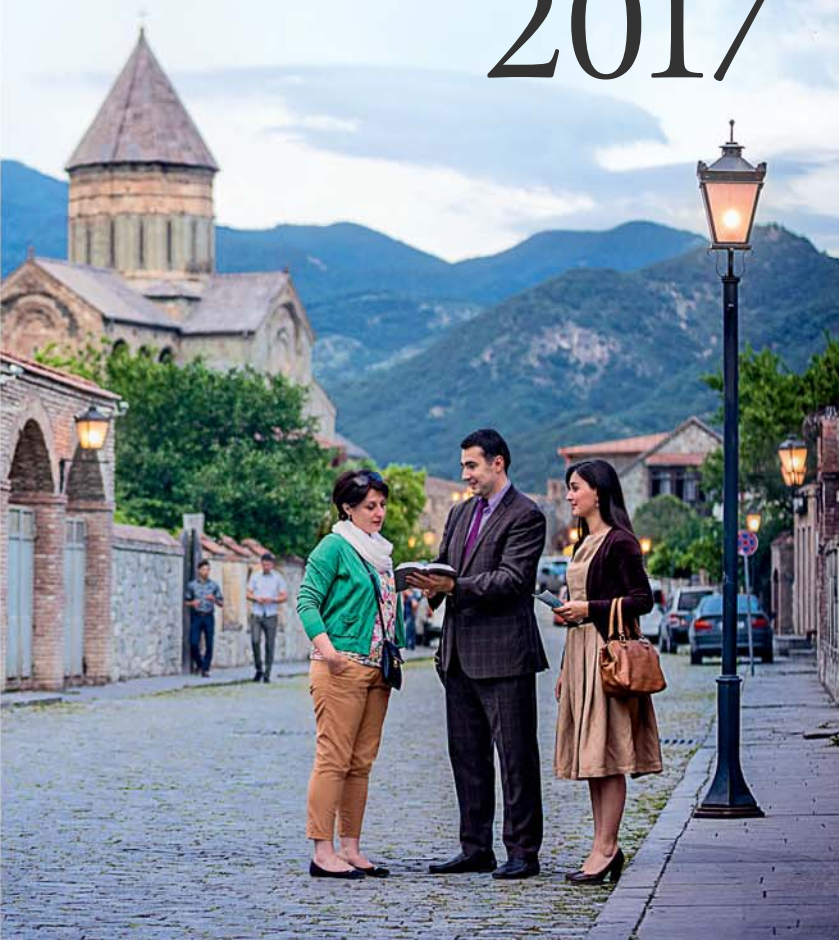

Βιβλίο Έτους των
Μαρτύρων του Ιεχωβά

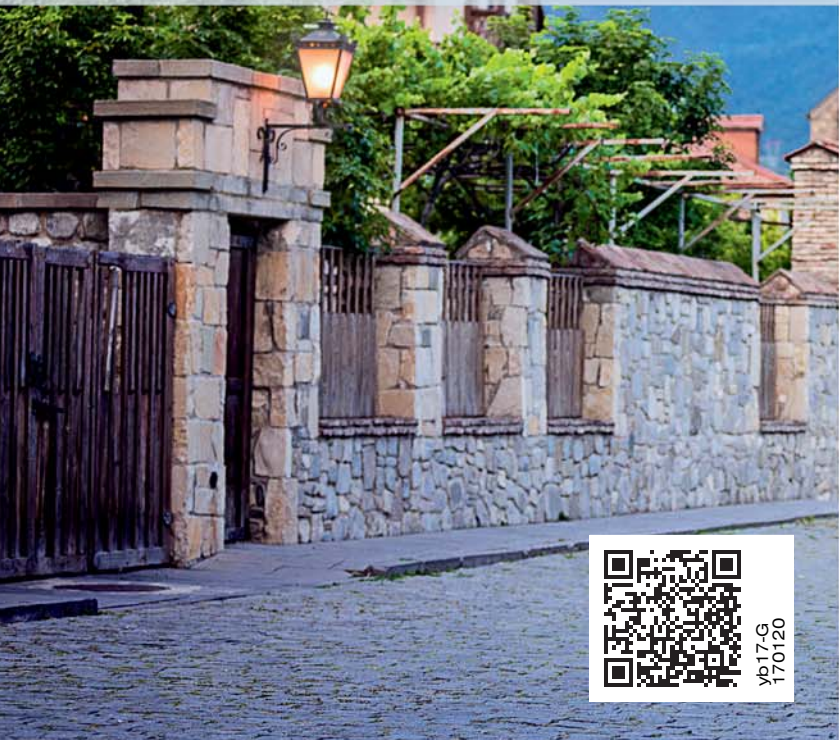

2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επιστολή από το Κυβερνών Σώμα	2
Αξιόλογες Ειδήσεις από το Περρασμένο Έτος	6
Κήρυγμα και Διδασκαλία σε Όλη τη Γη	46
Γεωργία	82
Πριν από 100 Χρόνια—1917	172
Γενικά Σύνολα	177

yo17-G
170120

Photo Credits: Page 110: Georgian Bible:
National Center of Manuscripts

**Αυτό το έντυπο δεν είναι προς
πώληση. Παρέχεται ως μέρος ενός
παγκόσμιου Βιβλικού εκπαιδευτικού
έργου που υποστηρίζεται από
προαιρετικές συνεισφορές.**

**Αν θέλετε να κάνετε μια
συνεισφορά, παρακαλούμε
επισκεφτείτε το www.jw.org/el.**

Οι Γραφικές παραθέσεις είναι από
τη *Μετάφραση Νέου Κόσμου*, μια
απόδοση σε σύγχρονη γλώσσα, εκτός
αν αναφέρεται διαφορετικά.

Βιβλίο Έτους των Μαρτύρων του Ιεχωβά 2017
2017 Yearbook of Jehovah's Witnesses
Εκτύπωση Ιανουάριος 2017
Greek (yb17-G)

© 2017
Watch Tower Bible and Tract Society
of Pennsylvania

Εκδότες
Watchtower Bible and Tract Society of
New York, Inc., Walkkill, New York, U.S.A.
Χριστιανοί Μάρτυρες του Ιεχωβά Ελλάδας

© Druck und Verlag:
Wachturm Bibel- und
Traktat-Gesellschaft, Selters/Ts.

Made in Germany
Τυπώθηκε στη Γερμανία

Οι Πνευματικοί μου Στόχοι για το 2017

Ανάγνωση και Μελέτη της Αγίας Γραφής

Κήρυγμα και Διδασκαλία

Χριστιανική Ζωή και Ιδιότητες

Αυτό το βιβλίο ανήκει στ

Βιβλίο Έτους των
Μαρτύρων του Ιεχωβά

2017

Περιέχει την Έκθεση για το
Υπηρεσιακό Έτος 2016

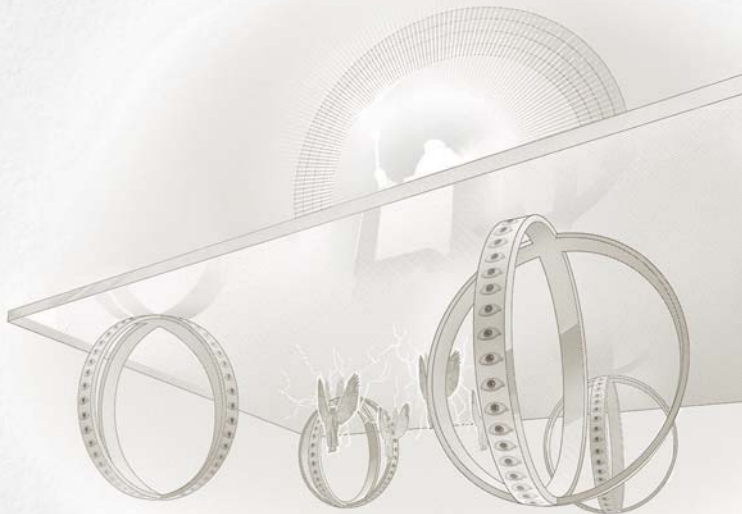
Επιστολή από το Κυβερνών Σώμα

Αγαπητοί Αδελφοί και Αδελφές:

Τον έβδομο αιώνα Π.Κ.Χ., ο προφήτης Ιεζεκιήλ έλαβε ένα εκπληκτικό όραμα. Είδε ένα γιγαντιαίο όχημα, ένα ουράνιο άρμα, υπό τον έλεγχο του Κυρίαρχου του σύμπαντος. Το πιο εντυπωσιακό όσον αφορά το συγκεκριμένο όχημα ήταν ο τρόπος με τον οποίο κινούνταν. Το έκανε αυτό με αστραυαία ταχύτητα, χωρίς να επιβραδύνει ή να στρίβει—ακόμα και όταν άλλαζε κατεύθυνση!—Ιεζ. 1:4, 9, 12, 14, 16-27.

Εκείνο το όραμα μας υπενθυμίζει ότι το ουράνιο τμήμα της παγκόσμιας οργάνωσης του Ιεχωβά βρίσκεται διαρκώς σε κίνηση. Τι συμβαίνει με το επίγειο τμήμα; Το περασμένο υπηρεσιακό έτος, φάνηκε ξεκάθαρα ότι ο ρυθμός με τον οποίο κινεί ο Ιεχωβά τον οργανωμένο λαό του στη γη είναι επίσης εκπληκτικός!

Εδώ, στις Ηνωμένες Πολιτείες, μέλη της οικογένειας Μπέθελ είναι απασχολημένα με τη μετακίνησή τους από το Μπρούκλιν στα νέα παγκόσμια κεντρικά γραφεία στο Γουόργουικ της Νέας Υόρκης, σε άλλα συγκροτήματα, καθώς και στον αγρό. Παρόμοια, Μπεθελίτες σε άλλα γραφεία τμήματος ανά τον κόσμο είναι απασχολημένοι με την οικοδόμηση, την ανακαίνιση, τη συγχώνευση ή τη μετακίνηση σε νέες περιοχές. Τι ισχύει για εσάς; Ακόμα και αν δεν είστε απασχολημένοι με κάποια κυριολεκτική μετακίνηση, αναμφίβολα βρίσκεστε σε κίνηση με άλλους τρόπους.

Το ουράνιο τμήμα της οργάνωσης του Ιεχωβά βρίσκεται διαρκώς σε κίνηση

Το Κυβερνών Σώμα συγκινείται βαθιά και ενθαρρύνεται πολύ βλέποντας ότι ο λαός του Θεού σε όλο τον κόσμο είναι πιο πολυάσχολος από ποτέ, καθώς συμβαδίζει με την οργάνωση του Ιεχωβά. Πολλοί μετακομίζουν για να υπηρετήσουν εκεί όπου η ανάγκη είναι μεγαλύτερη. Άλλοι μετακινούνται σε νέες μορφές υπηρεσίας, όπως ο ξενόγλωσσος αγρός. Πολλοί δοκιμάζουν πρώτη φορά κάποια μορφή μαρτυρίας με την οποία δεν ήταν εξοικειωμένοι. Ακόμα περισσότεροι επεκτείνουν την υπηρεσία τους με άλλους τρόπους. Και όλοι οι πιστοί Χριστιανοί, μεταξύ αυτών οι ηλικιωμένοι και όσοι έχουν σωματικούς περιορισμούς, τρέχουν με οσιότητα στον αγώνα για ζωή—παραμένοντας σε κίνηση στην υπηρεσία του Ιεχωβά και εκθέτοντας έτσι τον Σατανά ως ψεύτη!—1 Κορ. 9:24.

Να είστε βέβαιοι ότι το πνεύμα που δείχνετε δεν περνάει απαρατήρητο από τον Ιεχωβά. (Εβρ. 6:10) Η πρόθυμη στάση

σας μας θυμίζει τον Αβραάμ και τη Σάρρα. Σε ηλικία άνω των 70 ετών, ο Αβραάμ μετακινήθηκε από τη χαλδαϊκή πόλη Ουρ και οδήγησε την οικογένειά του στη μακρινή Χαναάν, όπου θα ζούσε σε σκηνές για τα υπόλοιπα 100 χρόνια της ζωής του. Πόσο πρόθυμο πνεύμα έδειξε ο ίδιος και η αγαπημένη του σύζυγος!—Γέν. 11:31· Πράξ. 7:2, 3.

Δείχνετε εσείς τέτοιο πνεύμα; Όλοι εσείς που υπομένετε πιστά σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς κάνετε αυτό που μας σύστησε ο Ιησούς. Εκείνος είπε: «Πηγαίνετε, λοιπόν, και κάντε μαθητές από όλα τα έθνη, βαπτίζοντάς τους στο όνομα του Πατέρα και του Γιου και του αγίου πνεύματος».—Ματθ. 28:19.

Ακόμα και η λέξη «πηγαίνετε» που χρησιμοποίησε ο Ιησούς υποδηλώνει ότι πρέπει να είμαστε σε κίνηση, δραστήριοι. Πόση ικανοποίηση νιώθουμε όταν βλέπουμε όλα όσα επιτέλεσαν οι ζηλωτές ακόλουθοι του Χριστού το περασμένο έτος! Είναι εύκολο να διακρίνει κανείς ότι το κραταιό χέρι του Ιεχωβά έχει ευλογήσει το έργο διακήρυξης των καλών νέων της Βασιλείας σε όλα τα έθνη.—Μάρκ. 13:10.

Πολλοί ανταποκρίνονται στο άγγελμα. Πέρσι, ο ανώτατος αριθμός ευαγγελιζομένων ήταν 8.340.847, ενώ ο μέσος όρος Γραφικών μελετών κάθε μήνα ήταν 10.115.264. Σαφώς, το ουράνιο άρμα βρίσκεται σε κίνηση, όπως και εσείς! Συνεχίστε το θαυμάσιο έργο σας στο μικρό χρονικό διάστημα που απομένει προτού κλείσει ο Ιεχωβά την πόρτα προς τη σωτηρία.

Πόσο κατάλληλο είναι το εδάφιο του έτους για το 2017: **«Να εμπιστευέσαι στον Ιεχωβά και να κάνεις το καλό!»** (Ψαλμ. 37:3) Όταν υπακούτε σε αυτά τα λόγια, κάνοντας το καλό με το να αποδίδετε ιερή υπηρεσία στον Ιεχωβά, δείχνετε την εμπιστοσύνη σας σε εκείνον. Σας παρακαλούμε να θυμάστε πάντα ότι ποτέ δεν είστε μόνοι. Τα λόγια του Ιησού θα αποδεικνύονται σε κάθε περίπτωση αληθινά: «Εγώ είμαι μαζί

«Να εμπιστεύεσαι στον Ιεχωβά και να κάνεις το καλό»

σας όλες τις ημέρες μέχρι την τελική περίοδο του συστήματος πραγμάτων».—Ματθ. 28:20.

Να είστε σίγουροι ότι ο Ιεχωβά θα συνεχίσει να ευλογεί την πιστή σας υπηρεσία. Είτε η συμβολή σας είναι μικρή είτε μεγάλη, αυτό που έχει σημασία για τον Ιεχωβά είναι ότι προσφέρετε το καλύτερο που μπορείτε και με το σωστό κίνητρο. Κάθε τέτοιο δώρο αγγίζει την καρδιά του και φέρνει το χαμόγελο της επιδοκμασίας του. (2 Κορ. 9:6, 7) Συνεχίστε, λοιπόν, να πλησιάζετε τον στοργικό σας Πατέρα μέσω τακτικής προσευχής, μελέτης του Λόγου του Θεού, παρακολούθησης των Χριστιανικών συναθροίσεων και ενεργής συμμετοχής στη διακονία.

Ωσπου να τελειώσει το «μικρό χρονικό διάστημα» που παραχωρήθηκε στον Διάβολο, αυτός ο πονηρός στασιαστής είναι αποφασισμένος να χρησιμοποιεί οποιοδήποτε μέσο έχει στη διάθεσή του για να μας κάνει να εκτραπούμε από την πορεία της διακράτησης ακλόνητης ακεραιότητας στον Ιεχωβά. (Αποκ. 12:12) Να παραμένετε κοντά στον Ιεχωβά, και κάθε προσπάθεια του Διαβόλου θα αποτυγχάνει. (Ψαλμ. 16:8) Σας παρακαλούμε να θυμάστε ότι σας αγαπάμε πάρα πολύ και εκτιμούμε τη βοήθειά σας στη φροντίδα των συμφερόντων της Βασιλείας του Κυρίου σε αυτές τις τελευταίες ημέρες.

Οι αδελφοί σας,

Κυβερνών Σύμμα των Μαρτύρων του Ιεχωβά

Αξιόλογες ειδήσεις από το περασμένο έτος

Γουόργουικ, Νέα Υόρκη
Παγκόσμια Κεντρικά Γραφεία

ΕΝΩ ο κόσμος του Σατανά βιώνει αλληπάλληλες συμφορές, οι αληθινοί λάτρες του Ιεχωβά εξακολουθούν να έχουν “πολλά να κάνουν στο έργο του Κυρίου”. (1 Κορ. 15:58) Οι εκθέσεις που ακολουθούν δείχνουν πώς προσπαθούν οι Μάρτυρες του Ιεχωβά σε όλο τον κόσμο να “εμπιστευονται στον Ιεχωβά . . . , να κάνουν το καλό . . . και να φέρονται με πιστότητα”.—Ψαλμ. 37:3.

Μεταφορά των Παγκόσμιων Κεντρικών Γραφείων και του Γραφείου Τμήματος

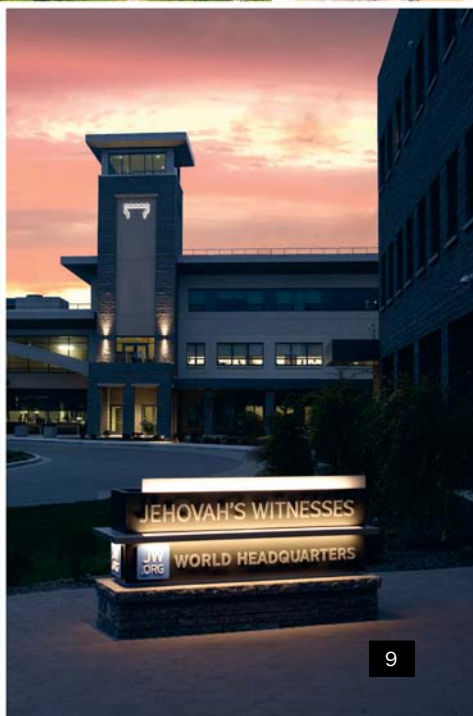
Η επέκταση των εγκαταστάσεων στο Γουόλκλι της Νέας Υόρκης ολοκληρώθηκε την 1η Φεβρουαρίου 2016, και έτσι μπόρεσε να μετεγκατασταθεί εκεί η Επιτροπή του Τμήματος των Ηνωμένων Πολιτειών, το Τμήμα Υπηρεσίας και άλλα τμήματα του Μπέθελ. Και καθώς ολοκληρώνονται οι εργασίες στα νέα παγκόσμια κεντρικά γραφεία μας στο Γουόργουικ, η οικογένεια Μπέθελ του Μπρούκλιν έχει ξεκινήσει το μεγάλο εγχείρημα της μετακόμισης από την πόλη της Νέας Υόρκης στην επαρχία.

Γουόλκιλ, Νέα Υόρκη ▲
Γουόργουικ, Νέα Υόρκη ▼

Τη Δευτέρα 3 Απριλίου 2017, θα αρχίσουν οι ξεναγήσεις στα παγκόσμια κεντρικά γραφεία στο Γουόργουικ, που θα περιλαμβάνουν τρεις εκθέσεις στις οποίες οι επισκέπτες θα μπορούν να περιηγούνται μόνοι τους, καθώς και μία ξενάγηση με ξεναγό.

1. Η έκθεση «**Η Αγία Γραφή και το Θεϊκό Όνομα**» περιλαμβάνει σπάνιες Άγιες Γραφές και τονίζει ότι το όνομα του Θεού έχει δικαιωματική θέση στις Γραφές.

2. Η έκθεση «**Ένας Λαός για το Όνομα του Ιεχωβά**» παρουσιάζει με οπτικά μέσα την πνευματική κληρονομιά των Μαρτύρων του Ιεχωβά, δείχνοντας πώς ο Ιεχωβά έχει κατευθύνει, διδάξει και οργανώσει προοδευτικά τον λαό του για να κάνει το θέλημά του.

3. Η διαδραστική έκθεση «**Παγκόσμια Κεντρικά Γραφεία — Πίστη εν Δράσει**» εξηγεί τι κάνουν οι επιτροπές του Κυβερνώτος Σώματος προκειμένου να βοηθήσουν τα μέλη του λαού του Ιεχωβά να συναθροίζονται, να κάνουν μαθητές, να λαβαίνουν πνευματική τροφή και να δείχνουν αγάπη ο ένας στον άλλον.

Οι **εκθέσεις** θα είναι ανοιχτές για το κοινό Δευτέρα με Παρασκευή από τις 8:00 π.μ. έως τις 4:00 μ.μ. Οι επισκέπτες θα μπορούν επίσης να απολαύσουν μία **20λεπτη ξενάγηση με ξεναγό**, η οποία θα επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα τμήματα του Κτιρίου Γραφείων/Βοηθητικών Υπηρεσιών, καθώς και στους εξωτερικούς χώρους του Μπέθελ. Οι σύντομες **ξεναγήσεις με ξεναγό** θα διεξάγονται Δευτέρα με Παρασκευή από τις 8:00 π.μ. έως τις 11:00 π.μ και από τη 1:00 μ.μ. έως τις 4:00 μ.μ.

Προτού προγραμματίσετε την επίσκεψή σας, παρακαλούμε επισκεφτείτε το jw.org και επιλέξτε **ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΜΑΣ > ΓΡΑΦΕΙΑ & ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ > Ηνωμένες Πολιτείες**.

Δίνεται Προτεραιότητα στο Παγκόσμιο Έργο Κηρύγματος

ΤΗΝ Τετάρτη 23 Σεπτεμβρίου 2015, το Κυβερνών Σώμα πληροφόρησε την παγκόσμια οικογένεια Μπέθελ ότι γίνονταν αρκετές οργανωτικές αλλαγές με σκοπό να αξιοποιηθούν στον καλύτερο βαθμό οι αφιερωμένοι πόροι. Κατόπιν, το Σάββατο 3 Οκτωβρίου 2015, μια ανακοίνωση του Κυβερνώντος Σώματος εξηγούσε: «Το εδάφιο Φιλιπησίους 1:10 μας προτρέπει “να βεβαιωνόμαστε για τα πιο σπουδαία πράγματα”. Σε αρμονία με αυτή τη σοφή συμβουλή, εμείς [το Κυβερνών Σώμα] επιθυμούμε να δώσουμε προτεραιότητα στις δραστηριότητες που συμβάλλουν τα μέγιστα στην πνευματική ευημερία του λαού του Θεού και στην προώθηση του παγκόσμιου έργου κηρύγματος».

Ο Στίβεν Λετ από το Κυβερνών Σώμα αναφέρθηκε εκτενέστερα σε αυτό στο JW Broadcasting: «Το Κυβερνών Σώμα βλέπει τόσο σοβαρά την προώθηση των συμφερόντων της Βασιλείας στον αγρό ώστε έχουμε επανεξετάσει τρόπους με τους οποίους μπορούμε να κάνουμε περικοπές σε όλα τα γραφεία τμήματος προκειμένου να διοχετεύσουμε περισσότερους πόρους στον αγρό. Για παράδειγμα, πολλές καθιερωμένες εργασίες και υπηρεσίες στο Μπέθελ έχουν περιοριστεί ή καταργηθεί. Ως αποτέλεσμα, θα χρειάζονται λιγότερα μέλη στην οικογένεια Μπέθελ».

Κατά συνέπεια, από τον Σεπτέμβριο του 2015, περίπου 5.500 μέλη της παγκόσμιας οικογένειας Μπέθελ έχουν επιστρέψει στον αγρό. Αν και αυτές οι αλλαγές έχουν απαιτήσει μεγάλες προσαρμογές, η ευλογία του Ιεχωβά είναι ολοφάνερη, ενώ χάρη σε αυτές έχει δοθεί νέα ώθηση στο έργο κηρύγματος και διδασκαλίας.

Ένα αντρόγυνο στη **Σρι Λάνκα** που διορίστηκαν από το Μπέθελ στον αγρό θεώρησαν την αλλαγή ως ευκαιρία να αποδείξουν την πίστη τους στον Ιεχωβά και την εμπιστοσύνη τους στην οργάνωσή του. Έγραψαν: «Δεν ξέραμε τι μας επιφύλασσε το μέλλον. Αυτό όμως που ξέραμε με σιγουριά ήταν ότι ο Ιεχωβά δεν θα μας εγκατέλειπε. Έτσι λοιπόν προσευχηθήκαμε: “Σε παρακαλούμε, Ιεχωβά, όποια κατάσταση και αν αντιμετωπίσουμε, βοήθησέ μας να κάνουμε προσαρμογές ώστε να υπηρετήσουμε και οι δύο ως τακτικοί σκαπανείς”. Τον πρώτο μήνα δυσκολευτήκαμε από οικονομική άποψη. Ωστόσο, νιώσαμε την αγάπη και τη φροντίδα του Ιεχωβά, και τώρα έχουμε ένα σταθερό εισόδημα για να καλύπτουμε τα έξοδά μας. Έχουμε πολυάσχολο πρόγραμμα που περιλαμβάνει δουλειές του σπιτιού, κοσμική εργασία και σκαπανικό. Αλλά, χάρη στην εκπαίδευση που πήραμε στο Μπέθελ, μπορούμε να διαχειριζόμαστε σωστά τον χρό-

νο μας. Τίποτα δεν χαρίζει μεγαλύτερη ικανοποίηση από το να βοηθάς ανθρώπους να γνωρίσουν την αλήθεια, και εμείς είμαστε πολύ ευτυχοσμένοι που μπορούμε να το κάνουμε αυτό ως σκαπανείς».

Στην **Κολομβία**, μερικοί από τους Μπεθελίτες που έλαβαν νέο διορισμό έμαθαν μια ξένη γλώσσα και μετακόμισαν σε μακρινές περιοχές για να μεταδώσουν το άγγελμα της Βασιλείας σε απομονωμένους πληθυσμούς. Αυτοί οι αδελφοί έχουν επίσης αποδειχτεί ευλογία για τις καινούριες τους εκκλησίες. Κάποιος επίσκοπος περιοχής έγραψε σχετικά με ένα αντρόγυνο που διορίστηκε σε μια εκκλησία της περιοχής στην οποία υπηρετεί: «Οι αδελφοί και οι αδελφές στην εκκλησία εκτιμούν πολύ τη βοήθειά τους. Η συμμετοχή της εκκλησίας στη διακονία αγρού έχει βελτιωθεί, και οι ντόπιοι αδελφοί εκπαιδεύονται ώστε να αναλάβουν διάφορες ευθύνες μέσα στην εκκλησία». Πολλοί πρώην Μπεθελίτες έχουν προθυμοποιηθεί επίσης να υπηρετούν στο Μπέθελ ως εξωτερικοί βοηθοί μερικής απασχόλησης μία ή περισσότερες μέρες την εβδομάδα.

Ένας αδελφός που είχε υπηρετήσει 31 χρόνια στο Μπέθελ της **Ιαπωνίας** διορίστηκε σε μια εκκλησία με μόνο δύο πρεσβυτέρους. Επειδή η εκκλησία επρόκειτο να ανακαινίσει την Αίθουσα Βασιλείας, ο αδελφός φρόντισε να μην απασχοληθεί σε κάποια κοσμική εργασία για δύο εβδομάδες. Αλλά ακριβώς πριν αρχίσει η ανακαίνιση, ένας σεισμός μεγέθους 7 βαθμών έπληξε την περιοχή Κουμαμότο, όπου βρισκόταν η εκκλησία του. Εφόσον ο αδελφός είχε κανονίσει να μην εργαστεί, μπόρεσε να ηγηθεί στο έργο παροχής βοήθειας και στο ποιμαντικό έργο μετά τον σεισμό. «Κοιτώντας πίσω», λέει, «μπορώ να πω ότι ο Ιεχωβά με έστειλε σε ένα από τα μέρη όπου θα υπήρχε η μεγαλύτερη ανάγκη».

Ο Φιλ και η Σούγκαρ, που υπηρετούσαν στο γραφείο τμήματος της **Αυστραλασίας**, εξηγούν: «Όταν πήραμε νέο

διορισμό, ήμασταν αποφασισμένοι να διατηρήσουμε τη ζωή μας απλή. Προσευχηθήκαμε στον Ιεχωβά να μας καθοδηγήσει ώστε να πάρουμε σωστές αποφάσεις και να ευλογήσει όποια απόφαση και αν παίρναμε. Το μόνο που θέλαμε ήταν να είμαστε διαθέσιμοι για να υπηρετήσουμε σε κάποια εκκλησία στο εξωτερικό. Είμαστε βέβαιοι ότι ο Ιεχωβά έχει ευλογήσει τις αποφάσεις μας και έχει εξομαλύνει τον δρόμο μας ώστε να τον υπηρετούμε ολόψυχα!» Τώρα υπηρετούν σε έναν αγγλόφωνο όμιλο στο νησί Σαμάλ της επαρχίας Νταβάο στις Φιλιππίνες, όπου υπάρχουν 34 ευαγγελιζόμενοι και 9 τακτικοί σκαπανείς. Οι δυο τους έχουν τώρα περίπου 120 διευθύνσεις ατόμων τα οποία εκδήλωσαν ενδιαφέρον. «Έχουμε πολύ και απολαυστικό έργο μπροστά μας. Χαιρόμαστε που στηριχθήκαμε ολοκληρωτικά στον Ιεχωβά. Αυτό ασφαλώς έχει αυξήσει την πίστη μας και την αγάπη μας για εκείνον!»

Μια άγαμη αδελφή στη **Ρωσία**, η οποία πήρε νέο διορισμό ως ειδική σκαπάνισσα, αφηγείται: «Το σκαπανικό μού δίνει την ευκαιρία να συμμετέχω πληρέστερα στο πιο σημαντικό και ανεπανάληπτο έργο—το έργο κηρύγματος για τη Βασιλεία του Θεού. Είμαι πολύ χαρούμενη που αποτελώ εργαλείο στα χέρια του Ιεχωβά». Αυτή τη στιγμή διεξάγει έξι Γραφικές μελέτες. Μεταξύ των σπουδαστών της είναι άτομα από τη Ζάμπια, το Ιράκ, τη Νιγηρία, τη Σρι Λάνκα και τη Συρία.

Πολλά μέλη της οικογένειας Μπέθελ στη **Ζάμπια** έχουν διοριστεί ως τακτικοί σκαπανείς. Θεωρούν ότι η αυξημένη συμμετοχή στη διακονία αγρού είναι αναζωογονητική. «Μέσα σε σύντομο διάστημα αφότου φύγαμε από το Μπέθελ, βοηθήσαμε δύο αναλφάβητα άτομα να μάθουν γραφή και ανάγνωση», αναφέρει ο Άντριου, ο οποίος υπηρετεί ως σκαπανέας μαζί με τη σύζυγό του. «Ένας από τους σπουδαστές μας, ένα 10χρονο αγόρι, πρόκειται σύντομα να κά-

Ζάμπια: Πρώην μέλη της οικογένειας Μπέθελ δέχονται θερμό καλωσόρισμα από τη νέα τους εκκλησία

νει την πρώτη του ομιλία στη μεσοβδόμαδη συνάθροιση. Κάποιο αντρόγυνο στο οποίο δώσαμε μαρτυρία ήρθε στην Ανάμνηση, και από τότε δεν χάνουν συναθροίσεις. Κάνουν θαυμάσια πρόοδο στη Γραφική τους μελέτη. Πιστεύουμε ότι τίποτα από όλα αυτά δεν θα είχε συμβεί αν δεν είχαμε ακολουθήσει την κατεύθυνση του Ιεχωβά, δεν είχαμε αναγνωρίσει την υποστήριξή του και δεν περιμέναμε ώσπου να μας ευλογήσει».

Ο Έντσον και η Άρτνες, που ζουν και αυτοί στη **Ζάμπια**, ήταν μόνο λίγους μήνες παντρεμένοι όταν πήραν νέο διορισμό στον αγρό. Η Άρτνες αναφέρει: «Η εκπαίδευση που λάβαμε στο Μπέθελ μάς έχει βοηθήσει να χρησιμοποιούμε με οικονομία τους περιορισμένους πόρους μας και να παραμένουμε ευτυχισμένοι και απαλλαγμένοι από χρέη. Δεν μετανιώνουμε που επιδιώξαμε την υπηρεσία Μπέθελ. Έχουμε μάθει πώς να προσαρμόζουμε τους πνευματικούς μας στόχους και πώς να τους πετυχαίνουμε με τη βοήθεια του Ιεχωβά. Η πίστη μας στον Ιεχωβά έχει εκλεπτυνθεί, και είμαστε εξοπλισμένοι ώστε να παραμένουμε όσιοι σε εκείνον».

«Είστε οι Καλύτεροι Γείτονες»

ΣΤΙΣ 7 και 8 Μαΐου 2016, υπήρχε μια ατμόσφαιρα προσμονής στη ρεσεψιόν των παγκόσμιων κεντρικών γραφείων στην οδό Κολούμπια Χάιτς 25, στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης. Αν και τα σαββατοκύριακα η ρεσεψιόν και οι εκθέσεις συνήθως δεν ήταν ανοιχτές, σε αυτή την περίπτωση είχαν προσκληθεί γείτονες που ζουν γύρω από το Μπέθελ για να ξεναγηθούν στην έκθεση με Άγιες Γραφές ιστορικής αξίας.

Η διανομή των προσκλήσεων έδωσε θαυμάσια μαρτυρία στην περιοχή και αποδείχτηκε πνευματικά αναζωογονητική για όσους συμμετείχαν. Ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικό να ακούει κανείς τα πολλά θετικά σχόλια που έκαναν οι επί σειρά ετών γείτονές μας.

«Έχω μείνει σε διάφορα σπίτια στην [περιοχή γύρω από το Μπέθελ] από τη δεκαετία του 1960», είπε κάποιος κύριος, «και εσείς είστε οι καλύτεροι γείτονες. Θα μας λείψετε στ' αλήθεια, και μακάρι να μη φεύγατε».

«Η γειτονιά δεν θα είχε αναπτυχθεί τόσο αν δεν ήσασταν εσείς», είπε κάποια κυρία. «Είμαστε πολύ ευγνώμονες που σας είχαμε γείτονες όλα αυτά τα χρόνια».

Πολλοί από τους σκαλανείς που κάλυψαν τον τομέα χάρηκαν βλέποντας πόσο θερμοί και δεκτικοί ήταν οι γείτονες. Ένας κύριος που συμμετέχει σε κάποιον τοπικό σύλλογο κατοίκων εκφράστηκε με μεγάλη εκτίμηση για την οργάνωσή μας και είπε ότι ειλικρινά λυπόταν που θα έλειπε εκτός πόλης το διήμερο των ξεναγήσεων.

Τα αποτελέσματα αυτής της πρωτοβουλίας ήταν άκρως ενθαρρυντικά. Εκείνες τις δύο μέρες, 48 άτομα που δεν ήταν Μάρτυρες επισκέφτηκαν την έκθεση με τις Άγιες Γραφές. Κατά τη διάρκεια των ξεναγήσεων, πολλά μέλη της οικογένειας Μπέθελ βρίσκονταν στη ρεσεψιόν για να καλωσορίσουν τους επισκέπτες και να συνομιλήσουν μαζί τους.

Η Σάλι, μια κοπέλα που κοντεύει τα 30, αφιέρωσε σχεδόν μισή ώρα στην έκθεση. Όταν έφτασε, έτυχε να βρίσκονται στη ρεσεψιόν οι σκαλάνισσες που της είχαν δώσει την πρόσκληση. Η Σάλι είπε ότι δεν είχε συνειδητοποιήσει πως υπήρχε εκεί μια έκθεση με Άγιες Γραφές. Οι σκαλάνισσες της είπαν πόσο χαίρονταν που συναντούσαν μια νέα και μορφωμένη κοπέλα με εκτίμηση για τη Γραφή. Η Σάλι απάντησε: «Το θεωρώ πολύ σημαντικό. Η Γραφή είναι ο μόνος τρόπος για να μάθουμε το άγγελμα του Θεού. Είναι ένας ζω-ντανός οδηγός για τη ζωή μας».

Η Σάλι ανέφερε ότι τα αισθήματά της για τη Γραφή την είχαν υποκινήσει να μελετήσει τη λατινική και την ελληνική, καθώς και ότι την ενδιέφερε πολύ η μετάφραση. Πίστευε ότι

η σωστή μετάφραση είναι ουσιώδης προκειμένου να μην προσαρμόζεται το άγγελμα ανάλογα με τις σκοπιμότητες κάποιου ατόμου. Όταν οι σκαπάνισσες της είπαν ότι ο ιστότοπός μας, jw.org, έχει ύλη βασισμένη στη Γραφή σε πάνω από 800 γλώσσες, εκείνη έδειξε να ξαφνιάζεται ευχάριστα. Όταν της εξήγησαν τι είχαν κάνει διάφοροι μεταφραστές με το όνομα Ιεχωβά, συγκλονίστηκε και ρώτησε: «Γιατί αφαίρεσαν το όνομα του Ιεχωβά από τη Γραφή;» Φεύγοντας, η Σάλι είπε: «Ζω σε αυτή τη γειτονιά όλη μου τη ζωή, και εσείς είστε οι καλύτεροι γείτονες».

Τη Δευτέρα μετά τις ξεναγήσεις, κάποιος κληρικός πλησίασε τον Τζον, έναν Μπεθελίτη που έδινε μαρτυρία με σταντ κοντά στο Μπέθελ. Του είπε πόσο απόλαυσε την ξεναγήση και πόσο ωραίο είναι που προσκολλούμαστε στη Γραφή. Αφού συζήτησαν για λίγο, είπε ξαφνικά: «Είμαι πολύ θυμωμένος με τους Μάρτυρες!» Ο Τζον απόρησε και τον ρώτησε γιατί. «Επειδή μετακομίζετε! ΝΑ ΜΕΙΝΕΤΕ ΕΔΩ! Αγοράστε μεγαλύτερα κτίρια ή χτίστε ό,τι θέλετε, αλλά μείνετε εδώ. Είστε σταθεροποιητικός παράγοντας για τη γειτονιά. Στενοχωριέμαι πολύ που θα μετακομίσετε στα βόρεια!»

Γενικά, η διανομή των προσκλήσεων και οι ξεναγήσεις στην έκθεση με τις Άγιες Γραφές έδωσαν εξαιρετική μαρτυρία στην περιοχή, ενώ το όνομα του Ιεχωβά διαφημίστηκε όσο ποτέ άλλοτε στη γειτονιά.

Μια Καινούρια Συνάθροιση για τη Χριστιανική Ζωή και Διακονία

ΣΤΗΝ ετήσια συνέλευση της Βιβλικής και Φυλλαδικής Εταιρίας Σκοπιά της Πενσυλβανίας στις 3 Οκτωβρίου 2015, ο Άντονι Μόρις από το Κυβερνών Σώμα ανακοίνωσε ότι η Σχολή Θεοκρατικής Διακονίας, η Συνάθροιση Υπηρεσίας και η Εκκλησιαστική Γραφική Μελέτη επρόκειτο να αντικατασταθούν από μια καινούρια συνάθροιση, τη Χριστιανική Ζωή και Διακονία. Ο αδελφός Μόρις εξήγησε επίσης ότι *Η Διακονία μας της Βασιλείας* επρόκειτο να αντικατασταθεί από ένα καινούριο τετράχρωμο, οχτασέλιδο μηνιαίο έντυπο με τίτλο *Χριστιανική Ζωή και Διακονία—Φυλλάδιο Εργασίας για τη Συνάθροιση*. Αυτό το έντυπο περιέχει το εβδομαδιαίο πρόγραμμα των συναθροίσεων, καθώς και καλλιτεχνικές απεικονίσεις σχεδιασμένες για να κάνουν πιο ουσιαστική την προσωπική ανάγνωση της Αγίας Γραφής.

Η καινούρια συνάθροιση αποτελείται από τρία κύρια τμήματα:

1. Θησαυροί από τον Λόγο του Θεού. Το πρώτο μέρος σε αυτό το τμήμα είναι μια δεκάλεπτη ομιλία που βασίζεται στην εβδομαδιαία ανάγνωση της Γραφής και σε καλλιτεχνικές απεικονίσεις του φυλλαδίου. Το δεύτερο μέρος, με τίτλο «Σκάβουμε για Πνευματικά Πετράδια», είναι μια οχτάλεπτη συζήτηση με ερωταπαντήσεις γύρω από την εβδομαδιαία ανάγνωση της Γραφής, ενώ ακολουθεί μια τετράλεπτη ανάγνωση της Γραφής.

2. Αποτελεσματικότητα στη Διακονία Αγρού. Σε αυτό το τμήμα, γίνονται συνήθως επιδείξεις από τρεις σπουδαστές που δείχνουν πώς να διδάσκουμε στην αρχική επίσκεψη, στην επανεπίσκεψη και στη Γραφική μελέτη.

3. Πώς να Ζούμε ως Χριστιανοί. Αυτό το τμήμα εξετάζει την πρακτική εφαρμογή των Γραφικών αρχών στην καθημερινή ζωή. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό του είναι η Εκκλησιαστική Γραφική Μελέτη, η οποία διεξάγεται με ερωταπαντήσεις.

Ευαγγελιζόμενοι από όλο τον κόσμο έχουν εκφράσει την εκτίμησή τους για την πρακτική εκπαίδευση που παρέχει αυτή η καινούρια συνάθροιση. Ένας αδελφός στην **Αυστραλία** έγραψε: «Η Συνάθροιση Ζωή και Διακονία είναι καταπληκτική! Η ύλη φαίνεται πλέον πιο πρακτική για τη ζωή μας, και οι παρουσιάσεις είναι απλές. Η συνάθροιση τελειώνει προτού το καταλάβουμε, μιας και τα μέρη διαρκούν λιγότερο, είναι επί του σημείου και αιχμαλωτίζουν το ενδιαφέρον, ιδίως χάρη στα βίντεο και στη συμμετοχή των παιδιών».

Κάποιο πρεσβύτεριο στην **Ιταλία** έγραψε: «Παρατηρήσαμε ότι η καινούρια συνάθροιση μας υποκίνησε όλους να προετοιμαζόμαστε πιο επιμελώς και, ως αποτέλεσμα, να γίνουμε καλύτεροι δάσκαλοι. Η νέα μεσοβδόμαδη συνάθροιση αποτελεί αξιοσημείωτη εκλέπτυνση όσον αφορά τον τρόπο με τον

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΝΕΑ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΗΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΟΓΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ Να αποκτήσουμε βαθύτερη κατανόηση του Λόγου του Θεού—2 Τιμ. 2:15

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Οπτικά βοηθήματα και φύλλα εργασίας

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΑΓΡΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ Να προετοιμαζόμαστε για τη διακονία αγρού—2 Τιμ. 4:5

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Βίντεο και επιδείξεις υποδειγματικών παρουσιάσεων

ΠΩΣ ΝΑ ΖΟΥΜΕ ΩΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

ΣΚΟΠΟΣ Να μάθουμε πώς να εφαρμόζουμε Γραφικές αρχές στην καθημερινή ζωή—1 Κορ. 10:31

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Βίντεο από το JW Broadcasting και συμμετοχή του ακροατηρίου στην Εκκλησιαστική Γραφική Μελέτη

οποίο διδάσκει ο Ιεχωβά τον λαό του. Μια 15χρονη ευαγγελιζόμενη είπε: “Προηγουμένως, δυσκολευόμουν να μείνω συγκεντρωμένη σε όλη τη συνάθροιση. Αλλά η καινούρια συνάθροιση με βοηθάει να μένω συγκεντρωμένη και να προετοιμάζομαι καλύτερα στο σπίτι”».

Μια οικογένεια από την **Αυστρία** έγραψε: «Η εβδομαδιαία ανάγνωση της Γραφής με τη 10χρονη κόρη μας αποτελούσε πρόκληση. Αλλά το τμήμα “Θησαυροί από τον Λόγο του Θεού” μας υποκίνησε να σχολιάζουμε περισσότερο. Τώρα απολαμβάνουμε και οι τρεις μας την προετοιμασία για την εβδομαδιαία ανάγνωση της Γραφής. Και το σημαντικότερο είναι ότι βλέπουμε την πνευματική πρόοδο της κόρης μας».

Η Ίνες από τη **Γερμανία** εξηγεί: «Νιώθω την υποκίνηση να προετοιμάζω την ύλη και να κάνω πιο βαθιές σκέψεις γύρω από αυτήν. Ποτέ πριν δεν έκανα τόσο πολλή έρευνα. Τώρα έχω καλύτερη σχέση με τον Ιεχωβά. Ο κόσμος του Σατανά με κουράζει και με εξουθενώνει. Οι συναθροίσεις με αναζωογονούν και με βοηθούν να συνεχίσω».

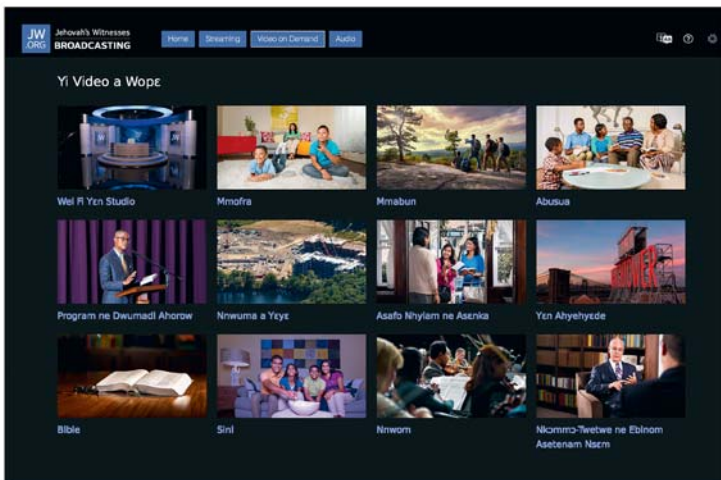
Οι εκκλησίες στα **Νησιά Σολομώντος** απολαμβάνουν πάρα πολύ τη νέα μεσοβδόμαδη συνάθροιση και καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες για να ωφελούνται πλήρως από αυτήν. Πολλές εκκλησίες βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές χωρίς ηλεκτρισμό και πρόσβαση στο Ίντερνετ, και οι αδελφοί καλλιεργούν τη γη και ζουν πολύ απλά. Πώς καταφέρνουν να αποκτήσουν εξοπλισμό αναπαραγωγής βίντεο καθώς και πρόσβαση στα μηνιαία βίντεο των συναθροίσεων; Οι ευαγγελιζόμενοι μιας εκκλησίας στο νησί Μαλάιτα αποφάσισαν να συνεργαστούν για να πουλήσουν αποξηραμένες καρύδες. Συνεισέφεραν τα έσοδα στην εκκλησία ώστε να αγοραστεί ένα απλό σύστημα αναπαραγωγής βίντεο που μπορεί να φορτίζει με ηλιακή ενέργεια. Και για να αποκτήσουν τα βίντεο του κάθε μήνα, κάποιοι αδελφοί ταξιδεύουν ως την πλησιέστερη τοποθεσία με πρόσβαση στο Ίντερνετ για να κατεβάσουν τα αρ-

χεία, τα οποία δίνουν κατόπιν και στους υπόλοιπους αδελφούς της εκκλησίας.

«Σε ό,τι αφορά τη μάθηση, είμαι πιο πολύ οπτικός τύπος», έγραψε ένας αδελφός στις **Ηνωμένες Πολιτείες**. «Τα περασμένα 40 και πλέον χρόνια έκανα πραγματικό αγώνα. Πρέπει να διαβάσω αρκετές φορές κάτι για να είμαι σε θέση να το εξηγήσω σε κάποιον άλλον. Θέλω λοιπόν να ευχαριστήσω το Κυβερνών Σώμα για όλα τα οπτικά διδακτικά μέσα που έχουμε λάβει. Τα βίντεο που εισάγουν τα βιβλία της Γραφής είναι απίθανα και οι απεικονίσεις στο φυλλάδιο εργασίας είναι ότι ακριβώς χρειάζομαι! Είναι ολοφάνερο ότι ο Ιεχωβά έχει ευλογήσει τις προσπάθειες που καταβάλλετε για να τα ετοιμάσετε όλα αυτά για τον λαό του. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ».

Μαλάουι

Το JW Broadcasting “Μας Ενισχύει και μας Αναζωογονεί!”

ΑΠΟ το ξεκίνημά του το 2014, ο διαδικτυακός τηλεοπτικός σταθμός JW Broadcasting παρέχει ολοένα και περισσότερη ενθάρρυνση και πνευματική αναζωογόνηση σε αμέτρητους θεατές παγκόσμια. Ο σταθμός είναι τώρα διαθέσιμος σε πάνω από 90 γλώσσες. Για παράδειγμα, τα προγράμματα μεταφράζονται τώρα στην γκα, στην έβε και στην τούι (φαίνεται στην εικόνα), φέρνοντας μεγάλη χαρά στους 130.000 και πλέον ευαγγελιζομένους στην Ακτή Ελεφαντοστού, στην Γκάνα, στο Μπενίν και στο Τόγκο.*

«Όταν ακούω τα μέλη του Κυβερνώντος Σώματος και τους βοηθούς τους, νιώθω λες και μου μιλάει ο Ιεχωβά μέσα στο ίδιο μου το δωμάτιο», λέει η Άγκαθα, η σύζυγος ενός επισκό-

* Η ηλεκτρονική διεύθυνση του JW Broadcasting είναι tv.jw.org.

που περιοχής στην **Γκάνα**. «Χωρίς αυτό το μέσο, πώς θα μπορούσε μια φτωχή κοπέλα όπως εγώ, σε κάποια ασήμαντη γωνιά του πλανήτη, να έχει ένα τόσο μεγάλο προνόμιο; Το JW Broadcasting μας έχει φέρει πράγματι πιο κοντά στους αγαπητούς αδελφούς μας σε όλο τον κόσμο».

Από τη **Ζάμπια** έρχεται η εξής έκθεση: «Αν και οι ευαγγελιζόμενοι σε πολλές εκκλησίες έχουν περιορισμένους πόρους, καταβάλλουν ιδιαίτερη προσπάθεια για να ωφελούνται από το JW Broadcasting. Για παράδειγμα, η Εκκλησία Μισάκο απέχει περίπου 30 χιλιόμετρα από την πλησιέστερη πόλη και βρίσκεται σε μια αγροτική περιοχή, την οποία διασχίζουν ορμητικοί χειμαρροί την περίοδο των βροχών». Ο Σάιμον, ένας διακονικός υπηρέτης που ήρθε στην εκκλησία για να υπηρετήσει εκεί όπου η ανάγκη ήταν μεγαλύτερη, εξηγεί: «Κάθε μήνα, κάποιος από την εκκλησία περπατάει περίπου δύο ώρες μέχρι τον κεντρικό δρόμο και από εκεί παίρνει τη συγκοινωνία για να φτάσει σε μια πόλη όπου οι αδελφοί μπορούν να κατεβάσουν τα προγράμματα. Κάποιος 70χρονος κύριος και οι δύο γιοι του δεν είχαν παρακολουθήσει ποτέ συνάθροιση των Μαρτύρων του Ιεχωβά, αλλά το γεγονός ότι θα προβάλλονταν βίντεο στις συναθροίσεις σε μια τόσο αγροτική περιοχή τού κέντρισε το ενδιαφέρον. Ο ηλικιωμένος κύριος είπε: “Αυτός είναι ο τρόπος να μάθει κάποιος για τον Θεό”».

Μια επιστολή εκτίμησης από τη **Ρωσία** λέει: «Παρακολουθούμε το JW Broadcasting εδώ και έναν χρόνο και χαιρόμαστε πολύ που έχουμε αυτή τη δυνατότητα. Αμέσως μετά την πρώτη εκπομπή, νιώσαμε ενωμένοι με ολόκληρη την αδελφότητα! Ήταν καταπληκτικό! Νιώθουμε ότι είμαστε μια μεγάλη οικογένεια! Χαιρόμαστε πάρα πολύ που βλέπουμε τους αγαπητούς αδελφούς μας από το Κυβερνών Σώμα. Προσπαθούν ειλικρινά να μας παρουσιάσουν την τροφή στον κατάλληλο καιρό, και είναι προσιτοί σε όλους μας. Περιμένουμε πώς και πώς την κάθε εκπομπή. Τώρα φέρουμε με ακόμα μεγαλύτερη περηφάνια

το όνομα Μάρτυρες του Ιεχωβά. Σας ευχαριστούμε, αγαπητοί αδελφοί! Ευχαριστούμε τον Ιεχωβά και τον Χριστό για όλα τα θαυμαστά τους έργα. Το JW Broadcasting μας ενισχύει και μας φέρνει αναζωογόνηση!»

Ο Χορστ και η Χέλγκα, ένα ηλικιωμένο αντρόγυνο στη **Γερμανία** με σωματικούς περιορισμούς, έγραψαν: «Το JW Broadcasting είναι εξαιρετικό. Ενισχύομαστε πολύ, ειδικά από τις εμπειρίες των αδελφών μας που έχουν αναπηρίες. Το παράδειγμά τους μας υποκινεί να κάνουμε το καλύτερο που μπορούμε παρά τα προβλήματα υγείας που έχουμε. Βλέποντας έναν παραπληγικό αδελφό να υπηρετεί ως πρεσβύτερος, διδαχτήκαμε ότι όλοι μπορούν να δώσουν κάτι πολύτιμο στον Ιεχωβά. Όταν βλέπουμε τέτοιους υποδειγματικούς αδελφούς και αδελφές, δεν μπορούμε παρά να ευχαριστήσουμε τον Ιεχωβά και να τον ικετεύσουμε να τους ευλογεί πλούσια».

Ο Κόντι από την **Αγγλία** λέει: «Σας ευχαριστώ για όλο τον χρόνο και τον κόπο που αφιερώνετε για να φτιάξετε το jw.org, το JW Broadcasting και τα βίντεο με τον Πέτρο και τη Σοφία. Σας ευχαριστώ που κάνατε πιο κατανοητή την Αγία Γραφή. Βαπτίστηκα όταν ήμουν οχτώ χρονών. Όταν μεγαλώσω λίγο ακόμα, θα γίνω εθελοντής στην οικοδόμηση Αιθουσών Βασιλείας! Και θα ήθελα να δουλέψω στο Μπέθελ. Τώρα είμαι εννιά, οπότε κοντεύει ο καιρός».

Η οχτάχρονη Αραμπέλα στην **Αγγλία** έγραψε: «Σας ευχαριστώ για τα βίντεο και τις δραστηριότητες. Με βοηθούν να γνωρίσω καλύτερα τον Ιεχωβά. Οι σελίδες με τις δραστηριότητες στο jw.org με βοηθούν να μαθαίνω για τον Ιεχωβά με διασκεδαστικό τρόπο. Είστε πολύ καλοί στο να γράφετε τραγούδια που μπορούν να τα θυμούνται όλοι. Με βοηθούν επίσης τα βίντεο με τον Πέτρο και τη Σοφία. Σας ευχαριστώ για όλη τη σκληρή σας εργασία».

Αφιέρωσεις Γραφείων Τμήματος

ΝΤΟΠΙΟΙ και ξένοι εθελοντές οικοδόμησης εργάστηκαν άοκνα επί ενάμιση χρόνο για να βελτιώσουν και να επεκτείνουν τις εγκαταστάσεις του γραφείου τμήματος στο Μπισκέκ, την πρωτεύουσα του **Κιργιζιστάν**. Το πρόγραμμα της αφιέρωσης έλαβε χώρα στις 24 Οκτωβρίου 2015, μόλις έναν μήνα μετά την ολοκλήρωση του έργου. Ένα ακροατήριο 3.000 και πλέον ατόμων σε 18 Αίθουσες Βασιλείας και 5 άλλες τοποθεσίες χάρηκαν πάρα πολύ που παρακολούθησαν το πρόγραμμα. Ο Στίβεν Λετ από το Κυβερνών Σώμα εκφώνησε την ομιλία αφιέρωσης, η οποία είχε το υποκινητικό θέμα «Να Υπηρετείτε τον Ιεχωβά με Πλήρη Καρδιά». Την επόμενη μέρα, η συντριπτική πλειονότητα των ευαγγελιζομένων στη χώρα παρακολούθησαν ένα πρόγραμμα που ήταν ενισχυτικό για την πίστη.

Το γραφείο τμήματος του Κιργιζιστάν

Το Σάββατο 14 Μαΐου 2016, ένα ακροατήριο 6.435 ατόμων παρευρέθηκε στην αφιέρωση του γραφείου τμήματος της **Αρμενίας**, το οποίο στεγάζεται σε 6 από τους 18 ορόφους ενός όμορφου κτιρίου κατοικιών. Επίσης, έγινε η αφιέρωση μιας Αίθουσας Συνελεύσεων καθώς και των εγκαταστάσεων της Σχολής για Ευαγγελιστές της Βασιλείας. Οι ομιλίες του προγράμματος τόνισαν το μικρό ξεκίνημα που είχαν οι υπηρέτες του Ιεχωβά στην Αρμενία. Οι πρώτοι Αρμένιοι που γνώρισαν την αλήθεια ήταν μετανάστες στις Ηνωμένες Πολιτείες στις αρχές του 20ού αιώνα, ενώ το έργο ξεκίνησε στην Αρμενία στα μέσα της δεκαετίας του 1970, όταν η χώρα ανήκε ακόμα στη Σοβιετική Ένωση. Τα πρόσφατα χρόνια, η οργάνωση καταχωρίστηκε νομικά και ιδρύθηκε γραφείο τμήματος. Πολλοί από τους παρόντες δεν φαντάζονταν ποτέ ότι θα έβλεπαν τόσο συναρπαστικά θεοκρατικά επιτεύγματα. Η περίσταση έφτασε στο αποκορύφωμά της όταν όλοι στο ακροατήριο συμφώνησαν ολόκαρδα με τον Ντέιβιντ Σπλέιν από το Κυβερνών Σώμα να αφιερώσουν αυτές τις θαυμάσιες εγκαταστάσεις στον Ιεχωβά.

Αρμενία

Επάνω: Το πρόγραμμα της αφιέρωσης του γραφείου τμήματος της Αρμενίας

Κέντρο: Αδελφοί και αδελφές παρακολουθούν το ειδικό πρόγραμμα που έλαβε χώρα το σαββατοκύριακο

Κάτω: Παραδοσιακός χορός της Αρμενίας στη διάρκεια της βραδιάς

Νομικές Ειδήσεις

Μέσα από νομικές μάχες και κάτω από δύσκολες περιστάσεις, οι Χριστιανοί αδελφοί και αδελφές μας αποδεικνύουν την οσιότητά τους στον Ιεχωβά Θεό. Το παράδειγμά τους μας ενθαρρύνει όλους ώστε να μείνουμε σταθεροί στην πίστη, πεπεισμένοι πως «ο Ιεχωβά θα φέρεται στον όσιό του με ιδιαίτερο τρόπο».—Ψαλμ. 4:3, *MNK*, στην αγγλική.

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ | Δικαίωμα στη Θρησκευτική Εκπαίδευση των Παιδιών

Η Ρουθ ανατράφηκε σε Χριστιανικό σπιτικό αλλά έγινε αδρανής σε νεαρή ηλικία. Αργότερα, δημιούργησε δεσμό με κάποιον, και με τον καιρό γέννησε ένα κοριτσάκι. Μια μέρα, στην πόλη Λα Πλάτα, η Ρουθ είδε Μάρτυρες του Ιεχωβά να δίνουν μαρτυρία με έναν πάγκο παρουσίας εντύπων και θυμήθηκε τη Χριστιανική της κληρονομιά. Αυτό την υποκίνησε να αρχίσει να συναναστρέφεται και πάλι με την εκκλησία, καθώς και να διδάσκει την Αγία Γραφή στην κορούλα της. Ο πατέρας του κοριτσιού εναντιώθηκε στις θρησκευτικές δραστηριότητες της Ρουθ. Κατέθεσε αγωγή σε κάποιο οικογενειακό δικαστήριο ώστε να εμποδίσει τη Ρουθ να διδάσκει τη Γραφή στην κόρη τους και να την παίρνει στις συναθροίσεις.

Ο δικηγόρος της Ρουθ υποστήριξε ότι και οι δύο γονείς έχουν το δικαίωμα να μεταδίδουν τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις στο παιδί τους και ότι το δικαστήριο δεν μπορούσε να παρέμβει σε αυτό το δικαίωμα εκτός αν υπήρχαν στοιχεία ότι η θρησκευτική εκπαίδευση έβλαπτε το παιδί. Το δικαστήριο έκρινε πως οι γονείς έπρεπε να σεβαστούν το δικαίωμα που έχει η κόρη τους να ασκεί ελεύθερα κάποια θρησκεία, παρότι τότε ήταν μόλις τεσσάρων χρονών! Το εφετείο διευκρίνησε ότι το παιδί ήταν πολύ μικρό και δεν μπορούσε να παίρνει μόνο του αποφάσεις σχετικά με τη θρησκευτική του εκπαίδευση, καθώς επίσης ότι και οι δύο γονείς έχουν **ισότιμο δικαίωμα στη θρησκευτική εκπαίδευση του παιδιού**.

Η κορούλα της Ρουθ διαβάζει κάθε βράδυ τη Γραφή της και τώρα παρακολουθεί τις συναθροίσεις μαζί με τη μητέρα της. Περιμένει πώς και πώς να επισκεφτεί το Μπέθελ στο Μπουένος Άιρες.

Αζερμπαϊτζάν:
Η Βαλιντά Ζαμππραγίλοβα
και η Ιρίνα Ζαχάρτσενκο

ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ | Δικαίωμα στην Εκδήλωση Θρησκευτικών Πεποιθήσεων

Ο απόστολος Παύλος επισήμανε ότι στην αληθινή Χριστιανική εκκλησία «αν ένα μέλος υποφέρει, όλα τα άλλα μέλη υποφέρουν μαζί του». (1 Κορ. 12:26) Αυτό αποδείχτηκε αληθινό, καθώς οι Μάρτυρες του Ιεχωβά παγκόσμια ένωσαν βαθιά θλίψη για τα δεινά που πέρασαν οι αδελφές Ιρίνα Ζαχάρτσενκο και Βαλιντά Ζαμππραγίλοβα στο Αζερμπαϊτζάν. Τον Φεβρουάριο του 2015, οι αρχές κατηγορήσαν αυτές τις δυο αδελφές για παράνομη θρησκευτική δραστηριότητα. Ο δικαστής διέταξε την προφυλάκισή τους και, επειδή η δίκη έπαιρνε συνεχώς αναβολή, οι αδελφές πέρασαν περίπου έναν χρόνο στη φυλακή, όπου υπέμειναν κακομεταχείριση και στερήσεις.

Όταν η υπόθεσή τους εκδικάστηκε τελικά τον Ιανουάριο του 2016, ο δικαστής έκρινε ένοχες τις αδελφές και τους επέβαλε πρόστιμα, τα οποία όμως ακύρωσε λόγω της προφυλάκισής τους, και τους επέτρεψε να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Όταν το Εφετείο του Μπακού απέρριψε τις εφέσεις που έκαναν οι αδελφές κατά της καταδίκης τους, εκείνες προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο. Επιπλέον, κατέθεσαν προσφυγές στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα διαμαρτυρούμενες για κακομεταχείριση και παραβίαση του **δικαιώματός τους στην εκδήλωση των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων**.

Στο μεταξύ, οι αδελφές προσπαθούν να συνέλθουν από αυτή τη δοκιμασία. Εκτιμούν βαθιά τις πολλές προσευχές που έγιναν για

χάρη τους και τις εκφράσεις συμπαράστασης που έλαβαν. Η αδελφή Ζαμπραγίλοβα έγραψε προς το Κυβερνών Σώμα: «Ένωσα στ' αλήθεια ότι οι προσευχές σας μας βοήθησαν να υπομείνουμε τις κακουχίες. Δεν θα ξεχάσω ποτέ την αγάπη και τη φροντίδα που δείξατε εσείς, ο Ιεχωβά, καθώς και οι αδελφοί και οι αδελφές μου σε όλο τον κόσμο».

ΕΡΥΘΡΑΙΑ | Φυλακίζονται για την Πίστη Τους

Τον Ιούλιο του 2016, η κυβέρνηση της Ερυθραίας κρατούσε φυλακισμένους **για την πίστη τους** 55 Μάρτυρες του Ιεχωβά. Τρεις αδελφοί—ο Παύλος Ίγιασου, ο Ισάκ Μόγκος και ο Νέγκεντε Τέκλεμαρίγιαμ—βρίσκονται στη φυλακή από τον Σεπτέμβριο του 1994, ενώ η κυβέρνηση κρατάει επίσης φυλακισμένους άλλους 9 αδελφούς επί 10 και πλέον χρόνια.

Τον Ιανουάριο του 2016 υπήρξε μια θετική εξέλιξη. Η υπόθεση των Μαρτύρων που είχαν συλληφθεί στην Ανάμνηση στην Ασμάρα τον Απρίλιο του 2014 φέρθηκε ενώπιον δικαστηρίου. Αυτή ήταν η πρώτη φορά που οι αρχές απήγγειλαν επισήμως κατηγορίες σε βάρος Μαρτύρων για κάποιο «αδίκημα» και τους έδωσαν την ευκαιρία να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Όπως ήταν αναμενόμενο, το δικαστήριο έκρινε ότι οι περισσότεροι αδελφοί και αδελφές ήταν ένοχοι επειδή παρευρέθησαν σε «παράνομη» συγκέντρωση, και κατόπιν τους επέβαλε πρόστιμο και τους άφησε ελεύθερους. Ωστόσο, η Σαρόν Γκέμπρου, μία από τις κατηγορούμενες αδελφές, αρνήθηκε να καταβάλει το πρόστιμο. Γι' αυτό, καταδικάστηκε σε εξάμηνη φυλάκιση. Η αδελφή Γκέμπρου μπορούσε να δέχεται επισκέψεις μία φορά την εβδομάδα και ανέφερε ότι της φέρονταν καλά. Αυτή και οι υπόλοιποι 54 φυλακισμένοι Μάρτυρες εκτιμούν τις πολλές προσευχές που γίνονται για χάρη τους καθώς όλοι μας "θυμόμαστε εκείνους που βρίσκονται σε δεσμά φυλάκισης σαν να είμαστε δέσμοι μαζί τους".—Εβρ. 13:3.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ | Θρησκευτική Ελευθερία—Νομική Αναγνώριση

Στις 21 Δεκεμβρίου 2015, το κρατίδιο της Βρέμης στη βορειοδυτική Γερμανία εκχώρησε τελικά στο Θρησκευτικό Σωματείο των Μαρτύρων του Ιεχωβά στη Γερμανία καλύτερο **νομικό καθεστώς** από ό,τι ίσχυε προηγουμένως. Αυτή η ενέργεια επισφράγισε έναν νομικό

αγώνα τεσσάρων ετών στα γερμανικά δικαστήρια. Ύστερα από απόφαση του Ανώτερου Διοικητικού Δικαστηρίου του Βερολίνου, τα περισσότερα από τα 16 κρατίδια της Γερμανίας συμφώνησαν να υπαχθούν οι Μάρτυρες του Ιεχωβά σε ένα προνομιακό νομικό καθεστώς, αυτό του δημοσίου δικαίου. Ωστόσο, οι αρχές της Βρέμης αποφάσισαν να μην εκχωρήσουν αυτό το καθεστώς στους Μάρτυρες, κυρίως εξαιτίας ψευδών κατηγοριών που διέδιδαν εναντιούμενοι.

Το 2015, το Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας αποφάνθηκε ότι η άρνηση της Βρέμης να εκχωρήσει στους Μάρτυρες καθεστώς δημοσίου δικαίου αποτελούσε παραβίαση των συνταγματικών τους δικαιωμάτων. Αυτή η απόφαση επιβεβαιώνει ότι οι συνταγματικές εγγυήσεις της θρησκευτικής ελευθερίας προστατεύουν τη θρησκευτική δραστηριότητα των Μαρτύρων του Ιεχωβά στη Βρέμη. Οι εκκλησίες εκεί δικαιούνται φοροαπαλλαγής καθώς και άλλα προνόμια που απολαμβάνουν τα κύρια θρησκευόμενα στη Γερμανία.

ΚΙΡΓΙΖΙΣΤΑΝ | Δικαίωμα στην Εκδήλωση Θρησκευτικών Πεποιθήσεων

Τον Μάρτιο του 2013, οι αρχές της πόλης Ος, στο Κιργιζιστάν, κατασκέυασαν ένα κατηγορητήριο κατά της Οξάνα Κοριάκινα και της μητέρας της, Ναντέζντα Σεργκιένκο. Ο εισαγγελέας κατηγορήσε τις δύο Μάρτυρες του Ιεχωβά ότι εξαπάτησαν κάποια άτομα ενώ **μετέδιδαν Γραφικές διδασκαλίες** σε συνανθρώπους τους, και ο δικαστής τις έθεσε σε κατ' οίκον περιορισμό μέχρι να γίνει η δίκη. Τον Οκτώβριο του 2014, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι τα στοιχεία που είχαν προσκομιστεί ήταν χαλκευμένα, ότι είχαν γίνει παρατυπίες και ότι οι αδελφές ήταν αθώες. Το εφετείο υποστήριξε αυτή την απόφαση τον Οκτώβριο του 2015.

Ωστόσο, ο εισαγγελέας του Ος προσέβαλε και πάλι την απόφαση, αυτή τη φορά στο Ανώτατο Δικαστήριο του Κιργιζιστάν. Το Δικαστήριο ακύρωσε την αθωωτική απόφαση και διέταξε να εκδικαστεί ξανά η υπόθεση. Στην ακροαματική διαδικασία τον Απρίλιο του 2016, οι δικηγόροι που εκπροσωπούσαν τις αδελφές ζήτησαν την απαλλαγή τους, εφόσον είχε εκπνεύσει η σχετική προθεσμία. Ο δικαστής δεν είχε άλλη επιλογή από το να κλείσει την υπόθεση, βάζοντας τέλος στις ποινικές διώξεις.

Σε όλη αυτή τη δοκιμασία, οι αδελφές διαπήρησαν θετική στάση. Η αδελφή Σεργκιένκο είπε: «Οι άνθρωποι συνήθως αναπτύσσουν πικρία όταν οι άλλοι τους φέρονται άσχημα, αλλά εγώ ένιωθα την αγάπη και τη φροντίδα του Ιεχωβά μέσω των αδελφών—δεν ήμασταν ποτέ μόνες». Οι αδελφές διαπίστωσαν από πρώτο χέρι ότι ο Ιεχωβά εξακολουθεί να τηρεί την υπόσχεσή του που αναφέρεται στο εδάφιο Ησαΐας 41:10: «Μη φοβάσαι . . . Θα σε κρατήσω γερά με το δεξί μου χέρι της δικαιοσύνης».

ΚΙΡΓΙΖΙΣΤΑΝ | Θρησκευτική Ελευθερία—Νομική Αναγνώριση

Στις 9 Αυγούστου 2015, 10 αστυνομικοί έκαναν έφοδο σε μια συνάθροιση στην πόλη Ος, στο Κιργιζιστάν. Απαίτησαν να διακοπεί αμέσως η «παράνομη» συγκέντρωση και μάλιστα απείλησαν τους 40 και πλέον παρόντες ότι θα τους πυροβολήσουν. Οδήγησαν 10 αδελφούς στο αστυνομικό τμήμα, όπου κακομεταχειρίστηκαν και ξυλοκόπησαν 9 από αυτούς, και μετά τους άφησαν ελεύθερους. Δύο μέρες αργότερα, η αστυνομία συνέλαβε τον Νουρλάν Ουσουπμπάγεφ, έναν από τους αδελφούς που είχαν υποστεί βάνουσο ξυλοδαρμό, και του απήγγειλε κατηγορίες για παράνομη θρησκευτική δραστηριότητα επειδή διεξήγε τη συνάθροιση.

Όταν η υπόθεση του αδελφού Ουσουπμπάγεφ φέρθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου της Πόλης του Ος, ο δικαστής δεν βρήκε στοιχεία που να αποδεικνύουν την ενοχή του και απέρριψε την υπόθεση. Ο εισαγγελέας εφείσβαλε την απόφαση στο Περιφερειακό Δικαστήριο του Ος, το οποίο και την απέρριψε, επιβεβαιώνοντας ότι ο αδελφός Ουσουπμπάγεφ δεν μπορούσε να ενοχοποιηθεί για παράνομη θρησκευτική δραστηριότητα εφόσον οι Μάρτυρες του Ιεχωβά είναι **νομικά καταχωρισμένοι** στο Κιργιζιστάν.

Ο εισαγγελέας δεν το έβαλε κάτω και προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο του Κιργιζιστάν. Ευτυχώς για τον αδελφό Ουσουπμπάγεφ, το Ανώτατο Δικαστήριο έκλεισε την υπόθεση τον Μάρτιο του 2016, διατηρώντας σε ισχύ τις θετικές αποφάσεις του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και του εφετείου και επιβεβαιώνοντας για άλλη μια φορά ότι οι Μάρτυρες του Ιεχωβά έχουν το δικαίωμα να διεξάγουν θρησκευτικές συγκεντρώσεις στο Κιργιζιστάν. Η εκδίκηση μιας άλλης υπόθεσης που κίνησαν τα θύματα κατά των αστυνομικών του Ος εκκρεμεί ακόμα.

Η ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ 2010:

88 ΕΝΤΥΠΑ ΕΧΟΥΝ
ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΕΙ

Ο ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ
ΕΧΕΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΕΙ

- ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΣΧΕΘΕΙ
- ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ (ΔΕΣΜΕΥΣΗ)
- ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ/ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΥΣ ΟΧΤΩ ΜΗΝΕΣ ΤΟΥ 2016:

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΑΠΕΙΛΟΥΝ
ΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΝ ΤΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΣΤΗ ΧΩΡΑ

16 ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ

34 ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΕ ΣΠΙΤΙΑ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

30 ΕΦΟΔΟΙ

64 ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ/
ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

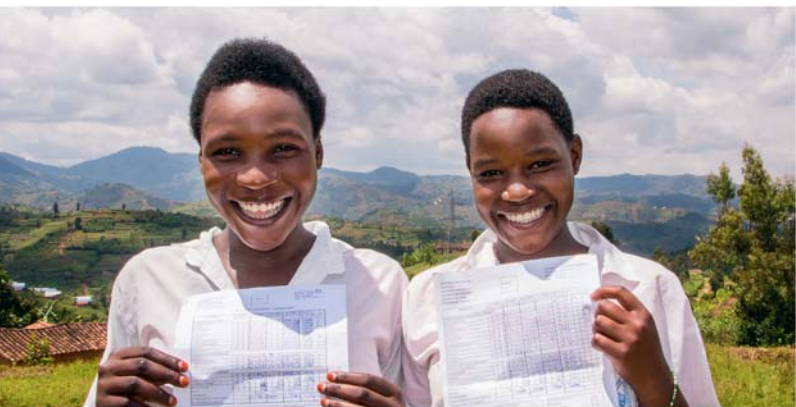
ΡΩΣΙΑ | Θρησκευτική Ελευθερία

Παρά τις έντονες ενστάσεις από Ρώσους ειδικούς σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ρωσική κυβέρνηση συνεχίζει την αμείλικτη επίθεσή της στους Μάρτυρες του Ιεχωβά και στη θρησκευτική τους δράση. Με βάση έναν πρόσφατο υπολογισμό, οι αρχές έχουν χαρακτηρίσει 88 από τα έντυπά μας «εξτρεμιστικά» και έχουν θέσει υπό απαγόρευση τον επίσημο ιστότοπο των Μαρτύρων του Ιεχωβά, jw.org. Το 2015, οι τελωνειακές αρχές δεν επέτρεψαν να εισαχθεί στη χώρα η *Μετάφραση Νέου Κόσμου*, ενώ αυτή τη στιγμή κάποιο δικαστήριο στο Βίμποργκ εξετάζει αν πρέπει να χαρακτηριστεί «εξτρεμιστική» αυτή η σύγχρονη μετάφραση της Γραφής. Τον Μάρτιο του

2016, η Γενική Εισαγγελία προχώρησε σε μια προκλητική ενέργεια, απειλώντας να κλείσει τα κεντρικά γραφεία των Μαρτύρων του Ιεχωβά στο Σόλνετσόνγιε, έξω από την Αγία Πετρούπολη, για υποτιθέμενη «εξτρεμιστική δράση».

Παρά την επιθετική εκστρατεία κατά των Μαρτύρων του Ιεχωβά, που έχει την υποστήριξη της κυβέρνησης, υπάρχουν και καλά νέα. Τον Οκτώβριο του 2015, ένας εισαγγελέας κατέθεσε αίτημα για να διαλυθεί η Τοπική Θρησκευτική Οργάνωση (ΤΘΟ) στο Τιούμεν, το οποίο βρίσκεται περίπου 2.100 χιλιόμετρα ανατολικά της Μόσχας. Αν και υπήρχαν αποδείξεις ότι η αστυνομία είχε κατασκευάσει τα στοιχεία για να ενοχοποιήσει τους Μάρτυρες, το Περιφερειακό Δικαστήριο του Τιούμεν έκρινε ότι η ΤΘΟ έπρεπε να διαλυθεί. Εντούτοις, στις 15 Απριλίου 2016, το Ανώτατο Δικαστήριο της Ρωσικής Ομοσπονδίας ανέτρεψε την απόφαση του κατώτερου δικαστηρίου, κρίνοντας ότι «δεν υπήρχε **καμία νομική βάση για να διαλυθεί η ΤΘΟ των Μαρτύρων του Ιεχωβά στην πόλη του Τιούμεν**». Όταν ο πρόεδρος διάβασε την ετυμηγορία, οι 60 αδελφοί και αδελφές που είχαν κατακλύσει την αίθουσα του δικαστηρίου σηκώθηκαν όρθιοι και ξέσπασαν σε παρατεταμένα χειροκροτήματα.

Ρουάντα: Επέστρεψαν στο σχολείο

Ο λαός του Ιεχωβά στη Ρωσία είναι αποφασισμένος να συνεχίσει να τον λατρεύει “οποιοδήποτε όπλο [και αν] κατασκευαστεί εναντίον του”.—Ησ. 54:17.

ΡΟΥΑΝΤΑ | Δικαίωμα στην Εκπαίδευση Χωρίς Θρησκευτικές Διακρίσεις

Τα πρόσφατα χρόνια στη Ρουάντα, τα παιδιά σχολικής ηλικίας που είναι Μάρτυρες αποβάλλονταν επειδή αρνούσαν να πάρουν μέρος σε θρησκευτικές και πατριωτικές σχολικές δραστηριότητες. Θέλοντας να επιλύσει το πρόβλημα, η κυβέρνηση εξέδωσε ένα διάταγμα στις 14 Δεκεμβρίου 2015 με σκοπό να εξαλείψει τις **θρησκευτικές διακρίσεις** στα σχολεία. Το διάταγμα καλεί τα σχολεία να σέβονται την ελευθερία λατρείας των μαθητών.

Στις 9 Ιουνίου 2016, η Αίθουσα Σύνταξης του jw.org ανάρτησε ένα άρθρο με τίτλο «Η Ρουάντα Αναλαμβάνει Δράση Κατά των Θρησκευτικών Διακρίσεων στα Σχολεία». Είναι ενδιαφέρον ότι μια δημοφιλής διαδικτυακή εφημερίδα στη Ρουάντα αναδημοσίευσε το άρθρο. Σύντομα, οι επισκέψεις στον ιστότοπο της εφημερίδας ξεπέρασαν τις 3.000, ενώ πολλοί αναγνώστες ανάρτησαν θετικά σχόλια για την ενέργεια της κυβέρνησης. Οι Μάρτυρες στη Ρουάντα είναι ευγνώμονες για το διάταγμα, το οποίο διασφαλίζει ότι τα παιδιά τους μπορούν να λαβαίνουν **εκπαίδευση χωρίς θρησκευτικές διακρίσεις**.

ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ | Ελευθερία Συνείδησης—Άρνηση Στράτευσης για Λόγους Συνείδησης

Επί 60 και πλέον χρόνια, οι άρρηνες Μάρτυρες στη Νότια Κορέα ηλικίας 19 έως 35 ετών έρχονται αντιμέτωποι με το ζήτημα της στρατιωτικής υπηρεσίας. Η κυβέρνηση της Νότιας Κορέας δεν αναγνωρίζει το δικαίωμα στην **αντίρρηση συνείδησης** και δεν προσφέρει εναλλακτική υπηρεσία αντί της στρατιωτικής. Σε μερικές περιπτώσεις, διαδοχικές γενιές Μαρτύρων—παππούς, πατέρας και γιος—είχαν ως μόνη επιλογή τη φυλάκιση όταν τους καλούσαν για στρατιωτική υπηρεσία.

Αν και το Συνταγματικό Δικαστήριο έχει αποφανθεί δύο φορές ότι ο Νόμος για τη Στρατιωτική Υπηρεσία είναι συνταγματικός,

ορισμένα κατώτερα δικαστήρια, καθώς και άτομα που τιμωρήθηκαν με βάση τον συγκεκριμένο νόμο, έχουν φέρει και πάλι το ζήτημα ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Ως αποτέλεσμα, στις 9 Ιουλίου 2015, το Δικαστήριο άκουσε τα επιχειρήματα των συνηγόρων των αντιρρησιών συνείδησης. Ο αδελφός Μιν-χουάν Κιμ, που πέρασε 18 μήνες στη φυλακή επειδή η συνείδησή του δεν του επέτρεπε να δεχτεί στρατιωτική εκπαίδευση, εξηγεί: «Εγώ τιμωρήθηκα και τώρα είμαι ελεύθερος. Εύχομαι όμως πολλοί άλλοι αντιρρησίες συνείδησης να μην τιμωρηθούν. Αν τους επιτραπεί να προσφέρουν εναλλακτική υπηρεσία, θα μπορούν να είναι χρήσιμοι στην κοινωνία». Το Συνταγματικό Δικαστήριο θα ανακοινώσει σύντομα την απόφασή του.

ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ | Μπαχράμ Χεμντέμοφ

Ο αδελφός Χεμντέμοφ, 53 ετών, είναι παντρεμένος και πατέρας τεσσάρων γιων. Είναι ένας ζηλωτής, πνευματικός άνθρωπος ο οποίος αποτελεί αξιοσέβαστο μέλος της κοινωνίας. Τον Μάιο του 2015, ένα δικαστήριο τον καταδίκασε σε τέσσερα χρόνια καταναγκαστικής εργασίας σε φυλακή επειδή διεξήγαγε μια «παράνομη» θρησκευτική συγκέντρωση στο σπίτι του. Βρίσκεται υπό κράτηση σε ένα διαβόητο για τις άθλιες συνθήκες του στρατόπεδο εργασίας στην πόλη Σεϊντί, όπου οι αρχές τον έχουν υποβάλει σε επανειλημμένες ανακρίσεις και βάνανουσους ξυλοδαρμούς. Ωστόσο, διακρατεί την ακεραιότητά του στον Ιεχωβά Θεό, όπως κάνει και η οικογένειά του. Η σύζυγος του αδελφού Χεμντέμοφ, η Γκουλτζιρά, έχει τη δυνατότητα να τον επισκέπτεται κατά διαστήματα για να τον εμψυχώνει.

Καθώς βλέπουμε τους υπηρέτες του Ιεχωβά να συνεχίζουν να αποδεικνύουν την οσιότητά τους υπό δοκιμασία, προσευχόμαστε για αυτούς. Το παράδειγμά τους υποκινεί και εμάς να ενισχύσουμε τη δική μας οσιότητα στον Θεό, έχοντας πεποίθηση στην υπόσχεση του εδαφίου Ψαλμός 37:28: «[Αυτός] δεν θα εγκαταλείψει τους οσίους του».

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΝΕΑ Από Όλο τον Κόσμο

Κήρυγμα σε Πρόσφυγες και Μετανάστες

Ο ξενόγλωσσος αγρός στη Γερμανία έχει αυξηθεί λόγω του μεγάλου αριθμού προσφύγων και μεταναστών που έχουν μπει στη χώρα. Σε μια πρόσφατη περίοδο εννιά μηνών, ιδρύθηκαν 229 ξενόγλωσσοι όμιλοι και προκαταρκτικοί όμιλοι. Περίπου 800 ευαγγελιζόμενοι παρακολουθούν γύρω στις 30 τάξεις εκμάθησης όπου διδάσκονται 13 γλώσσες.

Οι αδελφοί μας κηρύττουν σε πρόσφυγες σε κέντρα υποδοχής. Χρησιμοποιώντας τροχήλατα σταντ σε 200 και πλέον σημεία, έχουν διαθέσει περίπου 640.000 έντυπα.

Το Κυβερνών Σώμα έδωσε έγκριση για να διεξαχθεί μια ειδική εκστρατεία κηρύγματος από τον Μάιο έως τον Ιούλιο

του 2016. Περίπου 700 αραβόφωνοι ευαγγελιζόμενοι από εφτά χώρες ταξίδεψαν σε δέκα τοποθεσίες της Αυστρίας και της Γερμανίας για να κηρύξουν στις πολυπληθείς ομάδες αραβόφωνων ατόμων που ζουν εκεί.

Κέρματα στον Δρόμο

Οι 50 ευαγγελιζόμενοι της Εκκλησίας Φάμπερς Ρούντ στην **Μπελίζ**, που μιλούν την κριόλ, καλύπτουν συνήθως τον τομέα τους με τα πόδια. Αν και οι περισσότεροι αδελφοί έχουν λίγα από οικονομική άποψη, αναζητούν ευκαιρίες για να δείξουν γενναιόδωρο πνεύμα. Πριν από λίγα χρόνια, οι αδελφοί άρχισαν να μαζεύουν τα κέρματα που έβρισκαν στους χωματόδρομους ενώ κήρυτταν από σπίτι σε σπίτι. Από τότε, στο τέλος κάθε χρόνου, συγκεντρώνονται για να πλύνουν, να ταξινομήσουν και να μετρήσουν τα κέρματα που μάζεψαν.

Παρ' όλο που τα περισσότερα κέρματα είναι πολύ μικρής αξίας (μισό λεπτό του ευρώ), κάθε χρόνο συγκεντρώνουν ένα ποσό που αντιστοιχεί σε περίπου 200 ευρώ. Οι αδελφοί χρησιμοποιούν τα μισά χρήματα για την κάλυψη των εξόδων της τοπικής Αίθουσας Βασιλείας και στέλνουν τα άλλα μισά για την υποστήριξη του παγκόσμιου έργου.

Τέσσερα Εκατομμύρια Ακροατές!

Μια από τις πιο αξιομνημόνευτες περιστάσεις στη θεοκρατική ιστορία του **Μπουρούντι** έλαβε χώρα στις 5 Μαρτίου 2016, όταν επισκέφτηκε το γραφείο τμήματος ο Άντονι Γκρίφιν, εκπρόσωπος των κεντρικών γραφείων. Ένα ειδικό πρόγραμμα που απευθυνόταν στις εκκλησίες μεταδόθηκε εξ ολοκλήρου σε κάθε γωνιά της χώρας από τον μεγαλύτερο εθνικό ραδιοφωνικό σταθμό. Σύμφωνα με υπολογισμούς, οι ακροατές ήταν περίπου τέσσερα εκατομμύρια!

Χάρη στη ραδιοφωνική μετάδοση, δόθηκε μεγάλη μαρτυρία και ακούστηκαν πολλά ευνοϊκά σχόλια. Ένας τεχνικός

ραδιοφώνου που βοήθησε στη μετάδοση είπε: «Πρέπει να κάνετε πιο πολλά προγράμματα σαν αυτό!» Και ένας υπάλληλος του σταθμού έγραψε: «Σας παροτρύνω να συνεχίσετε [την παραγωγή τέτοιων προγραμμάτων], τα οποία αναμφίβολα θα σώσουν πολλές ψυχές». Πάρα πολλά λεωφορεία και ταξί της πόλης έπαιζαν το πρόγραμμα στο ραδιόφωνό τους.

Η Μουσική Σταμάτησε

Μία μέρα πριν από την Ανάμνηση του 2016, οι αδελφοί σε κάποιον μικρό απομονωμένο όμιλο στο **Νεπάλ** αναστατώθηκαν πολύ όταν έμαθαν ότι στο σχολείο δίπλα από την αίθουσα που είχαν νοικιάσει θα γινόταν μια μεγάλη συναυλία.

Τέτοιου είδους συναυλίες είναι πολύ θορυβώδεις. Καθώς οι αδελφοί καθάριζαν την αίθουσα το πρωί της Ανάμνησης, ένας από τους διοργανωτές της συναυλίας τούς είπε: «Δεν θα ακούτε τίποτα άλλο εκτός από τη μουσική μας».

Η συναυλία ξεκίνησε το μεσημέρι και ήταν πράγματι πολύ θορυβώδης. Αν και οι αδελφοί νοίκιασαν ένα πολύ μεγαλύτερο megάφωνο από εκείνο που σχεδίαζαν να χρησιμοποιήσουν, δεν μπορούσαν να ακούσουν ούτε τη δοκιμή που έκαναν στο μικρόφωνο. Οι αδελφοί ήταν πολύ στενοχωρημένοι, αλλά προσευχήθηκαν ένθερμα για το ζήτημα. Τότε, 30 λεπτά πριν από την Ανάμνηση, και ενώ είχαν αρχίσει να καταφθάνουν αρκετοί από τους αδελφούς, η μουσική ξαφνικά σταμάτησε. Είχε ξεσπάσει καβγάς ανάμεσα σε κάποιους που είχαν μεθύσει, και η αστυνομία διέλυσε τη συναυλία. Οι αδελφοί μπόρεσαν να τηρήσουν την Ανάμνηση μέσα σε πολύ ήσυχη, ειρηνική και ευλαβική ατμόσφαιρα.

Εγκωμιαστικά Σχόλια για το jw.org

Ο Τζιουζέπε είναι τακτικός σκαπανέας στην **Ιταλία**. Εργάζεται από το σπίτι του για μια εταιρία συμβούλων σε θέματα Ίντερνετ. Τον περασμένο Μάιο παρακολούθησε ένα συνέδριο μαζί με περίπου 70 συναδέλφους του προκειμένου να

συζητήσουν καινοτόμες ιδέες που θα μπορούσε να εφαρμόσει η εταιρία. Ο διευθύνων σύμβουλος ξεκίνησε λέγοντας ότι ορισμένοι ιστότοποι μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο για αυτά που φιλοδοξεί να πετύχει η εταιρία τους. Κατόπιν, πρόβαλε στην οθόνη ένα παράδειγμα. Ο Τζιουζέπε έμεινε με το στόμα ανοιχτό όταν είδε να εμφανίζεται στην οθόνη η αρχική σελίδα του jw.org. Ο διευθύνων σύμβουλος είπε: «Αυτός είναι ο καλύτερος ιστότοπος στον κόσμο!» Στη συνέχεια, άρχισε να αναλύει τα τεχνικά χαρακτηριστικά του jw.org. Μίλησε θετικά για την εύκολη περιήγηση και την ελκυστική σχεδίαση.

«Οι συνεργάτες μου εντυπωσιάστηκαν όταν έμαθαν πόσες γλώσσες υποστηρίζει ο ιστότοπος», είπε ο Τζιουζέπε. «Στο τέλος της παρουσίασης, ο προϊστάμενός μου είπε στο ακροατήριο και στον διευθύνοντα σύμβουλο: “Ο Τζιουζέπε είναι

Αργεντινή: Ο Χόρχε παίζει ποδόσφαιρο με αδελφούς

Μάρτυρας του Ιεχωβά”. Τότε, ο διευθύνων σύμβουλος μου είπε: “Η οργάνωσή σας αξίζει συγχαρητήρια. Έχετε σχεδιάσει μια διαδικτυακή πύλη που θα ζήλευε κάθε εταιρία, επιχείρηση ή οργανισμός στον κόσμο. Φαντάζομαι πόση προσπάθεια χρειάζεται για να τη διατηρείτε ενημερωμένη και φιλική προς τον χρήστη, καθώς και πόση προσοχή πρέπει να δίνετε στις λεπτομέρειες και στο περιεχόμενο”. Ένωσα λίγο άβολα, εφόσον άκουγα τόσο εγκωμιαστικά σχόλια για κάτι που δεν είχα κάνει. Αλλά ήμουν πολύ χαρούμενος που δινόταν μαρτυρία σε πολλά άτομα τα οποία δεν ήξεραν τίποτα για τους Μάρτυρες του Ιεχωβά. Τώρα συζητώ τακτικά με κάποιους συναδέλφους και μάλιστα έχω αρχίσει Γραφική μελέτη με τρεις από αυτούς». Η εταιρία για την οποία εργάζεται ο Τζιουζέπε εξακολουθεί να «μελετάει» τον ιστότοπο jw.org, ενώ ο Τζιουζέπε εξακολουθεί να κάνει Γραφικές συζητήσεις με τους συναδέλφους του.

Απαρνήθηκε το Ποδόσφαιρο

Ο Χόρχε είναι ένας νεαρός που ζει στην **Αργεντινή**. Στις αρχές του 2010, ο Χόρχε άκουσε για πρώτη φορά τα καλά νέα από κάποιον συμμαθητή του. Ως αποτέλεσμα, άρχισε να μελετάει τη Γραφή με τη βοήθεια του βιβλίου *Τι Διδάσκει Πράγματι η Αγία Γραφή*; Εκείνο το διάστημα, έπαιζε ποδόσφαιρο. Ελειδή ήταν πολύ καλός παίκτης, κέρδισε μια θέση στη δεύτερη ομάδα ενός μεγάλου ποδοσφαιρικού συλλόγου, η οποία συμμετείχε σε μικρότερη κατηγορία. Τον Απρίλιο του 2014, του έγινε μια δελεαστική πρόταση από κάποια ομάδα της Γερμανίας. Η σκέψη ότι θα γινόταν επαγγελματίας ποδοσφαιριστής τον ενθουσίασε, και δέχτηκε την προσφορά. Λίγες μέρες προτού αναχωρήσει για την Ευρώπη, ο προπονητής του του είπε: «Είσαι Μάρτυρας του Ιεχωβά, σωστά; Μην πας στο εξωτερικό και καταστρέψεις τη ζωή σου. Στα νιάτα μου, ήμουν και εγώ Μάρτυρας. Αλλά δέχτηκα μια

πρόταση να παίξω σε κάποια ομάδα της Ασίας. Μου υποσχέθηκαν πολλά, και εγώ εντυπωσιάστηκα. Πήγαμε εκεί με την οικογένειά μου, αλλά επιστρέψαμε πολύ απογοητευμένοι». Ο Χόρχε λέει: «Τα λόγια του με επηρέασαν βαθιά και αποφάσισα να μην πάω στην Ευρώπη. Το 2015, έγινα ευαγγελιζόμενος των καλών νέων και στη συνέχεια βαφτίστηκα».

Μια Αληθινή Ευλογία Εντελώς Δωρεάν

Τον Σεπτέμβριο του 2015, διεξάχθηκε η Περιφερειακή Συνέλευση «Να Μιμείστε τον Ιησού!» στην πόλη Καμπάλα, στην **Ουγκάντα**. Το ακροατήριο κατενθουσιάστηκε όταν ο Μαρκ Σάντερσον από το Κυβερνών Σώμα παρουσίασε τη *Μετάφραση Νέου Κόσμου* στη γλώσσα λουγκάντα.

Μια γυναίκα η οποία μελετάει τη Γραφή σχολίασε: «Είμαι πάρα πολύ χαρούμενη που πήρα αυτή την υπέροχη Γραφή! Εκείνη την περίοδο, η χώρα ετοιμαζόταν για την επίσκεψη του πάπα και η Εκκλησία πουλούσε “ευλογημένα” ροζάρια στην τιμή των 29 ευρώ για να συγκεντρώσει χρήματα. Αν και οι άνθρωποι ήθελαν τις ευλογίες, πολλοί δεν μπορούσαν να διαθέσουν αυτό το ποσό. Εγώ, από την άλλη μεριά, έλαβα μια αληθινή ευλογία εντελώς δωρεάν. Ο Ιεχωβά τη χάρισε σε όλους όσους ήρθαν στη συνέλευση, και ο καθένας αποφάσιζε μόνος του αν θα έκανε μια συνεισφορά από καρδιάς. Κάθε μέρα, όταν διαβάζω τον Λόγο του Ιεχωβά στη μητρική μου γλώσσα και Τον γνωρίζω καλύτερα, νιώθω πραγματικά ευλογημένη. Ευχαριστώ τον Ιεχωβά που μου χάρισε τη δική μου Γραφή».

Τυπώνουν στο Πνευματικό Βασίλειο;

Σε μια απόπειρα να δυσφημίσουν το www.jw.org, οι ηγέτες μερικών εκκλησιών σε κάποια περιοχή του **Κονγκό (Κινοσάα)** έλεγαν στους ακολούθους τους ότι τα έντυπα των Μαρτύρων του Ιεχωβά τυπώνονται στον κόσμο των πνευμάτων. Για να υποστηρίξουν τον ισχυρισμό τους, έδει-

χναν τα γράμματα «www» και έλεγαν ότι αντιστοιχούν στον αριθμό 666 του βιβλίου της Αποκάλυψης. (Αποκ. 13:18) Ως αποτέλεσμα, μερικοί σπουδαστές της Γραφής δεν ήθελαν πλέον να κάνουν μελέτη.

Ένα αντρόγυνο σκαπανέων προσευχήθηκαν για το ζήτημα και κατόπιν προσκάλεσαν στο σπίτι τους τα άτομα με τα οποία μελετούσαν, καθώς και τους συζύγους τους. Τρία ζευγάρια δέχτηκαν την πρόσκληση και, αφού έφαγαν όλοι μαζί, οι αδελφοί τους έδειξαν τη βιντεοταινία *Μάρτυρες του Ιεχωβά—Οργανωμένοι για να Μεταδίδουν τα Καλά Νέα*. Αυτά που έμαθαν οι καλεσμένοι κατέρριψαν τα ψέματα που είχαν ακούσει όσον αφορά την προέλευση των εντύπων μας. Την επόμενη εβδομάδα, ο σύζυγος της μίας από τις σπουδάστριες επέμεινε να δώσει στο αντρόγυνο των Μαρτύρων μια συνεισφορά περίπου 95 ευρώ για το παγκόσμιο έργο, παρότι ο ίδιος δεν έκανε ακόμα μελέτη.

Μαθαίνουν τους Νέους Ύμνους

Αν και οι αδελφοί σε ένα απομακρυσμένο μέρος στην Παπούα-Νέα Γουινέα δεν έχουν πρόσβαση στο Ίντερνετ, θέλουν πολύ να μάθουν τους καινούριους ύμνους της Βασιλείας. Έτσι λοιπόν, η Εκκλησία Μούντιπ στέλνει έναν αδελφό στην πλησιέστερη πόλη, κάτι που συνεπάγεται δύο ώρες περπάτημα και άλλες δύο ώρες με το λεωφορείο. Όταν ο αδελφός φτάσει εκεί, βρίσκει στο Ίντερνετ τους στίχους των νέων ύμνων και τους γράφει σε ένα τετράδιο. Ύστερα, γυρίζει πίσω και γράφει τους στίχους σε έναν μαυροπίνακα στην Αίθουσα Βασιλείας ώστε να τους βλέπουν όλοι. Οι υπόλοιποι στην εκκλησία αντιγράφουν τους νέους ύμνους για να τους έχουν στις συναθροίσεις. Αυτοί οι αδελφοί εκτιμούν πραγματικά τη δυνατότητα που έχουν να συμμετέχουν στην υμνολογία μαζί με τις εκκλησίες σε όλο τον κόσμο ως μέρος της λατρείας τους προς τον Ιεχωβά.

Παγκόσμια

ΧΩΡΕΣ

240

ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΩΝ

8.340.847

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΠΟΥ
ΔΑΠΑΝΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΓΡΟΥ

1.983.763.754

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

10.115.264

Κήρυγμα και Διδασκαλία σε Όλη τη Γη

Ελβετία

ΧΩΡΕΣ

58

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

1.109.511.431

ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΟΙ

1.538.897

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

4.089.110

Αφρική

Προσευχήθηκε να Βρει Κουφούς

Στη Σιέρα Λεόνε, η Κρίσταλ, μια ιεραπόστολος που υπηρετεί στον αγρό της νοηματικής, άρχισε τη μέρα της με προσευχή ζητώντας να βρει κουφά άτομα στον τομέα. Εκείνο το πρωί, καθώς πήγαινε σε μια επανεπίσκεψή της, ακολούθησε διαφορετική διαδρομή από ό,τι συνήθως. Ρώτησε στη γειτονιά αν ήξεραν κάποιον κουφό στην περιοχή, και της έδειξαν ένα σπίτι. Εκεί γνώρισε μια φιλική κοπέλα η οποία

ανταποκρίθηκε ευνοϊκά στο άγγελμα και ενδιαφέρθηκε να παρακολουθήσει τη συνάθροιση στη νοηματική γλώσσα. Ύστερα, οι άνθρωποι στον συνοικισμό ρώτησαν την Κρίσταλ αν ήθελε να συναντήσει άλλο ένα κουφό άτομο. Έτσι λοιπόν, βρήκε ακόμα ένα ταπεινό άτομο που αναζητούσε την αλήθεια. Αν και είχε κηρύξει ξανά στον συγκεκριμένο δρόμο, δεν είχε συναντήσει ποτέ τα δύο κουφά άτομα που γνώρισε εκείνο το πρωί. Η Κρίσταλ είναι πεπεισμένη ότι δεν θα έβρισκε αυτά τα ενδιαφερόμενα άτομα χωρίς τη βοήθεια του Ιεχωβά.

«Αυτή η Ομιλία Ήταν για Μένα!»

Ο Εμάνουελ, ο οποίος ζει στη **Λιβερία**, πήγαινε με το αυτοκίνητο στην Αίθουσα Βασιλείας για τη συνάθροιση του σαββατοκύριακου. Στην άκρη του δρόμου στεκόταν ένας καλοντυμένος νεαρός που φαινόταν απελπισμένος. Η όψη του έκανε τον Εμάνουελ να σταματήσει για να δει αν μπορούσε να βοηθήσει. Έμαθε ότι ο νεαρός λεγόταν Μόουζες. Το προηγούμενο βράδυ, του είχαν κλέψει όλα του τα χρήματα, και τώρα σκεφτόταν την αυτοκτονία. Ο Εμάνουελ άκουσε όσα είχε να πει ο Μόουζες και μετά του είπε συμπνευτικά: «Σε παρακαλώ, έλα μαζί μου στην Αίθουσα Βασιλείας». Οι δυο τους πήγαν μαζί στην αίθουσα. Ο Μόουζες συγκινήθηκε τόσο πολύ με όσα άκουσε ώστε έβαλε τα κλάματα. Όταν τελείωσε η δημόσια ομιλία, αναφώνησε: «Αυτή η ομιλία ήταν για μένα! Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά είναι

μοναδικοί». Στο τέλος της συνάθροισης, ο Μόουζες δέχτηκε να κάνει Γραφική μελέτη και τώρα παρακολουθεί τακτικά τις συναθροίσεις.

«Δεν Είμαι Ειδωλολάτρισσα»

Η Αμινάτα είναι μια 15χρονη μαθήτρια στη **Γουινέα-Μπισάου**. Όταν ήταν 13 χρονών, ο καθηγητής καλλιτεχνικών ζήτησε από την τάξη να ζωγραφίσει μάσκες και άλλα αντικείμενα που σχετίζονταν με τους εορτασμούς του καρναβαλιού. Η Αμινάτα όμως έφτιαξε μια ζωγραφιά με ζώα και φυτά και μετά έγραψε πάνω σε αυτήν «Παράδεισος». Όταν ο καθηγητής μάζεψε τις ζωγραφιές, είπε στην Αμινάτα ότι η δική της ήταν εκτός θέματος και της έβαλε μηδέν. Στο τέλος του μαθήματος, η Αμινάτα πήγε στον καθηγητή και τον ρώτησε ποιοι γιόρταζαν το καρναβάλι.

«Οι ειδωλολάτρες», απάντησε ο καθηγητής.

Η Αμινάτα αποκρίθηκε: «Δεν είμαι ειδωλολάτρισσα, γι' αυτό δεν συμμετέχω σε τέτοιου είδους γιορτές. Πιστεύω ότι ο Θεός σύντομα θα μετατρέψει τη γη σε παράδεισο, και αυτό ακριβώς ζωγράφισα». Ο καθηγητής της είπε ότι θα την εξέταζε ξανά με γραπτές ερωτήσεις. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Πήρε 18 με άριστα το 20.

Ήρθαν Πάρα Πολλοί

Ένας απομονωμένος όμιλος σε κάποιο μικρό χωριό της **Μαλάουι** έχει εφτά ευαγγελιζομένους, οι οποίοι συναθροίζονται σε μια κατασκευή από πασσάλους, χορτάρι και ψάθες. Έχοντας υλοκινηθεί από την επίσκεψη του επισκόπου περιοχής, οι αδελφοί προσκάλεσαν με μεγάλο ζήλο ανθρώπους να παρακολουθήσουν την Ανάμνηση του θανάτου του

Γουινέα-Μπισάου: Η Αμινάτα ζωγραφίζει τον «Παράδεισο» ▲

Μαλάουι: Οι παρόντες ήταν 120 ►

Χριστού. Ο ομιλητής εκφώνησε την ομιλία της Ανάμνησης με μοναδικό φωτισμό τις λάμπες πετρελαίου που κρέμονταν από πάνω. Οι ενδιαφερόμενοι ήταν τόσο πολλοί που στριμώχνονταν γύρω του. Φανταστείτε τη χαρά των 7 ευαγγελιζομένων όταν έμαθαν πως οι παρόντες ήταν 120!

Το Ειδικό Βιβλιάριο Βοήθησε τον Γάμο Της

Η ειδική δραστηριότητα για επίδοση δημόσιας μαρτυρίας σε μεγαλουπόλεις φέρνει συχνά ευλογίες που δεν γίνονται αμέσως φανερές. Στο Λομέ, την πρωτεύουσα του **Τόγκο**, μια κυρία πλησίασε διστακτικά ένα σταντ με έντυπα και πήρε το ειδικό βιβλιάριο *Μπορείτε να Έχετε Εντυχισμένη Οικογένεια*. Ακολούθησε μια σύντομη συζήτηση γύρω από το εδάφιο Εφεσίους 5:3. Η κυρία και οι Μάρτυρες αντάλλαξαν τηλέφωνα. Δύο εβδομάδες αργότερα, η κυρία τηλεφώνησε και είπε: «Δεν συμπαθούσα καθόλου τους Μάρτυρες του Ιεχωβά. Διάβασα όμως το βιβλιάριο και είναι καταπληκτικό. Με έχει ήδη βοηθήσει να λύσω κάποια προβλήματα στον γάμο μου, και εγώ με τη σειρά μου έχω βοηθήσει δυο άλλα ζευγάρια. Η άποψή μου για τους Μάρτυρες του Ιεχωβά δεν ήταν σωστή. Σας παρακαλώ, ελάτε και μελετήστε τη Γραφή μαζί μου». Τόσο αυτή η κυρία όσο και το ένα από τα ζευγάρια που βοήθησε ξεκίνησαν Γραφική μελέτη.

Μετέφρασε το Ειδικό Βιβλιάριο

Το Ανκάσιεϊ είναι μια μικρή πόλη στην **Γκάνα**. Μερικοί έμποροι εκθέτουν τα εμπορεύματά τους κατά μήκος του κεντρικού δρόμου. Κάθε Δευτέρα, όμως, στήνεται εκεί ένα σταντ για επίδοση δημόσιας μαρτυρίας. Κάποιος αδελφός, ο Σάμιουελ, έδωσε μαρτυρία στον Ίνοκ, ο οποίος δέχτηκε το ειδικό βιβλιάριο *Να Ακούτε τον Θεό* και ρώτησε τον Σάμιουελ αν είχε έντυπα στη γλώσσα κούσαλ.

Ο Σάμιουελ απάντησε: «Δυστυχώς όχι. Έχουμε όμως στη φράφρα», μια συγγενική γλώσσα. Αργότερα, προτού ο Ίνοκ ταξιδέψει για το σπίτι του στον μακρινό βορρά, ζήτησε και άλλα έντυπα για να τα δώσει στους συγγενείς του.

Όταν επέστρεψε στο Ανκάσειϊ, έδειξε στον Σάμιουελ ένα κείμενο. Ο Ίνοκ είχε μεταφράσει το ειδικό βιβλιάριο *Να Ακούτε τον Θεό* στην κούσαλ! Συνεχίζει να παρακολουθεί συναθροίσεις και μελετάει τακτικά τη Γραφή.

Γκάνα: Μετέφρασε το ειδικό βιβλιάριο στην κούσαλ

ΧΩΡΕΣ

57

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

998.254.087

ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΟΙ

4.154.608

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

4.353.152

Βόρεια και Νότια Αμερική

«Θα Μάθουμε Μαζί»

Ο Ισμαέλ, ο οποίος ζει στο Μεξικό, αποφάσισε να διαβάσει ολόκληρη την Αγία Γραφή. Τη διάβασε δύο φορές μέσα σε έναν χρόνο, αλλά αργότερα έχασε την όρασή του. Ύστερα από μερικά χρόνια, ο Άνχελ, που είναι Μάρτυρας του Ιεχωβά, συνάντησε τον Ισμαέλ και του μίλησε για τις υποσχέσεις του Θεού. Ο Ισμαέλ διψούσε να μάθει

περισσότερα, αλλά είπε: «Είμαι τυφλός, δεν μπορώ να διαβάσω τη Γραφή».

Ο Άγγελ τον καθησύχασε λέγοντας: «Μην ανησυχείς, θα σου διδάξω την Μπράιγ».

«Ξέρεις Μπράιγ;» ρώτησε ο Ισμαέλ.

«Όχι, αλλά θα μάθουμε μαζί», απάντησε ο Άγγελ. Ο Ισμαέλ δεν μπορούσε να πιστέψει ότι ο Άγγελ θα το έκανε αυτό για εκείνον. Εντούτοις, ο Άγγελ πήγε στο σπίτι, έκανε έρευνα για να μάθει πώς μπορεί κάποιος να διαβάζει την Μπράιγ και έφτιαξε ανάγλυφους χαρακτήρες πάνω σε ένα χαρτόνι. Κατόπιν, άρχισε να διδάσκει τον Ισμαέλ πώς να τη διαβάζει. Σύντομα, ο Ισμαέλ είχε μάθει το αλφάβητο Μπράιγ, παρακολουθούσε συναθροίσεις και διάβαζε τα έντυπά μας στην Μπράιγ. Τώρα ο Άγγελ κάνει Γραφική μελέτη με τέσσερα τυφλά άτομα. Τους αρέσει πολύ να συζητούν για τον μελλοντικό Παράδεισο, όταν θα μπορούν και πάλι να βλέπουν.

Δεν τον Αναγνώρισε

Η Βιανέι, μια 14χρονη αδελφή στις **Ηνωμένες Πολιτείες**, γράφει: «Στο μάθημα της κοινωνιολογίας, ο αναπληρωτής καθηγητής άρχισε να μιλάει για τις θρησκείες. Μας ζήτησε να αναφέρουμε μερικές, και εγώ είπα τους Μάρτυρες του Ιεχωβά. Οι συμμαθητές μου γέλασαν και είπαν ότι σπαταλούμε τον χρόνο τους, ότι δεν έχουμε τίποτα καλύτερο να κάνουμε και ότι εκείνοι πετάνε τα έντυπά μας. Ακόμα και ο καθηγητής μιλούσε αρνητικά για εμάς.

»Προσευχήθηκα λοιπόν στον Ιεχωβά να μου δώσει τη

δύναμη να κάνω μαρτυρία. Τους είπα ότι δεν πηγαίνουμε στα σπίτια τους για να σπαταλήσουμε τον χρόνο τους, αλλά επειδή μας στέλνει ο Ιεχωβά για να τους μεταδώσουμε καλές συμβουλές βασισμένες στη Γραφή. Τους ζήτησα να μην πετάνε τα έντυπά μας γιατί αυτά μπορούν να τους αλλάξουν τη ζωή και να τους σώσουν. Ο καθηγητής ζήτησε συγνώμη και υποσχέθηκε ότι την επόμενη φορά που θα τον επισκεπτόταν κάποιος Μάρτυρας, θα του άνοιγε την πόρτα,

Βραζιλία: Κήρυγμα
στον Αμαζόνιο

θα τον άκουγε και θα διάβαζε τα έντυπά μας. Εγώ δεν πίστευα ότι εννοούσε αυτά που έλεγε.

»Τον είδα τέσσερις μήνες αργότερα και, προς μεγάλη μου έκπληξη, είχε αρχίσει μελέτη. Έξι μήνες έπειτα από αυτό, έψαξε να με βρει στο σχολείο για να με ευχαριστήσει που του έδωσα μαρτυρία. Ούτε καν τον αναγνώρισα, επειδή είχε κόψει τα μαλλιά του και είχε ξυρίσει τα γένια του. Τώρα είναι αβάφτιστος ευαγγελιζόμενος».

Κήρυγμα στον Αμαζόνιο

Πέρσι, ο λαός του Ιεχωβά στη **Βραζιλία** εστίασε την προσοχή του στην αχανή περιοχή του Αμαζονίου, όπου πολλοί άνθρωποι δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να ακούσουν τα καλά νέα. Με αυτό υπόψη, το Κυβερνών Σώμα ενέκρινε μια ειδική εκστρατεία κηρύγματος διάρκειας ενός έτους για να μπορέσουν οι αδελφοί να προσεγγίσουν τα χιλιάδες άτομα που ζουν σε μερικές από τις πιο απομονωμένες περιοχές του Αμαζονίου.

Το γραφείο τμήματος επέλεξε 53 πόλεις που είναι διάσπαρτες στο τεράστιο υδάτινο δίκτυο του Αμαζονίου ώστε σε αυτό το διάστημα να πάνε εκεί κήρυκες της Βασιλείας. Μέσα σε τέσσερις μόλις μήνες, ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα πάνω από 6.500 ευαγγελιζόμενοι.

Στην απομακρυσμένη πόλη Άναμα, όπου δεν υπήρχαν ευαγγελιζόμενοι της Βασιλείας, 10 αδελφοί και αδελφές έμειναν 11 μέρες, διέθεσαν περισσότερα από 12.500 έντυπα και άρχισαν περίπου 200 Γραφικές μελέτες οι οποίες γίνονται τώρα μέσω τηλεφώνου. Ενώσω ήταν εκεί, οι αδελφοί διεξήγαγαν επίσης συναθροίσεις. Στην τελευταία συναθροίση που έκαναν πριν φύγουν, έμειναν έκπληκτοι όταν είδαν 90 άτομα στο ακροατήριο. Αναμένουμε να δούμε τον πλήρη αντίκτυπο που είχε η εκστρατεία.

Της Πρότεινε να Μπει στο jw.org

Τα τελευταία έξι χρόνια, η Χείζελ και η Μαριάνα είναι συμμαθήτριες σε κάποιο σχολείο στη **Βενεζουέλα**. Επειδή η Χείζελ είναι Μάρτυρας του Ιεχωβά, η Μαριάνα πολύ συχνά την κοροΐδευε. Ήταν πεπεισμένη ότι η Χείζελ δεν ήξερε να απολαμβάνει τη ζωή. Κάποια μέρα που η αδελφή μας έγινε πάλι στόχος αρνητικών σχολίων, της ήρθε η ιδέα να πει: «Μαριάνα, μπες στον ιστότοπό μας, το jw.org. Με-

τά πήγαινε εκεί που λέει “Βρείτε Βίντεο” και πάτησε το “Εφηβοι”».

Το ίδιο απόγευμα η Μαριάνα τηλεφώνησε στη Χείζελ και της είπε: «Τώρα καταλαβαίνω γιατί τα κάνεις όλα αυτά».

Η Χείζελ δεν ήταν βέβαιη για το τι εννοούσε και τη ρώτησε: «Πάλι με κοροϊδεύεις;»

«Όχι, δεν θα σε κοροϊδέψω ποτέ ξανά», είπε η Μαριάνα. «Χάρη σε σένα, τώρα καταλαβαίνω ότι αυτό που θεωρούσα “απολαυστική ζωή” ουσιαστικά είναι η αιτία πολλών προβλημάτων μου». Έγιναν διευθετήσεις ώστε η Μαριάνα να μελετάει τη Γραφή τακτικά και τώρα παρακολουθεί όλες τις συναθροίσεις.

Αιτία: Η Ζερόλ και η κόρη της έχουν πολλές Γραφικές μελέτες

Ερωτήσεις για τον Ιερέα

Η Ζερόλ, η οποία εργαζόταν ως γραμματέας της εκκλησίας της στην **Αϊτή**, εντυπωσιάστηκε από το γεγονός ότι οι Μάρτυρες μπόρεσαν να απαντήσουν σε όλες τις ερωτήσεις της μέσα από τη Γραφή. Η ίδια και η κόρη της δέχτηκαν να κάνουν Γραφική μελέτη. Επειδή όσα μάθαιναν τις άγγιζαν, ζήτησαν να κάνουν μελέτη δύο φορές την εβδομάδα.

Ύστερα από τρεις μήνες μελέτης, η Ζερόλ πλησίασε τον ιερέα της εκκλησίας της και του έκανε τέσσερις ερωτήσεις: «Ποιο έτος ενθρονίστηκε ο Ιησούς ως Βασιλιάς; Πού πηγαινούν οι καλοί άνθρωποι όταν πεθάνουν; Πού πηγαινούν οι κακοί όταν πεθάνουν; Πάνω σε τι πέθανε ο Ιησούς, σε σταυρό ή σε πάσσαλο;» Ο ιερέας είπε ότι μπορούσε να απαντήσει μόνο στη δεύτερη και στην τρίτη ερώτηση. «Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά λένε ότι στον ουρανό θα πάνε 144.000», είπε. «Εγώ όμως λέω ότι όλοι όσοι κάνουν το θέλημα του Θεού θα πάνε στον ουρανό. Όσο για τους κακούς, αυτοί θα καίγονται για πάντα στην κόλαση». Όταν του ζητήθηκε να παραθέσει Γραφικές περικοπές, δεν μπόρεσε να το κάνει. Η Ζερόλ απογοητεύτηκε μεν, αλλά ήταν πλέον πιο αποφασισμένη από ποτέ να συνεχίσει τη Γραφική της μελέτη. Παραιτήθηκε από την εκκλησία της και είπε ότι μέσα σε τρεις μήνες μελέτης με τους Μάρτυρες του Ιεχωβά είχε μάθει περισσότερα για τη Γραφή από όσα είχε μάθει τα 30 και πλέον χρόνια που πήγαινε στην εκκλησία. Η Ζερόλ και η κόρη της βαπτίστηκαν πρόσφατα και έχουν ξεκινήσει 23 Γραφικές μελέτες στο χωριό τους.

ΧΩΡΕΣ

49

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

4.464.374.770

ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΟΙ

728.989

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

771.272

Ασία και Μέση Ανατολή

Μίλησε σε Ένα Άτομο, Ανταποκρίθηκαν Πολλοί

Στις Φιλιππίνες, ο Τζόναθαν περιμένε για το ραντεβού που είχε με κάποιον γιατρό. Παρατηρώντας την αξιοπρεπή και προσεγμένη του εμφάνιση, μια υπάλληλος της ρεσεψιόν τον ρώτησε αν ήταν ασφαλιστής. Εκείνος της εξήγησε ότι ήταν Μάρτυρας του Ιεχωβά και είχε πάει εκεί για να βοηθήσει έναν

ασθενή που ήταν Μάρτυρας και είχε κάποιες ιατρικές ανάγκες. Η υπάλληλος, που ονομαζόταν Λάιλα, είπε εντυπωσιασμένη στον Τζόναθαν ότι ο πατέρας της, ο οποίος είχε πεθάνει πρόσφατα, διάβαζε τακτικά τη *Σκοπιά*. Ο Τζόναθαν της έδειξε τα εδάφια Ιωάννης 5:28, 29 και της έδωσε το φυλλάδιο *Ποια Ελπίδα Υπάρχει για τους Αγαπημένους σας που Έχουν Πεθάνει*;

Στις επόμενες επισκέψεις του στο νοσοκομείο, πήγε στη

Φιλιππίνες: Ο Τζόναθαν έδωσε μαρτυρία στην υπάλληλο της ρεσεψιόν

Λάιλα και άλλα έντυπα και τη σύστησε σε μια αδελφή, η οποία άρχισε Γραφική μελέτη μαζί της. Σε λίγο, ο σύζυγος της Λάιλα, η αδελφή της και η μητέρα της, που έμεναν μαζί της, άρχισαν και εκείνοι να μελετούν.

Μια γειτόνισσα της Λάιλα, η Ρόουζ, την πλησίασε και τη ρώτησε γιατί είχε τόσο πολλούς επισκέπτες. Η Λάιλα της εξήγησε ότι μελετούσε τη Γραφή με τους Μάρτυρες του Ιεχωβά. Ως αποτέλεσμα, άρχισε και η Ρόουζ να μελετάει και, όταν επισκέφτηκε την αδελφή της στον τόπο καταγωγής της, της μίλησε με ενθουσιασμό για αυτά που μάθαινε. Η αδελφή της, η Άμπιγκεϊλ, είχε περιέργεια για αυτά που άκουγε και ζήτησε Γραφική μελέτη. Επίσης, άρχισε Γραφική μελέτη και η μητέρα της Ρόουζ.

Η Λάιλα βαφτίστηκε σε μια πρόσφατη περιφερειακή συνέλευση. Τώρα, έχει βαφτιστεί και η μητέρα της. Η γειτόνισσά της, η Ρόουζ, και η αδελφή της Ρόουζ βαφτίστηκαν πέρσι. Η μητέρα της Ρόουζ παρακολουθεί τακτικά τις συναθροίσεις, ενώ μερικοί συγγενείς της Λάιλα συνεχίζουν να μελετούν τη Γραφή. Όλα αυτά προέκυψαν από την επίδοση μαρτυρίας σε ένα και μόνο άτομο σε κάποιο νοσοκομείο!

Ευχαριστίες από Κυβερνητικό Αξιωματούχο

Οι αδελφοί στη **Μογγολία** συμμετέχουν ενεργά στην ειδική δραστηριότητα για επίδοση δημόσιας μαρτυρίας σε μεγαλουπόλεις ακόμα και όταν ο υδράργυρος κάνει βουτιά στους μείον 30 βαθμούς Κελσίου. Κάποιος κυβερνητικός αξιωματούχος πήρε έντυπα από ένα σταντ και μετά έγραψε μια ευχαριστήρια επιστολή στην οποία έλεγε: «Είμαι Βουδιστής. Ωστόσο, έχω ερευνήσει και πολλούς άλλους τομείς, επειδή είμαι οπαδός της άποψης ότι δεν

πρέπει να ακολουθούμε μόνο έναν δρόμο αλλά να εξερευνούμε και άλλους. Αφού διάβασα μερικά από τα έντυπα που παρέχετε στην ανθρωπότητα, αποφάσισα να γράψω μια ευχαριστήρια επιστολή για να εκφράσω τα αισθήματά μου. Μπορώ να διακρίνω ότι έχετε επενδύσει πολύ χρόνο και ενέργεια για να παρέχετε πληροφορίες που είναι πρακτικές και υποβοηθητικές. Κάτι που έμαθα από τα έντυπά σας είναι πως η Αγία Γραφή είναι ένα βιβλίο που πρέπει να διαβάσει κάθε άνθρωπος. Αυτό το βιβλίο περιέχει την αλήθεια. Η Γραφή παρέχει αληθινή καθοδήγία για τη ζωή μας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους καταβάλλουν σκληρές προσπάθειες για να μεταφράζουν τα έντυπα στη μογγολική. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους διανέμουν τα έντυπα για να βοηθήσουν τους ανθρώπους, είτε κάνει αποπνικτική ζέστη είτε παγωνιά».

Η Προσευχή του Εισακούστηκε

Στο **Χονγκ Κονγκ**, κάποιος σκαπανέας ονόματι Μπρετ πλησίασε έναν νεαρό που κόντευε τα 30 και του πρόσφερε το φυλλάδιο *Ποιο Είναι το Κλειδί για Ευτυχισμένη Οικογενειακή Ζωή*; Εκείνος, μόλις το είδε, δάκρυσε. Εξήγησε ότι είχε ανατραφεί στην αλήθεια αλλά, όταν ήταν 16 χρόνων, το έσκασε από το σπίτι. Τα επόμενα πέντε χρόνια ζούσε στον δρόμο και έγινε ναρκομανής, μέχρι που τον βρήκε κάποια φιλανθρωπική οργάνωση και τον βοήθησε.

Στη συνέχεια είπε ότι εκείνο το πρωί είχε προσευχηθεί: «Αν η θρησκεία που είχα ως νεαρός είναι η σωστή, σε παρακαλώ δώσε μου ένα σημάδι σήμερα». Ένιωσε ότι η προσευχή του είχε απαντηθεί. Οι δυο τους πήγαν σε μια κοντινή καφετέρια όπου εξέτασαν κάποια σημεία από το ειδικό βιβλιάριο *Επισημείωσε στον Ιεχωβά*. Επειδή ο νεαρός έπρεπε

Μογγολία: Δημόσια μαρτυρία μέσα στο κρύο

να γυρίσει στη Γαλλία το ίδιο βράδυ, αντάλλαξαν στοιχεία επικοινωνίας. Αργότερα, έγραψε στον Μπρετ: «Αγαπητέ μου αδελφέ, ο Ιεχωβά απάντησε στις προσευχές μου. Την Κυριακή θα πάω στην πλησιέστερη αίθουσα». Έρθε σε επαφή με Μάρτυρες στη Γαλλία και άρχισε να μελετάει τη Γραφή και να παρακολουθεί τις συναθροίσεις.

ΧΩΡΕΣ

47

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

744.482.011

ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΟΙ

1.611.290

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

834.121

Ευρώπη

Απάντηση με Πραότητα

Στη Γεωργία, κάποιος κύριος πλησίασε ένα σταντ εντύπων φωνάζοντας: «Δεν θα σας αφήσω να κηρύξετε εδώ! Η Γεωργία είναι Ορθόδοξη Χριστιανική χώρα». Ο αδελφός που στεκόταν δίπλα στο σταντ ρώτησε ευγενικά τον κύριο αν είχε διαβάσει ποτέ κάποιο έντυπό μας. Εκείνος απάντησε: «Η αλήθεια είναι πως όχι». Ο αδελφός τού πρότεινε με διακριτικότητα να

το κάνει. Αυτή η λογική προσέγγιση ηρέμησε τον κύριο, ο οποίος πήρε κάποιο έντυπο. Ύστερα από μέρες, επέστρεψε και ζήτησε συγνώμη για τη συμπεριφορά του. Είπε ότι είχε διαβάσει το περιοδικό μας στην τυφλή μητέρα του. Άρεσε και στους δύο πάρα πολύ, και ήθελαν να διαβάσουν και κάτι άλλο. Τώρα επισκέπτεται τακτικά το σταντ μας για να πάρει τα τελευταία περιοδικά.

Ένας Καλύτερος Τρόπος για να Τακτοποιούνται οι Διαφορές

Καθώς συμμετείχαν στη διακονία, δύο αδελφοί στο Αζερμπαϊτζάν πλησίασαν έναν νεαρό άντρα που στεκόταν μπροστά σε κάποιο κτίριο και άρχισαν να του δίνουν μαρτυρία. Εκείνος αποκρίθηκε: «Δεν μπορώ να τα ακούσω αυτά. Θα ήταν αμαρτία». Τότε τράβηξε ένα μαχαίρι από την πίσω τσέπη του παντελονιού του και είπε: «Με έχουν αδικήσει, και τώρα πάω να διορθώσω την αδικία με αυτό το μαχαίρι».

Οι αδελφοί αιφνιδιάστηκαν, αλλά του είπαν: «Είναι αμαρτία να σκοτώσεις».

Ο νεαρός τότε είπε: «Και τι πρέπει να κάνω;» Εκείνοι του διάβασαν τα εδάφια Ρωμαίους 12:17-21 και εξήγησαν ότι η εκδίκηση ανήκει στον Θεό, καθώς και ότι δεν πρέπει να “αφήνουμε τον εαυτό μας να νικιέται από το κακό αλλά να νικάμε το κακό με το καλό”. Του μίλησαν για τη δύναμη της γλώσσας που εκδηλώνει πραότητα και είπαν ότι, αν έβλαπτε ή σκότωνε κάποιον, η συνειδήσή του θα τον βασάνιζε. Εντυπωσιασμένος από όσα άκουσε, ο νεαρός έφυγε.

Περίπου μία ώρα αργότερα, βρήκε τους αδελφούς και τους είπε: «Είχα πάει να δω εκείνον που σκόπευα να σκοτώσω. Δεν του έκανα κακό, και μάλιστα λύσαμε το ζήτημα.

Είμαι ευγνώμων που δεν με αφήσατε να δημιουργήσω προβλήματα». Οι Μάρτυρες εξήγησαν ότι, στην πραγματικότητα, αυτός που τον είχε βοηθήσει ήταν ο Ιεχωβά.

Σταντ Εντύπων Ελκύουν μια Αδρανή Αδελφή

Πριν από μερικά χρόνια, μια αδελφή στη **Νορβηγία** ξεμάκρυνε από την αλήθεια. Αλό τότε που άρχισαν να χρησιμοποιούνται σταντ εντύπων στη δημόσια μαρτυρία, όμως, εκείνη περνούσε συχνά μπροστά από κάποιο όταν πήγαινε για ψώνια.

Παρότι δεν πλησίασε ποτέ τους Μάρτυρες στα σταντ, παρατηρούσε τις όμορφες αφίσες και τα ελκυστικά ταμπλό παρουσίασης εντύπων. Τόσο αυτά όσο και η φιλική και σεμνή παρουσία των Μαρτύρων ξύπνησαν μέσα της την επιθυμία να επιστρέψει στον Ιεχωβά και στον λαό του.

Επιπλέον, πρόσεξε το λογότυπο του ιστότοπού μας, jw.org, και αποφάσισε να τον επισκεφτεί. Εντυπωσιάστηκε όταν είδε πόσο εύκολο ήταν να βρει τη διεύθυνση της πλησιέστερης Αίθουσας Βασιλείας καθώς και τις τρέχουσες ώρες των συναθροίσεων. Κατέβασε μερικά έντυπα από τον ιστότοπο και πήγε, κάπως αγχωμένη, στην αίθουσα. Οι αδελφοί την καλοδέχτηκαν και οι πρεσβύτεροι διευθέτησαν να κάνει Γραφική μελέτη με κάποια αδελφή. Πολύ γρήγορα απέκτησε καλούς φίλους στην εκκλησία και επανήλθε στο πνευματικό της πρόγραμμα. Τώρα συμμετέχει τακτικά στις συναθροίσεις και στην υπηρεσία αγρού, και είναι χαρούμενη που μπορεί να έχει και πάλι στενή σχέση με τον Ιεχωβά.

Κήρυγμα σε Συμμαθητές Μέσα στο Σχολικό

Η 15χρονη Ρόνια από τη **Νορβηγία** έκανε μια συζήτηση μέσα στο σχολικό με τρία αγόρια από την τάξη της σχετικά με την εξέλιξη. Τα αγόρια δεν σέβονταν καθόλου τα πι-

Νορβηγία: Η Ρόνια υπερασπίζεται τα πιστεύω της

στεύω της, και η νεαρή αδελφή μας ένιωσε άβολα. Επειδή θεωρούσε ότι την έπιασαν κάπως απροετοίμαστη σε αυτό το θέμα, ζήτησε βοήθεια από τη μητέρα της ώστε να βρει μερικά πειστικά επιχειρήματα για την ύπαρξη Δημιουργού.

Την επόμενη μέρα στο σχολικό, η Ρόνια χρησιμοποίησε τα επιχειρήματα που είχε προετοιμάσει. Το μόνο που έκαναν τα αγόρια όμως ήταν να κοροϊδεύουν την πίστη της στον Ιεχωβά. Ένα από αυτά είπε δυνατά: «Σε αυτό το σχολικό κανείς δεν πιστεύει στον Ιεχωβά! Σηκώστε τα χέρια σας. Ποιος πιστεύει στην εξέλιξη και ποιος πιστεύει στον Ιεχωβά;» Η Ρόνια είδε έκπληκτη ένα πιο μικρό αγόρι που καθόταν παραδίπλα να σηκώνει το χέρι του και να λέει: «Εγώ πιστεύω στον Ιεχωβά!» Άλλα δύο παιδιά πρόσθεσαν: «Και εγώ!» Τη συζήτηση της Ρόνια με τους συμμαθητές της την είχαν ακούσει και άλλοι μαθητές, και μερικοί από αυτούς είχαν πειστεί από τα επιχειρήματά της!

Αναλφάβητος Βρίσκει Ένα Βιβλίο

Κάποιο απόγευμα, δύο αραβόφωνοι άντρες από τη Συρία πήγαν στο γραφείο τμήματος στη **Δανία**. Είπαν στις αδελφές που ήταν στη ρεσεψιόν ότι έψαχναν τους Μάρτυρες του Ιεχωβά. Όταν οι αδελφές τους επιβεβαίωσαν ότι είχαν έρθει στο σωστό μέρος, εκείνοι καταχάρηκαν. Πώς είχαν βρει τη διεύθυνση; Έδειξαν στους υπαλλήλους της τοπικής δημόσιας βιβλιοθήκης μια φωτογραφία που είχαν τραβήξει με το τηλέφωνό τους. Η φωτογραφία έδειχνε τη σελίδα του εκδότη από το βιβλίο *Τι Διδάσκει Πράγματι η Αγία Γραφή*; στην αραβική. Οι υπάλληλοι της βιβλιοθήκης μπόρεσαν τότε να τους δώσουν τη διεύθυνση του γραφείου τμήματος.

Και οι δύο δυσκολεύονταν πολύ να επικοινωνήσουν στη δανική. Έτσι λοιπόν, ζητήθηκε από έναν αδελφό που μιλούσε αραβικά να έρθει στη ρεσεψιόν. Όπως αποδείχτηκε, ο ένας από τους δύο ενδιαφερόταν πολύ να μάθει περισσότερα για τη Γραφή. Ο αδελφός πήρε τα στοιχεία επικοινωνίας του και υποσχέθηκε να τον επισκεφτεί σύντομα μαζί με έναν άλλον αραβόφωνο αδελφό.

Όταν πήγαν στο σπίτι του, έμαθαν ότι δεν τον είχαν επισκεφτεί ποτέ Μάρτυρες του Ιεχωβά. Εκείνος τους είπε ότι είχε βρει το βιβλίο στο γραμματοκιβώτιό του, παρότι αυτό δεν είχε όνομα πάνω για να μπορεί κάποιος να καταλάβει ότι ανήκει σε αραβόφωνο άτομο. Λόγω του ότι ήταν αναλφάβητος, ζήτησε από έναν φίλο του να του διαβάσει το βιβλίο, και το τελείωσαν μέσα σε τρεις μέρες. Αυτά που άκουσε ήταν αρκετά για να πειστεί ότι είχε βρει την αλήθεια.

Το γεγονός ότι αναγκάζεται ως πρόσφυγας να ζει μακριά από την οικογένειά του τον στενοχωρεί πολύ, αλλά βρίσκει παρηγοριά στη Γραφή. Την πρώτη φορά που τον επισκέφτηκαν οι αδελφοί, τους ρώτησε: «Γιατί δεν με είχατε επισκεφτεί

προηγουμένως; Το είχα πολύ ανάγκη». Τώρα συνεχίζει να μελετάει με τους αδελφούς και είναι πραγματικά ενθουσιασμένος με όσα μαθαίνει.

Μια Άδεια Καρδιά Γεμίζει Χαρά

Ο Ντιμίτρι εργαζόταν ως διευθυντής σε μια καπνοβιομηχανία στην **Ουκρανία**, αλλά όταν αντιλήφθηκε πόσο πολύ βλάπτει το κάπνισμα την υγεία, παραιτήθηκε από αυτή την καλοαμειβόμενη εργασία. Λίγο αργότερα, έχασε τη μητέρα του και την πεθερά του μέσα σε διάστημα τριών μηνών. Η απώλεια αυτών των αγαπημένων του προσώπων τον συγκλόνησε. Έλπιζε ότι η εκκλησία του θα του έδινε παρηγοριά και απαντήσεις στα ερωτήματά του, αλλά αυτό δεν συνέβη. Κάποιος φίλος του τού είπε ότι το να είσαι Ορθόδοξος Χριστιανός σημαίνει να έχεις «έναν σταυρό στον λαιμό και ένα κενό στην καρδιά». Έτσι ακριβώς ένιωθε και ο Ντιμίτρι. Συνειδητοποίησε ότι δεν ήξερε τίποτα για τον Θεό ούτε για τη Γραφή. Απελπισμένος, άρχισε να προσεύχεται για βοήθεια. Τότε, θυμήθηκε ότι είχε ακούσει για τους Μάρτυρες του Ιεχωβά. Βρήκε τον ιστότοπό μας στο Ίντερνετ και εντυπωσιάστηκε πολύ από το πλήθος των πληροφοριών που περιέχει για τη Γραφή. Μετά, αναζήτησε την πιο κοντινή Αίθουσα Βασιλείας. Όταν έφτασε στο πάρκινγκ, κάποιος ταξιθέτης τον καλωσόρισε και τον ρώτησε πώς μπορούσε να τον βοηθήσει. Ο Ντιμίτρι είπε: «Χρειάζομαι Γραφική μελέτη». Εδώ και έξι μήνες μελετάει τη Γραφή, παρακολουθεί τακτικά τις συναθροίσεις και συμμετέχει σε αυτές.

Καλλιέργησαν το Ενδιαφέρον με Σημειώματα

Ο Πολ και η Φέιθ, που ζουν στη **Βρετανία**, είχαν μια ωραία συζήτηση με κάποια κυρία, τη Σούζαν, και διευθέτησαν να την επανεπισκεφτούν. Όταν ξαναπήγαν, η Σούζαν έλειπε. Ακολουθώντας την προτροπή για τα σημειώματα που υπήρχε

Βρετανία: Ο Πολ και η Φέιθ αφήνουν σημειώματα

στη *Διακονία μας της Βασιλείας* του Νοεμβρίου 2014, ο Πολ και η Φέιθ άφησαν ένα σημείωμα λέγοντας πως θα την επισκέπτονταν πάλι την επόμενη μέρα. Όταν πήγαν, βρήκαν προς έκπληξή τους ένα σημείωμα για εκείνους κολλημένο στην πόρτα της. Η Σούζαν τούς εξηγούσε ότι έπρεπε να φωνάξει κάποια πράγματα για τον γάμο της κόρης της. Ο Πολ και η Φέιθ άφησαν ακόμα ένα σημείωμα λέγοντας ότι θα επέστρεφαν την επόμενη εβδομάδα. Αυτή τη φορά, η Σούζαν τούς περίμενε, και άρχισαν μελέτη από το βιβλίο *Τι Διδάσκει η Γραφή*.

Επειδή η κόρη της επρόκειτο να παντρευτεί σύντομα, η Σούζαν ρώτησε αν θα μπορούσαν να αναβάλουν την επόμενη συνάντησή τους. Όταν ο Πολ και η Φέιθ ξαναπήγαν, δεν άνοιξε κανείς, και έτσι άφησαν ένα σημείωμα που είχε και τον αριθμό του κινητού τους. Χάρηκαν όταν έλαβαν ένα γραπτό μήνυμα από τη Σούζαν το οποίο έλεγε ότι λυπόταν που δεν τους είδε και ότι εκείνη την ώρα μιλούσε με μια γειτόνισσα

στον κήπο. Από τότε, η Σούζαν κάνει τακτικά Γραφική μελέτη, και πρόσφατα παρακολούθησε την πρώτη της συνάντηση.

Ο Πολ και η Φέιθ έχουν ενθουσιαστεί με τη χρήση σημειωμάτων που τους βοηθούν να διατηρούν την επαφή. «Είχαμε αφήσει σημειώματα και σε αρκετές άλλες επανεπισκέψεις μας, και τα άτομα τα διάβασαν. Είναι καταπληκτική μέθοδος!»

Η Πίστη του Υποκίνησε τη Νοσοκόμα Του

Τον Αύγουστο του 2014, ένας αδελφός εισάχθηκε σε κάποιο νοσοκομείο στην **Ουγγαρία** με πνευμονική εμβολή. Δυστυχώς, πέθανε λίγο καιρό αργότερα. Η σύζυγός του έγραψε τα εξής σχετικά με μια πολύ εξυπηρετική νοσοκόμα, την Τίντε:

«Το καλοκαίρι του 2015, παρακολούθησα την Περιφερειακή Συνέλευση “Να Μιμείστε τον Ιησού!” μαζί με τον γιο μου. Στο τέλος της τρίτης μέρας, ενώ βρισκόμασταν στο πάρκινγκ και ετοιμαζόμασταν να επιστρέψουμε στο σπίτι, μια κυρία σταμάτησε μπροστά μου, άφησε να πέσουν κάτω οι τσάντες της, με αγκάλιασε και άρχισε να κλαίει. Ήταν η νοσοκόμα που, πριν από σχεδόν έναν χρόνο, είχε φροντίσει τον σύζυγό μου στη μονάδα εντατικής θεραπείας. Μου εξήγησε ότι στην αρχή της βάρδιας ανατίθεται σε κάθε νοσοκόμα να φροντίσει έναν ασθενή. Εκείνη προσευχόταν κάθε φορά να τη βάλουν στο πλευρό του συζύγου μου. Και αυτό ακριβώς συνέβαινε ξανά και ξανά!

»Από ό,τι είπε η Τίντε, η άψογη διαγωγή του συζύγου μου, σε συνδυασμό με την πίστη του και το γεγονός ότι εξέφραζε διαρκώς την ελπίδα που είχε, της έδωσαν το έναυσμα για να ξεκινήσει μια σοβαρή Γραφική μελέτη με τους Μάρτυρες του Ιεχωβά.

»Η Τίντε, που τώρα μελετάει τη Γραφή, αποβλέπει στον

καιρό κατά τον οποίο θα μπορέσει να καλωσορίσει τον σύζυγό μου. Θέλει να του πει ότι η διαγωγή του και η ισχυρή του πίστη τη βοήθησαν να γνωρίσει τον Ιεχωβά και τις θαυμάσιες υποσχέσεις του».

Μαρτυρία από Όχημα σε Όχημα

Μερικοί συνοριακοί σταθμοί μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας έκλειναν κατά καιρούς εξαιτίας διαδηλώσεων και μπλόκων, με αποτέλεσμα να σχηματίζονται ουρές δεκάδων χιλιομέτρων με ακινητοποιημένα οχήματα. Οι αδελφοί σε μια εκκλησία της **Βουλγαρίας** η οποία βρίσκεται κοντά στα σύνορα επωφελήθηκαν από την κατάσταση για να προσφέρουν Γραφικά έντυπα σε όσους περίμεναν μέσα στα οχήματα. Οι αδελφοί ξεκίνησαν για τα σύνορα με έντυπα σε 12 γλώσσες. Πολλοί οδηγοί φορτηγών ήταν κατάκοποι και δυσαρεστημένοι, αλλά ήθελαν να μιλήσουν. Οι αδελφοί άκουγαν με συμπόνια και πρόσφεραν ελπίδα και ενθάρρυνση. Κάποιος οδηγός ρώτησε: «Είστε Μάρτυρες του Ιεχωβά;» Όταν του απάντησαν καταφατικά, πρόσθεσε: «Το ήξερα, επειδή μόνο οι Μάρτυρες του Ιεχωβά θα κήρυτταν όπως εσείς». Ένας καλοπροαίρετος οδηγός φορτηγού από την Αυστρία είπε αστεειύμενος: «Ούτε και εδώ δεν μπορούμε να σας ξεφύγουμε! Μπράβο σας! Σας παρακαλώ, συνεχίστε να δίνετε στους ανθρώπους παρηγοριά και ελπίδα». Κάποιος άλλος είπε: «Ποτέ δεν θέλησα να διαβάσω τα έντυπά σας. Αλλά τώρα θα τα διαβάσω ευχαρίστως». Δάκρυα άρχισαν να κυλούν στο πρόσωπο κάποιου οδηγού όταν ένας αδελφός τού έδωσε μαρτυρία. Είπε ότι πριν από πολλά χρόνια ήταν Μάρτυρας. Οι αδελφοί τον παρότρυναν να διαβάσει τα έντυπά μας, αλλά και να έρθει σε επαφή με κάποια εκκλησία.

Βουλγαρία: Μαρτυρία σε οδηγούς φορτηγών στα σύνορα

ΧΩΡΕΣ

29

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

41.051.379

ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΟΙ

98.574

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

67.609

ΩΚΕΑΝΙΑ

Εννιά Χρόνια Αργότερα, η Δασκάλα της Ανταποκρίθηκε

Όταν η Ολίβια, η οποία ζει στην **Αυστραλία**, ήταν στο νηπιαγωγείο, προσκάλεσε τη δασκάλα της στην Ανάμνηση. Κάθε χρόνο για τα επόμενα οχτώ χρόνια, η Ολίβια την προσκαλούσε στην Ανάμνηση. Τελικά, το 2016, η δασκάλα τηλεφώνησε και είπε ότι θα ήθελε να παρευρεθεί. Είπε ότι ήταν τιμή της που η Ολίβια την προσκαλούσε κάθε χρόνο. Έτσι λοιπόν, η δασκάλα

ήρθε στην Ανάμνηση μαζί με τον σύζυγό της. Επειδή εκείνος είχε εργαστεί στο δημοτικό συμβούλιο, θυμόταν τότε είχε χτιστεί η Αίθουσα Βασιλείας στην πόλη. Είπε στους αδελφούς ότι είχε εντυπωσιαστεί πάρα πολύ από την άψογη οργάνωση του έργου οικοδόμησης της Αίθουσας Βασιλείας. Η δασκάλα και ο σύζυγός της απόλαυσαν τόσο πολύ τη βραδιά ώστε ήταν από τους τελευταίους που έφυγαν.

Διάβασε το Βιβλίο Τρεις Φορές

Ο Τζεσίντου και η σύζυγός του ζουν στο **Ανατολικό Τιμόρ**. Ως αφοσιωμένοι Καθολικοί, θορυβήθηκαν όταν ο ανιψιός τους έγινε Μάρτυρας του Ιεχωβά και δεν απέδιδε πια λατρεία μαζί με την υπόλοιπη οικογένεια. Θέλοντας να αποδείξει ότι ο ανιψιός του έκανε λάθος, ο Τζεσίντου αποφάσισε να διαβάσει το βιβλίο *Τι Διδάσκει Πράγματι η Αγία Γραφή*; Στόχος του ήταν να βρει ψευδείς διδασκαλίες. Αργότερα είπε στη σύζυγό του: «Διάβασα το βιβλίο. Αλλά ήταν εντάξει».

«Μάλλον δεν το διάβασες καλά», του είπε εκείνη. «Ξαναδιάβασέ το, αλλά αυτή τη φορά διάβασέ το αργά».

Έτσι και έκανε ο Τζεσίντου, και για άλλη μια φορά είπε στη σύζυγό του: «Είναι εντάξει». Πρόσθεσε όμως: «Όλα βασίζονται στη Γραφή. Ακόμα και αυτά που λέει σχετικά με τη λατρεία των νεκρών βασίζονται στη Γραφή».

Εκείνη είπε: «Διάβασέ το και τρίτη φορά, αλλά τώρα να υπογραμμίζεις κάθε παράγραφο—μελέτησέ το καλά. Κάποιο λάθος θα υπάρχει».

Ο Τζεσίντου μελέτησε το βιβλίο πολύ προσεκτικά, σημειώνοντας κάθε παράγραφο. Έλεπα από αυτή την τρίτη

προσεκτική ανάγνωση, είπε: «Είναι όλα αλήθεια! Ο ανιψιός μας έχει δίκιο». Ο Τζεσίντου μελετάει τώρα τη Γραφή με τους Μάρτυρες του Ιεχωβά.

Η Κόρη Είπε τη Γνώμη Της

Κάποια σκαπάνισσα που κατοικεί στο **Γκουάμ**, επισκέφτηκε μια κυρία από το νησί Πόνπεϊ και της έδειξε το βίντεο *Γιατί Αξίζει να Μελετήσετε την Αγία Γραφή*; Η αδελφή είπε ότι θα την επισκεπτόταν και πάλι. Παρότι ξαναπήγε μερικές φορές, δεν μπόρεσε να τη βρει. Έτσι λοιπόν, όταν άνοιξε την πόρτα η κόρη της κυρίας, η αδελφή αποφάσισε να της δείξει ένα βίντεο από τη σειρά *Γίνετε Φίλοι του Ιεχωβά*. Το βίντεο της άρεσε πολύ. Την επόμενη φορά που πήγε η αδελφή, άνοιξε την πόρτα η μητέρα και ανταποκρίθηκε ευνοϊκά στο Γραφικό άγγελμα. Όπως αποδείχτηκε, η κόρη είχε πει στη μητέρα της ότι θα έπρεπε να πάνε στην εκκλησία της κυρίας που της έδειξε το βίντεο. Φαίνεται ότι αυτό είχε

Αυστραλία: Η επιμονή της Ολίβια ανταμείφθηκε έπειτα από εννιά χρόνια

Παπούα-Νέα Γουινέα: Οι άνθρωποι περίμεναν με λαχτάρα τον Τέρενς και τη Στέλλα

κεντρίσει το ενδιαφέρον της μητέρας. Η αδελφή τής έδειξε πώς διεξάγεται μια Γραφική μελέτη και έγιναν διευθετήσεις για να τη συνεχίσουν.

«Ξαν Πρόβata Χωρίς Ποιμένα»

Ο Τέρενς, ένας επίσκοπος περιοχής στην Παπούα-Νέα Γουινέα, ταξίδεψε με τη σύζυγό του, τη Στέλλα, στο Ινάκορ, έναν μη ανατεθειμένο τομέα. Ο Τέρενς αφηγείται: «Νωρίς το πρωί της πρώτης μέρας, και ενώ κοιμόμασταν ακόμα, ακούσαμε ένα χτύπημα στην πόρτα. Απέξω μας περίμεναν πολλοί άνθρωποι, γι' αυτό τους κηρύτταμε από τις έξι το πρωί μέχρι το μεσημέρι. Σταματήσαμε για να κάνουμε ένα μπάνιο, και μετά διαπιστώσαμε ότι μας περίμεναν ακόμα

περισσότεροι. Έτσι λοιπόν, κηρύξαμε ξανά από τις δύο το μεσημέρι μέχρι τα μεσάνυχτα». Το επόμενο πρωί, το ζευγάρι αποφάσισε να φύγει πολύ νωρίς για να επισκεφτεί κάποια άλλη περιοχή. Και πάλι, πολλοί άνθρωποι ήρθαν να τους βρουν στο κατάλυμά τους, αλλά εκείνοι έλειπαν. «Όταν ανακάλυψαν πού είχαμε πάει, μας ακολούθησαν και μας βρήκαν», λέει ο Τέρενς. «Για μια ακόμα φορά, κηρύξαμε μέχρι το μεσημέρι. Όταν επιστρέψαμε στο κατάλυμά μας, μας περίμενε μια άλλη ομάδα. Κάθε μέρα συνέβαινε κάτι παρόμοιο. Οι άνθρωποι εκεί ήταν “σαν πρόβατα χωρίς ποιμένα”». —Ματθ. 9:36.

Δώρα για τη Φυσιοθεραπεύτρια

Η Ανιές, μια σκαπάνισσα που ζει στη **Νέα Καληδονία**, χρειάστηκε να κάνει φυσιοθεραπεία γιατί πονούσε το χέρι της. Την ώρα της θεραπείας, η φυσιοθεραπεύτρια είπε ότι, βλέποντας τόσο πολλούς ανθρώπους να υποφέρουν, αναρωτιόταν μήπως ο Θεός είναι άσπλαχνος. Η Ανιές ευχαρίστησε σιωπηλά τον Ιεχωβά που της έδινε την ευκαιρία να τον υπερασπιστεί. Κατόπιν, έδειξε στη φυσιοθεραπεύτρια το φυλλάδιο *Θα Τελειώσουν Ποτέ τα Βάσανα*; και της διάβασε τα εδάφια Αποκάλυψη 21:3, 4.

Η φυσιοθεραπεύτρια είπε: «Δεν νομίζω ότι τα εδάφια που μόλις διάβασες υπάρχουν στη δική μου Γραφή. Η δική μου έχει μόνο τα Ευαγγέλια». Κατόπιν, επειδή κατάλαβε ότι η Ανιές ήταν Μάρτυρας του Ιεχωβά, της είπε πως είχε συναντήσει Μάρτυρες στην πατρίδα της, τη Χιλή.

Η Ανιές θυμήθηκε ότι στο JW Broadcasting είχε προβληθεί μια έκθεση από το γραφείο τμήματος της Χιλής. Στην επόμενη επίσκεψη λοιπόν, έφερε μαζί της το τάμπλετ της και έδειξε στη φυσιοθεραπεύτρια το βίντεο με την έκθεση. Εκείνη συγκινήθηκε βαθιά βλέποντας το Μπέθελ και την

Νέα Καληδονία: Η φυσιοθεραπεύτρια της συγκινήθηκε βαθιά

Αίθουσα Συνελεύσεων στη Χιλή. Έπειτα, η Ανιές είπε: «Αυτό είναι το δεύτερο δώρο που έχω για σένα—μια ολόκληρη Αγία Γραφή για να μπορείς να διαβάσεις τα εδάφια Αποκάλυψη 21:3, 4 που σου διάβασα την περασμένη εβδομάδα!» Ενθουσιασμένη, η φυσιοθεραπεύτρια σηκώθηκε από την καρέκλα της και αγκάλιασε την Ανιές, λέγοντας: «Σε ευχαριστώ πάρα πολύ για αυτά τα δύο υπέροχα δώρα!»

Στην επόμενη επίσκεψη, η Ανιές έφερε το βιβλίο *Τι Διδάσκει Πράγματι η Αγία Γραφή*; και εξήγησε πιο αναλυτικά γιατί υπάρχουν βάσανα εδώ στη γη. Η φυσιοθεραπεύτρια είπε ότι θα πήγαινε στη Χιλή για διακοπές και θα έπαιρνε μαζί της το βιβλίο ώστε να το διαβάσει όλο.

Γεωργία

Η ΔΙΑΔΟΣΗ του αγγέλματος της Βασιλείας στη Γεωργία απεικονίζεται παραστατικά στην παραβολή του Ιησού για το κρυμμένο προζύμι. (Ματθ. 13: 33) Όπως συνέβη με το προζύμι, η πνευματική ανάπτυξη δεν ήταν ευδιάκριτη αρχικά, αλλά σύντομα το άγγελμα της Βασιλείας διαδόθηκε ευρέως και άλλαξε τη ζωή πολλών.

Διαβάστε τη συναρπαστική και υποκινητική ιστορία αγάπης, πίστης, οσιότητας, επινοητικότητας και θάρρους που εκδήλωσε ο λαός του Θεού στη Γεωργία “σε ευνοϊκό καιρό και σε δυσμενή καιρό”.—2 Τιμ. 4:2.

Γενική Εικόνα της Γεωργίας

Γεωγραφία Η Γεωργία είναι γνωστή για τις επιβλητικές οροσειρές και τις χιονοσκέπαστες κορυφές της, κάποιες από τις οποίες ξεπερνούν τα 4.500 μέτρα. Η χώρα διαιρείται γεωγραφικά σε δύο κύρια τμήματα —την ανατολική και τη δυτική Γεωργία. Το κάθε τμήμα αποτελείται από περιοχές που διαφέρουν ως προς το κλίμα, τα έθιμα, τη μουσική, τους χορούς και το φαγητό.

Κάτοικοι Οι περισσότεροι από τους 3,7 εκατομμύρια κατοίκους είναι Γεωργιανοί.

Θρησκεία Η πλειονότητα του πληθυσμού δηλώνουν Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Περίπου το 10 τοις εκατό είναι Μουσουλμάνοι.

Γλώσσα Η γεωργιανή δεν έχει συγγένεια με καμιά από τις γλώσσες των γειτονικών χωρών. Ιστορικές πηγές δείχνουν ότι το ιδιαίτερο γεωργιανό αλφάβητο επινοήθηκε πριν από την Κοινή μας Χρονολογία.

- ▲ Παρασκευή παραδοσιακού ψωμιού
- Ο τρύγος φέρνει μεγάλη χαρά
- ▼ Πιθάρια σαν αυτά χρησιμοποιούνται για τη ζύμωση του κρασιού
- ◀ Άνω Σβανέτι

Πόροι διαβίωσης Πολλοί κάτοικοι ασχολούνται με την αγροκαλλιέργεια. Τα τελευταία χρόνια, ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό μέρος της γεωργιανής οικονομίας.

Κλίμα Στο ανατολικό τμήμα της χώρας το κλίμα είναι ήπιο. Οι ακτές της Μαύρης Θάλασσας στη δυτική Γεωργία έχουν υποτροπικό κλίμα, όπου ευδοκιμούν τα εσπεριδοειδή.

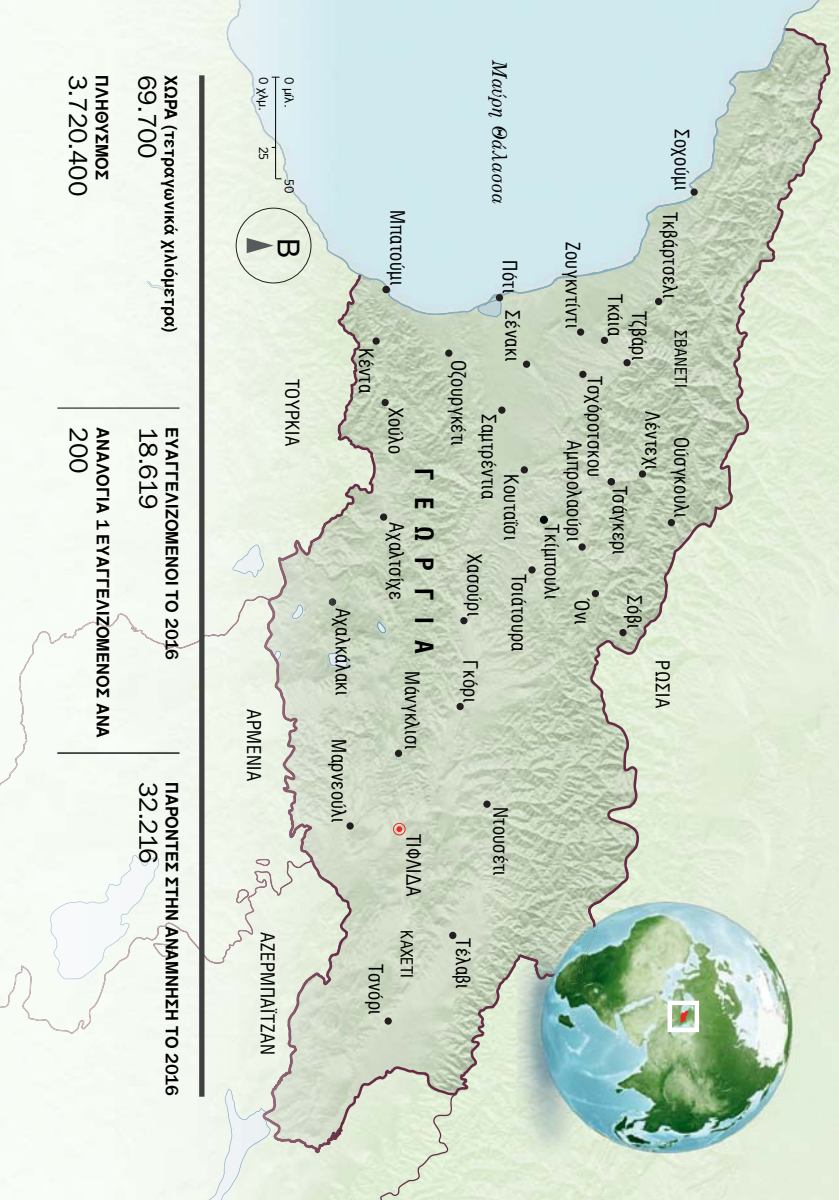
Τρύγος στην περιοχή του Καχέτι

Διατροφή Το ψωμί συνοδεύει κάθε γεύμα στο γεωργιανό τραπέζι. Το παραδοσιακό ψωμί ψήνεται σε πήλινο ξυλόφουρνο. Ένα χαρακτηριστικό πιάτο είναι κάποιο μαγειρευτό με μπαχαρικά και φρέσκα μυρωδικά. Η οινοποίηση έχει μακρά ιστορία. Παραδοσια-

κά, το κρασί υφίσταται ζύμωση και διατηρείται σε μεγάλα πιθάρια. Πολλές οικογένειες καλλιεργούν τα δικά τους σταφύλια και φτιάχνουν το δικό τους κρασί. Στη Γεωργία υπάρχουν περίπου 500 τοπικές ποικιλίες σταφυλιού.

ΧΑΡΑ (τετραγωνικά χιλιόμετρα)
 69.700

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
 3.720.400

ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΟΙ ΤΟ 2016
 18.619

ΑΝΑΘΑΟΤΑ 1 ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΟΣ ΑΝΑ
 200

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΜΗΝΣΗ ΤΟ 2016
 32.216

Συνάθροιση σε ακτή κοντά στο Σοχούμι, 1989

1924-1990

Οι Πρώτοι Εκζητητές της Αλήθειας

- ◀ Ο Βάσο Κβενιασβίλι το 1964, λίγο μετά την αποφυλάκισή του
- ▶ Συνάθροιση στο δάσος

ΗΔΗ από τη δεκαετία του 1920, οι Σπυδαστές της Γραφής προσπαθούσαν να πλησιάσουν τους ειλικρινείς εκζητητές της αλήθειας στη Γεωργία. Το 1924, ιδρύθηκε ένα γραφείο στη Βηρυτό του Λιβάνου για να κατευθύνει το έργο κηρύγματος στην περιοχή που περιλάμβανε την Αρμενία, τη Γεωργία, τη Συρία και την Τουρκία.

Αν και μπορεί να είχαν σπαρθεί κάποιοι σπόροι της αλήθειας στη Γεωργία εκείνη την εποχή, στην αρχή δεν παρήγαν ορατά αποτελέσματα. (Ματθ. 13:33) Με τον καιρό όμως, το άγγελμα της Βασιλείας διαδόθηκε και προκάλεσε εντυπωσιακές αλλαγές στη ζωή πολλών ανθρώπων σε αυτή τη χώρα.

Λαχταρούσε να Βρει Δικαιοσύνη

Όταν ξέσπασε ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, ο Βάσο Κβενιασβίλι ήταν έφηβος. Επειδή η Γεωργία αποτελούσε μέ-

ρος της Σοβιετικής Ένωσης, σύντομα ο πατέρας του κλήθηκε να υπηρετήσει στον σοβιετικό στρατό. Εκείνον τον καιρό, η μητέρα του είχε ήδη πεθάνει. Ως το μεγαλύτερο παιδί της οικογένειας, αυτός άρχισε να κλέβει για να συντηρεί τον εαυτό του και τα μικρότερα αδέρφια του.

Ο Βάσο έγινε μέλος μιας συμμορίας και βρέθηκε βαθιά μπλεγμένος στο οργανωμένο έγκλημα. Ο ίδιος λέει: «Πίστευα ότι υπήρχε περισσότερη δικαιοσύνη στον κόσμο του εγκλήματος παρά στην κυβέρνηση ή στην κοινωνία». Γρήγορα, όμως, κατάλαβε ότι έψαχνε κάτι παραπάνω από αυτό που μπορούσε να προσφέρει η ανθρώπινη κοινωνία. «Λαχταρούσα να βρω κάτι που να είναι δίκαιο», θυμάται.

Τελικά, ο Βάσο συνελήφθη για την εγκληματική του δράση και εξορίστηκε σε ένα στρατόπεδο εργασίας στη

Σιβηρία. Εκεί συνάντησε κάποιον Μάρτυρα του Ιεχωβά, ο οποίος είχε φυλακιστεί για την πίστη του. «Επιτέλους, βρήκα αυτό που έψαχνα», αναφέρει ο Βάσο. «Δεν είχαμε κανένα έντυπο, αλλά έβαζα τα δυνατά μου για να μαθαίνω από όσα μου έλεγε ο αδελφός».

Όταν ο Βάσο αφέθηκε ελεύθερος το 1964, επέστρεψε στη Γεωργία και έψαξε να βρει Μάρτυρες του Ιεχωβά. Στο μεταξύ, επικοινωνούσε με τον πρώην συγκρατούμενό του δι' αλληλογραφίας. Δυστυχώς, ο πιστός του φίλος πέθανε, και ο Βάσο έχασε κάθε επαφή με τον λαό του Θεού. Χρειάστηκε να περιμένει σχεδόν δύο δεκαετίες ώσπου να ξανασυναντήσει τους Μάρτυρες. Θα αναφερθούν περισσότερα για αυτόν στη συνέχεια.

Δυσκολίες που Μετατράπηκαν σε Ευλογίες

Για τη Βαλεντίνα Μιμινοσβίλι, μια νεαρή Γεωργιανή, η φυλάκιση σε ναζιστικό στρατόπεδο συγκέντρωσης οδήγησε σε μεγάλη ευλογία. Εκεί συνάντησε για πρώτη φορά

Η οικογένεια Γκουντάτζε τη δεκαετία του 1960

Μάρτυρες του Ιεχωβά. Αυτό που την εντυπωσίασε περισσότερο ήταν η ακλόνητη πίστη τους. Τα όσα έμαθε από τη Γραφή άγγιξαν βαθιά την καρδιά της.

Όταν γύρισε στο σπίτι της μετά τον πόλεμο, η Βαλεντίνα άρχισε να μεταδίδει τη νέα της πίστη σε άλλους. Σύντομα, όμως, αυτό τράβηξε την προσοχή των τοπικών αρχών, οι οποίες της επέβαλαν δέκα χρόνια φυλάκισης σε στρατόπεδο εργασίας στη Ρωσία. Εκεί συνάντησε ξανά Μάρτυρες του Ιεχωβά και αργότερα βαφτίστηκε.

Μόλις αφέθηκε ελεύθερη από το στρατόπεδο το 1967, η Βαλεντίνα μετακόμισε στη δυτική Γεωργία όπου συνέχισε να κηρύττει διακριτικά. Δεν γνώριζε ότι σύντομα θα αποτελούσε την απάντηση σε μια εγκάρδια προσευχή.

Ο Ιεχωβά Απάντησε στις Προσευχές Της

Η αδελφή Αντονίνα Γκουντάτζε μετακόμισε από τη Σιβηρία στη Γεωργία το 1962, όταν ο μη ομόπιστος σύζυγός της αποφάσισε να επιστρέψει στην πατρίδα του. Η Αντονίνα καταγόταν από τη Σιβηρία και είχε γνωρίσει την αλήθεια από Μάρτυρες που είχαν εξοριστεί εκεί. Τώρα πια ζούσε στο Χασούρι, μια πόλη της δυτικής Γεωργίας, μακριά από τους ομοπίστους της.

Η Αντονίνα θυμάται πώς απάντησε ο Ιεχωβά στις προσευχές της: «Μια μέρα, έλαβα από τη μητέρα μου στη Σιβηρία ένα δέμα, μέσα στο οποίο ήταν πολύ καλά κρυμμένα μερικά Γραφικά έντυπα. Κάλως έτσι, συνέχισα να λαβαίνω πνευματική τροφή τα επόμενα έξι χρόνια. Κάθε φορά, ευχαριστούσα τον Ιεχωβά που με καθοδηγούσε, με ενθάρρυνε και με φρόντιζε από πνευματική άποψη».

Αλλά η Αντονίνα ήταν μόνη. «Ζητούσα συνέχεια από τον Ιεχωβά να βρεθώ και πάλι κοντά στους αδελφούς και στις αδελφές μου», λέει. «Μια μέρα, δυο γυναίκες μπήκαν στο

Λιούμπα και Βλαντίμιρ
Γκλαντιούκ

κατάστημα όπου εργαζόμουν ως πωλήτρια και με ρώτησαν: “Είσαι η Αντονίνα;” Η καλοσύνη στα πρόσωπά τους με έκανε να καταλάβω ότι ήταν πνευματικές αδελφές μου. Αγκαλιαστήκαμε και βάλαμε τα κλάματα».

Η μια αδελφή ήταν η Βαλεντίνα Μιμινοσβίλι. Όταν η Αντονίνα έμαθε ότι διεξάγονταν συναθροίσεις στη δυτική Γεωργία, ενθουσιάστηκε! Μια φορά τον μήνα, ταξίδευε για να παρακολουθεί τις συναθροίσεις, αν και έπρεπε να διανύει 300 και πλέον χιλιόμετρα.

Η Αλήθεια Ριζώνει στη Δυτική Γεωργία

Τη δεκαετία του 1960, κάποιοι Μάρτυρες που διώκονταν από τις αρχές σε άλλα μέρη της Σοβιετικής Ένωσης επιδίωξαν να μετακομίσουν εκεί όπου οι συνθήκες ήταν πιο ευνοϊκές. Ένας από αυτούς ήταν ο Βλαντίμιρ Γκλαντιούκ, ένας ζηλωτής και δραστήριος αδελφός. Το 1969, μετακόμισε από την Ουκρανία στο Ζουγκντίντι της δυτικής Γεωργίας.

Αρχικά, όσοι ήρθαν στη Γεωργία διεξήγαν τις συναθροίσεις στη ρωσική. Ωστόσο, επειδή όλο και περισσότεροι Γεωργιανοί άρχισαν να τις παρακολουθούν τακτικά, διευθε-

τήθηκε να γίνονται στη γεωργιανή. Το έργο μαθήτευσης είχε τόση επιτυχία ώστε, τον Αύγουστο του 1970, βαφτίστηκαν 12 ντόπιοι.

Την άνοιξη του 1972, ο Βλαντίμιρ και η οικογένειά του μετακόμισαν δυτικότερα, στην πόλη Σοχούμι στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας. «Νιώθαμε πνευματικά πλούσιοι και ήμασταν ευγνώμονες στον Ιεχωβά που μας ευλογούσε», εξηγεί ο Βλαντίμιρ. «Η εκκλησία εκεί μεγάλωσε πολύ γρήγορα». Εκείνη την άνοιξη, τηρήθηκε για πρώτη φορά η Ανάμνηση στο Σοχούμι με 45 παρόντες.

«Άκουγα με Όλη μου την Καρδιά και την Ψυχή»

Η Μπάμπουτσα Τζετζελάβα, 90 και πλέον ετών σήμερα, ήταν ένα από τα πρώτα άτομα στο Σοχούμι που δέχτηκαν αμέσως την αλήθεια στις αρχές του 1973. Η ίδια θυμάται: «Κάποια μέρα, μου τράβηξε την προσοχή μια ζωηρή

Η Μπάμπουτσα
Τζετζελάβα το 1979
και το 2016

συζήτηση ανάμεσα σε τέσσερις γυναίκες—δύο καλόγριες και, όπως διαπίστωσα αργότερα, δυο Μάρτυρες του Ιεχωβά». Η μια αδελφή ήταν η Λιούμπα, σύζυγος του Βλαντίμιρ Γκλαντιούκ, και η άλλη ήταν η Ίτα Σουνταρένκο, μια ζηλώτρια σκαλάνισσα από την Ουκρανία.

Η Μπάμπουτσα θυμάται πώς ένιωσε: «Άκουγα με όλη μου την καρδιά και την ψυχή». Όταν άκουσε ότι ο Θεός έχει προσωπικό όνομα, μπήκε αμέσως στη συζήτηση και ρώτησε αν μπορούσε να το δει στην Αγία Γραφή. Οι ερωτήσεις της ήταν τόσο πολλές ώστε η συζήτηση κράτησε τρεις ώρες.

Η Μπάμπουτσα φοβήθηκε μήπως δεν ξανασυναντήσει Μάρτυρες, γι' αυτό ρώτησε: «Θα φύγετε έτσι απλά και θα με αφήσετε εδώ;»

Οι αδελφές αποκρίθηκαν: «Όχι, δεν θα σε αφήσουμε. Θα έρθουμε πάλι το επόμενο Σάββατο».

Το Σάββατο, προς μεγάλη χαρά της Μπάμπουτσα, οι δυο αδελφές όντως ήρθαν! Άρχισαν αμέσως Γραφική μελέτη. Λίγο πριν τελειώσει η μελέτη, η Μπάμπουτσα ένιωσε ξανά την ανάγκη να βεβαιωθεί ότι δεν θα έχανε την επαφή με τον λαό του Θεού. Σκέφτηκε: «Τώρα που βρήκα αυτούς τους ανθρώπους, πρέπει να φροντίσω να μην τους χάσω».

Της ήρθε λοιπόν μια ιδέα. «Ήξερα ότι η Λιούμπα ήταν παντρεμένη», θυμάται. «Ρώτησα λοιπόν την Ίτα αν ήταν και εκείνη παντρεμένη. Όταν μου είπε πως δεν ήταν, της είπα με ενθουσιασμό: “Τότε έλα να μείνεις μαζί μου! Έχω δύο κρεβάτια και ένα φωτιστικό ανάμεσά τους. Θα βάζουμε τη Γραφή κάτω από το φως και θα συζητάμε ακόμα και τη νύχτα!”» Η Ίτα συμφώνησε και μετακόμισε στο διαμέρισμα της Μπάμπουτσα.

Αναπολώντας εκείνον τον καιρό, η Μπάμπουτσα λέει:

«Κάποιες νύχτες, αντί να κοιμάμαι, στοχαζόμουν αυτά που μάθαινα. Ξαφνικά, μου ερχόταν στο μυαλό μια ερώτηση. Τότε ξυπνούσα την Ίτα και της έλεγα: “Ίτα, πάρε τη Γραφή σου. Έχω μια ερώτηση!” Εκείνη, προσπαθώντας να ανοίξει τα μάτια της, μου έλεγε: “Έντάξει, καλή μου”. Κατόπιν, άνοιγε τη Γραφή και μου έδειχνε την απάντηση». Μόλις τρεις μέρες μετά τη μετακόμιση της Ίτα, η Μπάμπουτσα βγήκε να κηρύξει τα καλά νέα!

Η Μπάμπουτσα είχε μια καλή φίλη, τη Νατέλα Τσαργκεϊ-οβίλι. «Νόμιζα ότι τα πλούτη θα την εμπόδιζαν να δεχτεί την αλήθεια, αλλά ευτυχώς έκανα λάθος», λέει η Μπάμπουτσα. «Από την πρώτη μας κιόλας συζήτηση, η φλόγα της αλήθειας άρχισε να καίει στην καρδιά της». Σύντομα, και οι δυο μετέδιδαν με ζήλο την ελπίδα τους σε φίλους, συνεργάτες και γείτονες.

Οι Συναθροίσεις Συμβάλλουν στην Αύξηση της Πίστης Όλων

Οι Χριστιανικές συναθροίσεις βοήθησαν σημαντικά τα καινούρια άτομα να αυξήσουν την πίστη τους. Μάλιστα, νεοβαφτισμένοι Χριστιανοί διέθεταν τα σπίτια τους για τις συναθροίσεις τόσο πρόθυμα όσο και εκείνοι που ήταν πολύ καιρό στην αλήθεια. Όλους όσους τις παρακολουθούσαν τους περίμενε ένα θερμό καλωσόρισμα, πράγμα που επίσης συνέβαλλε στο να ενισχύονται πολύ οι δεσμοί αγάπης μεταξύ τους.

Όταν αρκετοί σπουδαστές ήταν έτοιμοι για βάπτισμα, οργανώνονταν διακριτικά ειδικές συναθροίσεις. Τον Αύγουστο του 1973, οι αδελφοί διευθέτησαν να γίνει μια τέτοια συνάθροιση έξω από το Σοχούμι, κοντά στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας. Αλλά οι 35 υποψήφιοι δεν πρόλαβαν να βαφτιστούν! Η αστυνομία διέκοψε τη συνάθροιση και συνέλαβε κάποιους αδελφούς και αδελφές, ένας από τους οποίους ήταν ο Βλαντίμιρ Γκλαντιούκ.

Μόλις ο Βλαντίμιρ και οι άλλοι αδελφοί αφέθηκαν ελεύθεροι, επικοινωνήσαν και πάλι με όλους τους υποψηφίους για βάφτισμα. Δυο μέρες έπειτα από εκείνη την πρώτη προσπάθεια, οι υποψήφιοι τελικά βαφτίστηκαν. Ο Βλαντίμιρ θυμάται: «Νιώσαμε ότι ο Ιεχωβά ήταν στο πλευρό μας. Μετά το βάφτισμα, προσευχηθήκαμε όλοι μαζί, εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη μας στον Ιεχωβά».

Η Εναντίωση Συμβάλλει στη Διάδοση των Καλών Νέων

Δυο μέρες μετά το βάφτισμα, ο Βλαντίμιρ Γκλαντιούκ συνελήφθη ξανά. Αργότερα, εκείνος, η Ίτα Σουνταρένκο και η Νατέλα Τσαργκεϊσβίλι καταδικάστηκαν σε φυλάκιση αρκετών ετών. Αν και οι ευαγγελιζόμενοι λυπήθηκαν λόγω αυτής της σύλληψης, ήταν αποφασισμένοι να συνεχίσουν τη διακονία, αλλά με μεγαλύτερη προσοχή.

Επειδή οι ευαγγελιζόμενοι δεν ήθελαν να τραβούν την προσοχή των αρχών, αντί να κηρύττουν εκεί όπου έμεναν, ταξίδευαν για να κηρύξουν σε άλλες πόλεις και χωριά. Ως αποτέλεσμα, η εναντίωση ουσιαστικά συνέβαλε στη διάδοση των καλών νέων σε ακόμα περισσότερα μέρη.

Υπό το κομμουνιστικό καθεστώς, οι ευαγγελιζόμενοι που ζούσαν σε μεγαλύτερες πόλεις έδιναν μαρτυρία σε δρόμους και πάρκα που δεν είχαν πολύ κόσμο. Συχνά, συναντούσαν ανθρώπους από άλλες πόλεις και χωριά οι οποίοι επισκέπτονταν τους συγγενείς τους ή έκαναν ψώνια. Αν κάποιο άτομο έδειχνε ενδιαφέρον, οι ευαγγελιζόμενοι ζητούσαν τη διεύθυνσή του και κανόνιζαν να το ξαναδούν.

Η Μπάμπλουτσα Τζετζελάβα ήταν ανάμεσα σε εκείνους που έκαναν πολλά ταξίδια σε όλη τη δυτική Γεωργία. Η ίδια θυμάται: «Είχα συγγενείς σε διάφορα μέρη, γι' αυτό τα συχνά μου ταξίδια δεν κινούσαν υποψίες. Περίπου δυο χρόνια αργότερα, μελετούσα τη Γραφή με 20 και πλέον άτομα στο

Ζουγκντίντι και με 5 άτομα στο Τοχόροτοκου. Τελικά, όλοι βαφτίστηκαν».

Επιτακτική Ανάγκη για Έντυπα στη Γεωργιανή

Σύντομα, έγινε φανερή η επιτακτική ανάγκη για έντυπα στη γεωργιανή. Καθώς οι ευαγγελιζόμενοι έκαναν επανεπισκέψεις ή διεξήγαν Γραφικές μελέτες, διέκριναν ότι χρειάζονταν Γραφές και Γραφικά έντυπα στη γλώσσα που καταλάβαιναν καλύτερα οι σπουδαστές τους.*

Η Μπάμπουτσα θυμάται πόσο δύσκολο ήταν να διεξάγει Γραφικές μελέτες χωρίς κανένα έντυπο στη γεωργιανή. Η ίδια λέει: «Επειδή η Γραφή και τα έντυπα που είχα ήταν στη ρωσική, συχνά έπρεπε να μεταφράζω την ύλη της μελέτης για τους σπουδαστές μου». Με τη βοήθεια ενός και μόνο λεξικού, η Μπάμπουτσα μετέφραζε άρθρα από τα περιοδικά μας στη γεωργιανή. Κατάφερε επίσης να μεταφράσει ολόκληρο το Ευαγγέλιο του Ματθαίου!

Οι ενδιαφερόμενοι εκτιμούσαν τόσο πολύ τα άρθρα που ήταν μεταφρασμένα στη μητρική τους γλώσσα, ώστε ήταν πρόθυμοι να αντιγράφουν με το χέρι τα έντυπα για προσωπική τους χρήση. Επειδή τα αντίτυπα της Αγίας Γραφής στη γεωργιανή ήταν δυσεύρετα, κάποια άτομα που μελετούσαν τη Γραφή έγιναν μάλιστα σύγχρονοι «αντιγραφείς» του Λόγου του Θεού.

«Όλη Μέρα Αντέγραφα»

Τα έντυπα που μεταφράζονταν στη γεωργιανή κυκλοφορούσαν μεταξύ των αδελφών και των ενδιαφερομένων, ώστε να μπορούν να τα διαβάζουν όλοι με τη σειρά. Ο καθένας είχε στη διάθεσή του λίγες μόνο μέρες ή εβδομάδες

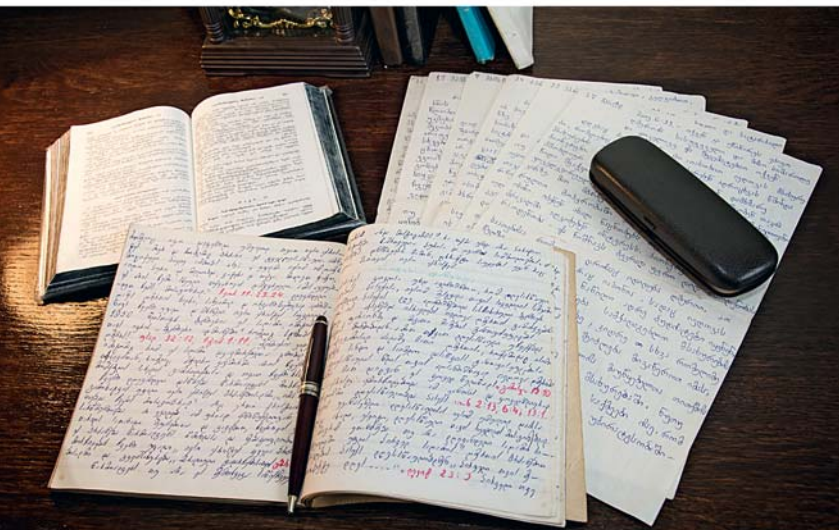
* Στη διάρκεια της κομμουνιστικής περιόδου, τα αντίτυπα της Αγίας Γραφής ήταν σπάνια, αν και κάποια τμήματά της είχαν μεταφραστεί στη γεωργιανή ήδη από τον πέμπτο αιώνα Κ.Χ.—Βλέπε το πλαίσιο «Η Αγία Γραφή στη Γεωργιανή».

για να διαβάσει ένα έντυπο. Όταν λοιπόν έφτασε στα χέρια των αδελφών ένα αντίτυπο των Ελληνικών Γραφών στη σύγχρονη γεωργιανή, μια οικογένεια εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία για να το αντιγράψει.

Ο Ράουλ Καρτσάβα ήταν μόλις 13 χρονών όταν ο πατέρας του τού ζήτησε να αντιγράψει τις Ελληνικές Γραφές. Ο ίδιος λέει: «Ο πατέρας μου αγόρασε ένα ολόκληρο κουτί με τετράδια και κάθε είδους στυλό και μολύβια, ελίζοντας ότι έτσι θα μου άνοιγε την όρεξη. Αν και ένιωθα ότι δεν θα τα καταφέρω, δέχτηκα την πρόκληση. Όλη μέρα αντέγραφα, και σταματούσα μόνο για να τεντώσω λίγο τα χέρια μου».

Οι συγγενείς του Ράουλ χάρηκαν πολύ όταν έμαθαν πως οι αδελφοί είχαν δεχτεί να τους αφήσουν λίγες ακόμα εβδο-

Χειρόγραφα αντίγραφα του περιοδικού *Η Σκοπιά* και του βιβλιαρίου *Καθημερινή Εξέταση των Γραφών* στη γεωργιανή

μάδες αυτό το τόσο περιζήτητο βιβλίο, έτσι ώστε να μπορέσει να ολοκληρώσει ο νεαρός Ράουλ την κοπιαστική του εργασία. Μέσα σε δύο μόλις μήνες, κατάφερε να αντιγράψει και τα 27 βιβλία των Χριστιανικών Ελληνικών Γραφών!

Παρά τις προσπάθειες που κατέβαλλαν αυτοί οι σκληρά εργαζόμενοι αντιγραφείς, η πνευματική πείνα των ολοένα και περισσότερων ατόμων που μελετούσαν τη Γραφή δεν μπορούσε να ικανοποιηθεί πλήρως. Για να καλυφτεί εκείνη η άμεση ανάγκη, θαρραλέοι αδελφοί και αδελφές ανέλαβαν να φέρουν σε πέρας το επικίνδυνο έργο της αναπαραγωγής και διανομής Γραφικών εντύπων από τα σπίτια τους.

Το έργο κηρύγματος στη δυτική Γεωργία κέρδιζε έδαφος. Αλλά τι γινόταν στο ανατολικό τμήμα της χώρας; Υπήρχε άραγε κάποιος στην πρωτεύουσα, την Τιφλίδα, ο οποίος θα

Θαρραλέοι Μάρτυρες χρησιμοποιούσαν μικρούς πολύγραφους για να αναπαράγουν έντυπα στα σπίτια τους

μπορούσε να βοηθήσει ειλικρινείς εκζητητές της αλήθειας σαν τον Βάσο Κβενιασβίλι που αναφέρθηκε νωρίτερα;

Η Αλήθεια Φτάνει στην Πρωτεύουσα

Τη δεκαετία του 1970, οι σοβιετικές αρχές επιχείρησαν να πτοήσουν τους Μάρτυρες καθώς, στο ένα μέρος μετά το άλλο, τους έδιωχναν από τα σπίτια τους. Αυτό ακριβώς συνέβη στον Ολεξί και στη Λίντιγια Κούρντας, ένα ζευγάρι Ουκρανών που μετακόμισε στην Τιφλίδα. Λόγω της πίστης τους, είχαν περάσει πολλά χρόνια σε σοβιετικά στρατόπεδα.

Το ζεύγος Κούρντας μετέδωσε την αλήθεια στον Ζάουρ και στην Ετέρι Κεσάεφ, δυο πολύ θρησκευόμενα άτομα. Η κόρη τους, η Λαρίσα, που ήταν τότε 15 χρονών, περιγράφει την πρώτη τους συνάντηση με τον Ολεξί και τη Λίντιγια: «Προσπαθήσαμε να αποδείξουμε ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία ήταν η μόνη αληθινή θρησκεία. Έπειτα από αρκετή ώρα συζήτησης, ενώ εμείς είχαμε ξεμείνει από επιχειρήματα, εκείνοι συνέχισαν να κάνουν λογικούς συλλογισμούς από τις Γραφές».

Η Λαρίσα προσθέτει: «Όταν πηγαίναμε στην εκκλησία, διάβαζα πάντοτε τις Δέκα Εντολές που ήταν γραμμένες στον τοίχο ανάμεσα σε δυο εικόνες. Εκείνο το βράδυ όμως, όταν ο Ολεξί μάς διάβασε τα εδάφια Έξοδος 20:4, 5, συγκλονίστηκα. Όλη τη νύχτα έμεινα ξάγρυπνη και σκεφτόμουν: “Είναι όντως αλήθεια ότι, αν λατρεύουμε τις εικόνες, στην ουσία παραβιάζουμε την εντολή του Θεού;”»

Αποφασισμένη να δώσει οριστική απάντηση σε αυτό, η Λαρίσα έτρεξε πρωί πρωί στην τοπική εκκλησία και ξαναδιάβασε την εντολή: «Δεν πρέπει να φτιάξεις για τον εαυτό σου γλυπτή εικόνα . . . Δεν πρέπει να τα προσκυνήσεις». Πρώτη φορά στη ζωή της, συνειδητοποιούσε τι σήμαινε αυτή η θεϊκή εντολή. Τελικά, η Λαρίσα και οι γονείς της βα-

Η Λαρίσα Κεσάεβα (Γκουντάτζε)
τη δεκαετία του 1970

φτίστηκαν και ήταν από τους πρώτους Μάρτυρες στην Τιφλίδα.

Η Αναζήτησή του για Δικαιοσύνη Ανταμείφθηκε

Σχεδόν 20 χρόνια μετά την πρώτη του επαφή με την αλήθεια, ο Βάσο Κβενιασβίλι συνάντησε κάποιον που παρακολουθούσε συναθροίσεις των Μαρτύρων του Ιεχωβά στην Τιφλίδα. Ο Βάσο χάρηκε που ξαναβρήκε τους Μάρτυρες. Περίμενε χρόνια αυτή τη στιγμή.

Στην αρχή όμως, οι ντόπιοι Μάρτυρες δίσταζαν να τον συμπεριλάβουν στις δραστηριότητές τους, επειδή ο Βάσο ήταν διαβόητος για το εγκληματικό του παρελθόν. Μερικοί μάλιστα φοβούνταν ότι ίσως τον είχαν βάλει οι σοβιετικές αρχές να κατασκοπεύει τους Μάρτυρες. Επί τέσσερα χρόνια λοιπόν, δεν του επέτρεπαν να παρακολουθεί Χριστιανικές συναθροίσεις.

Τελικά, όταν ήταν πια ξεκάθαρο ότι ο Βάσο είχε καλά

Περίπου 24 χρόνια
μετά την πρώτη του
επαφή με την αλήθεια,
ο Βάσο Κβενιασβίλι
έγινε Μάρτυρας

κίνητρα, του επιτράπηκε να γίνει μέλος της τοπικής εκκλησίας και να βαφτιστεί. Επιτέλους, μπορούσε να πλησιάσει περισσότερο τον “Θεό δικαιοσύνης” που αναζητούσε από μικρός! (Ησ. 30:18, *Η Αγία Γραφή, Μετάφραση από τα Πρωτότυπα Κείμενα*) Ο Βάσο υπηρέτησε τον Ιεχωβά με την ίδια ακλόνητη στάση ως τον θάνατό του το 2014.

Μέχρι το 1990, το έργο κηρύγματος είχε εδραιωθεί τόσο στη δυτική όσο και στην ανατολική Γεωργία. Οι περίπου 900 ευαγγελιζόμενοι διεξήγαν 942 Γραφικές μελέτες. Το θεμέλιο για την τεράστια αύξηση που θα ακολουθούσε είχε τεθεί.

Νάβιτ Σαμχαράτζε

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ 1967

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ 1989

ΙΣΤΟΡΙΚΟ Υπηρέτησε ως περιοδεύων επίσκοπος. Από το 2013, διδάσκει σε Βιβλικές σχολές.

Λαχταρούσα μια Αλλαγή στη Ζωή Μου

ΤΟ 1985, όταν ήμουν 18 χρονών, οι σοβιετικές αρχές με κάλεσαν για στρατιωτική υπηρεσία. Με προβλημάτιζε τόσο πολύ η αδικία και η καταπίεση στον στρατό ώστε σκεφτόμουν: “Δεν θέλω να γίνω σαν αυτούς. Θέλω να διαφέρω”. Ωστόσο, ένιωθα ότι δεν θα μπορούσα να συμπεριφέρομαι πάντα όπως θα ήθελα. Λαχταρούσα μια αλλαγή στη ζωή μου.

Όταν τελείωσα τη θητεία μου, επέστρεψα στο σπίτι μου. Κάποιο βράδυ, γυρνώντας από μια παρέα, προσευχήθηκα στον Θεό και του ζήτησα βοήθεια για να βελτιώσω την προσωπικότητά μου. Την επόμενη μέρα, καθώς πήγαινα στην εργασία μου, πέρασα από το σπίτι της θείας μου η οποία ήταν Μάρτυρας του Ιεχωβά. Όταν μπήκα μέσα, βρήκα έναν μικρό όμιλο Μαρτύρων που έκαναν συνάθροιση. Με καλωσόρισαν θερμά, και έτσι αποφάσισα να μείνω και να ακούσω.

Δέχτηκα να κάνω Γραφική μελέτη και, έξι μήνες αργότερα, βαφτίστηκα. Ο Ιεχωβά με βοήθησε να γίνω καλύτερος άνθρωπος, μια αλλαγή που δεν θα ήμουν σε θέση να κάνω μόνος μου.

Ταμάζι Μπιμπλάια

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ 1954

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ 1982

ΙΣΤΟΡΙΚΟ Βοήθησε στο έργο εκτύπωσης υπό την επιφάνεια και ήταν ένας από τους πρώτους περιοδεύοντες επισκόπους στη Γεωργία, ενώ παράλληλα μεγάλωνε τέσσερα παιδιά.

Στράφηκα στον Ιεχωβά για Καθοδηγία

Η ΜΗΤΕΡΑ μου αναστατώθηκε πολύ όταν η σύζυγός μου, η Τσίτσο, και εγώ γίναμε Μάρτυρες του Ιεχωβά. Μια μέρα, κάλεσε όλους τους συγγενείς μας, ελπίζοντας ότι θα με έπειθαν να σταματήσω να συναναστρέφομαι με τους Μάρτυρες. Μου είπαν να διαλέξω—ή θα άλλαζα γνώμη ή θα με έδιωχναν από την οικογένεια.

Αποφάσισα να φύγω από την πόλη. Σκέφτηκα να μετακομίσω στη δεύτερη σε μέγεθος πόλη της Γεωργίας, το Κουταΐσι, όπου θα μπορούσα να βρω εύκολα δουλειά ως μεταλλουργός. Επίσης, ήξερα ότι σε εκείνη την πόλη υπήρχε μεγάλη ανάγκη για ευαγγελιζομένους. Έτσι λοιπόν, στράφηκα στον Ιεχωβά για καθοδηγία.

Λίγο αργότερα, συνάντησα έναν από τους σπουδαστές μου, ο οποίος ζούσε σε μια μικρή πόλη, το Τζβάρι. Όταν άκουσε ότι σκεφτόμουν να πάω στο Κουταΐσι, με παρακάλεσε να μετακομίσω στην πόλη του. «Έχουμε ένα διαμέρισμα», μου είπε. «Η γυναίκα μου, τα παιδιά μου και εγώ θα μένουμε στο ένα δωμάτιο και εσύ με τη γυναίκα σου στο άλλο».

Εφόσον αναζητούσα την κατεύθυνση του Ιεχωβά, του είπα ότι θα δεχόμουν προσωρινά την προσφορά του μόνο αν έβρισκα γρήγορα δουλειά και σπίτι στο Τζβάρι. Προς μεγάλη μου έκπληξη, το ίδιο βράδυ μου έφερε έναν κατάλογο με προσφερόμενες θέσεις εργασίας.

Έπειτα από λίγες μέρες, η οικογένειά μου εγκαταστάθηκε στο Τζβάρι. Από την πρώτη κιόλας μέρα, είχα δουλειά με ανέλπιστα υψηλό μισθό. Το νέο μου αφεντικό μου πρόσφερε διαμονή σε ένα μεγάλο σπίτι που ανήκε στην εταιρία. Λίγο μετά, μου ζητήθηκε να βοηθήσω στην εκτύπωση Γραφικών εντύπων υπό την επιφάνεια. Το καινούριο μας σπίτι ήταν πολύ μεγάλο, οπότε μαζί με τη σύζυγό μου το διαθέσαμε γι' αυτόν τον σκοπό.

Επί πολλά χρόνια, το ευρύχωρο σπίτι μας φιλοξενούσε την Ανάμνηση καθώς και άλλες ειδικές περιστάσεις. Σε αυτό το σπίτι βαφτίστηκαν πάνω από 500 άτομα! Χαίρομαι πολύ που είδα αποδείξεις της κατεύθυνσης του Ιεχωβά, την οποία και ακολούθησα!

Νατέλα Γρηγοριάδη

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ 1960

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ 1987

ΙΣΤΟΡΙΚΟ Λίγο μετά το βάφτισμά της, η Νατέλα χρησιμοποίησε την πείρα και τις διασυνδέσεις της ως εμπορική διευθύντρια για να συμβάλει στο έργο εκτύπωσης που γινόταν υπό την επιφάνεια.

«Για τον Θεό τα Πάντα Είναι Δυνατά»

ΣΤΙΣ συναθροίσεις μας προς το τέλος της δεκαετίας του 1980, μόνο ο οδηγός Μελέτης *Σκοπιάς* είχε το περιοδικό, και αυτό ήταν συνήθως χειρόγραφο. Πλησίασα έναν πρεσβύτερο, τον Γκενάντι Γκουντάτζε, και του πρότεινα να προσπαθήσουμε να τυπώνουμε εμείς τα περιοδικά μας.

Έως τότε, οι αδελφοί παρήγαν λίγα μόνο έντυπα με έναν αυτοσχέδιο πολύγραφο. Για να τυπώνουν τα περιοδικά σε τακτική βάση, χρειαζόνταν πιο αποτελεσματικό πολύγραφο, πεπειραμένο άτομο για δακτυλογράφηση, γραφομηχανή και μεμβράνες πολυγράφου σε σταθερή ποσότητα. Ωστόσο, όλος ο εκτυπωτικός εξοπλισμός, ακόμα και το χαρτί, δηλωνόταν στην κυβέρνηση και ελεγχόταν από τις ειδικές υπηρεσίες ασφαλείας.

Βρήκα μια γραφομηχανή μέσω ενός γνωστού μου από τη δουλειά, ο οποίος είχε πρόσβαση σε μηχανήματα που δεν χρησιμοποιούνταν πια ούτε βρίσκονταν υπό κυβερνητικό έλεγχο. Η αδελφή μου ήταν δακτυλογράφος και μπορούσε να μας βοηθήσει. Οι αδελφοί έφτιαξαν έναν καινούριο πολύγραφο και

βρήκαν κάποιον προμηθευτή για να αγοράζουν μεμβράνες. Όλα μπήκαν στη θέση τους, και σύντομα τυπώσαμε το πρώτο μας αντίτυπο της Σκοπιάς στη γεωργιανή.

Αλλά προέκυψε και άλλο εμπόδιο. Κάποια μέρα, ο Γκενάντι μού είπε: «Πρέπει να βρούμε άλλον προμηθευτή». Είχε δει πακέτα με μεμβράνες σε ένα κυβερνητικό γραφείο, αλλά δεν μπορούσε να τα αγοράσει επειδή τον παρακολουθούσαν οι αρχές. Πώς θα καταφέρναμε να τα αγοράσουμε; Εγώ έλεγα συνέχεια: «Είναι αδύνατον!» Ο Γκενάντι όμως είπε σταθερά: «Μη λες “Είναι αδύνατον”. “Για τον Θεό τα πάντα είναι δυνατά”!»—Ματθ. 19:26.

Αυτή η φράση τριγύριζε συνεχώς στο μυαλό μου την επόμενη μέρα, καθώς πήγαινα όλο αγωνία σε εκείνο το γραφείο. Ο Ιεχωβά με οδήγησε σε μια φιλική δακτυλογράφο που υπέβαλε πρόθυμα το αίτημά μου στον διευθυντή. Ήταν ο άντρας της! Σύντομα, προμηθεύομαι μεμβράνες από εκείνο το γραφείο σε τακτική βάση, και στο εξής δεν αντιμετωπίσαμε παρόμοια προβλήματα.

Τα Τέσσερα Ευαγγέλια του Μόκβι, γεωργιανό χειρόγραφο του 14ου αιώνα

Η Αγία Γραφή στη Γεωργιανή

Η ΓΕΩΡΓΙΑΝΗ ήταν μια από τις πρώτες γλώσσες στις οποίες μεταφράστηκε η Αγία Γραφή, μαζί με την αρμενική, την κοπτική, τη λατινική, τη συριακή και άλλες. Παλιά γεωργιανά χειρόγραφα των Ευαγγελίων, των επιστολών του Παύλου και των Ψαλμών ανάγονται στα μέσα του πέμπτου αιώνα Κ.Χ. ή ακόμα νωρίτερα. Τους επόμενους αιώνες, καθώς η Γραφή μεταφραζόταν και αντιγραφόταν στη γεωργιανή όλο και πιο πολύ, εμφανίστηκαν αρκετές μεταφράσεις.*

Η Αγία Γραφή επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τη λογοτεχνία και τις παραδοσιακές αξίες των Γεωργιανών. Για παράδειγμα, η τραγική ιστορία της βασίλισσας Σουσάνικ, η οποία γράφτηκε πιθανότατα στα τέλη του πέμπτου αιώνα, έχει παραθέσεις και έμμεσες αναφορές σε διάφορες Γραφικές περικοπές. Στο επικό του ποίημα *Βέπχις Τκαόσανι* (Ο Ιππότης με τη Δορά του Πάνθηρα), το οποίο έγραψε περίπου το 1220, ο ποιητής Σότα Ρουσταβέλι αναφέρθηκε στις Χριστιανικές ηθικές αξίες. Καταπιάστηκε με θέματα όπως η φιλία, η γενναιοδωρία και η αγάπη για τους ξένους—αξίες τις οποίες οι Γεωργιανοί εξακολουθούν να θεωρούν ηθικά ιδεώδη.

* Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε το άρθρο «Θησαυρός Κρυμμένος επί Αιώνες» στη *Σκοπιά* 1 Ιουνίου 2013.

Αδελφοί σε συνάθροιση στην Τιφλίδα το 1992

1991-1997

«Ο Θεός το Έκανε να Αυξάνει».

—1 Κορ. 3:6.

Η ΓΕΩΡΓΙΑ απέκτησε την ανεξαρτησία της το 1991, όταν διαλύθηκε η Σοβιετική Ένωση. Αλλά οι πολιτικές αλλαγές και οι κοινωνικές αναταραχές επιδείνωσαν ραγδαία τις συνθήκες διαβίωσης. Ο Γκενάντι Γκουντάτζε, ο οποίος υπηρετούσε τότε ως επίσκοπος περιοχής, θυμάται ότι οι άνθρωποι στέκονταν σχεδόν όλη μέρα στην ουρά για να πάρουν ψωμί.

Εκείνον τον καιρό, οι Μάρτυρες μετέδιδαν συνήθως το άγγελμα της Γραφής σε ομάδες ανθρώπων που περίμεναν στην ουρά. «Εκείνα τα δύσκολα χρόνια», λέει ο Γκενάντι, «φαινόταν ότι όλοι είχαν ευνοϊκή στάση απέναντι στην αλήθεια. Λαβαίναμε εκατοντάδες σημειώματα με διευθύνσεις ατόμων που ήθελαν Γραφική μελέτη».

Στο τέλος κάθε συνάντησης, υπεύθυνοι αδελφοί διάβαζαν

Κήρυγμα σε άτομα που στέκονται στην ουρά για ψωμί τη δεκαετία του 1990

έναν κατάλογο με ονόματα και διευθύνσεις ατόμων που είχαν ζητήσει να τα επισκεφτούν. Κατόπιν, οι ευαγγελιζόμενοι προσφέρονταν να πάνε σε αυτά τα άτομα.

Ο αδελφός Λεβάνι Σαμπασβίλι, ο οποίος υπηρετούσε ως πρεσβύτερος στην Τιφλίδα, θυμάται την περίπτωση ενός ζευγαριού που είχε ζητήσει να το επισκεφτούν. «Όλες οι διευθύνσεις μοιράστηκαν σε διάφορους ευαγγελιζομένους», λέει, «αλλά κανείς δεν έδειξε προθυμία να επισκεφτεί αυτό το ζευγάρι. Έμενε μακριά, και πολλοί από εμάς είχαμε ήδη αρκετές Γραφικές μελέτες».

Λίγους μήνες αργότερα, το ίδιο ζευγάρι ξαναζήτησε να το επισκεφτούν. Τελικά, το ζήτησαν και τρίτη φορά, αλλά τώρα με ένα σημείωμα στο οποίο εκλιπαρούσαν τους Μάρτυρες να παραμείνουν καθαροί από ενοχή αίματος. (Πράξ. 20:26, 27) Ο Λεβάνι θυμάται: «Ήταν περίοδος της Πρωτοχρονιάς, και συνήθως αποφεύγαμε τις επισκέψεις τέτοιες μέρες. Αλλά νιώθαμε ότι δεν μπορούσαμε να αναβάλουμε άλλο εκείνη την επίσκεψη».

Αυτό το πνευματικά πεινασμένο ζευγάρι, ο Ρόινι και η Νάνα Γκριγκαλασβίλι, δεν μπορούσαν να πιστέψουν στα μάτια τους όταν ένα κρύο πρωινό είδαν στην πόρτα τους τον Λεβάνι και έναν άλλον αδελφό. Άρχισαν αμέσως Γραφική μελέτη. Σήμερα, ο Ρόινι και η Νάνα είναι τακτικοί σκαπανείς μαζί με τα παιδιά τους.

Προσπαθούσαν Ακούραστα να Φτάσουν στους Ενδιαφερομένους

Υποκινούμενοι από ευγνωμοσύνη, όσοι γνώριζαν την αλήθεια πρόσφεραν ανιδιοτελώς τον χρόνο, τις δυνάμεις και τους πόρους τους για να μεταδίδουν τα καλά νέα σε άλλους. Παρά τις οικογενειακές τους ευθύνες, ο Μπλάντρι και η Μαρίνα Κοπαλιάνι ήταν μεταξύ αυτών που ταξίδευαν ακούραστα σε απομακρυσμένα χωριά για να βοηθήσουν ειλικρινή άτομα.

Τα σαββατοκύριακα, ο Μπάντρι, η Μαρίνα και οι έφηβοι γιοι τους, ο Γκότσα και ο Λεβάνι, κανόνιζαν να πηγαίνουν στο Ντουςέτι, μια όμορφη ορεινή περιοχή βόρεια της Τιφλίδας. Κατά καιρούς, ταξίδευαν περίπου 150 χιλιόμετρα σε δρόμους με πολλές στροφές για να φτάσουν σε απομακρυσμένα χωριά.

Κάποια μέρα, μια κυρία κάλεσε τον Μπάντρι και τη γυναίκα του στον χώρο της εργασίας της. Ο ίδιος αφηγείται: «Βρεθήκαμε σε ένα μεγάλο δωμάτιο όπου μας περίμεναν περίπου 50 άτομα! Αρχικά αιφνιδιάστηκα αλλά, αφού προσευχήθηκα στον Ιεχωβά, άρχισα να αναλύω εδάφια από το εικοστό τέταρτο κεφάλαιο του Ματθαίου σχετικά με τα χαρακτηριστικά των τελευταίων ημερών. Ένα άτομο ρώτησε με έκπληξη: “Γιατί δεν μας τα λένε οι ιερείς μας αυτά τα πράγματα;”»

Η Ανάμνηση Ελκύει την Προσοχή

Η Ανάμνηση του θανάτου του Ιησού έδωσε σε πολλούς ειλικρινείς Γεωργιανούς ακόμα μια ευκαιρία να ακούσουν για

Ο Γκενάντι Γκουντάτζε
υπηρέτησε ως
επίσκοπος περιοχής
στις αρχές της
δεκαετίας του 1990

Η Ία Μπαντρίτζε φιλοξένησε στο διαμέρισμά της 200 άτομα για την Ανάμνηση

την αλήθεια. Παραδείγματος χάρη, το 1990, η Ανάμνηση που διεξάχθηκε στο σπίτι της αδελφής Ία Μπαντρίτζε στην Τιφλίδα προκάλεσε μεγάλη αίσθηση στη γειτονιά.

Η αδελφή Μπαντρίτζε διέθεσε το διαμέρισμά της για την τήρηση της Ανάμνησης. Τα παιδιά της τη βοήθησαν να αδειάσει το σαλόνι για να υπάρχει χώρος. Αλλά πώς θα έβρισκε αρκετές καρέκλες για τους καλεσμένους της; Στη Γεωργία, οι οικογένειες συνήθιζαν να νοικιάζουν τραπέζια και καρέκλες για μεγάλες συγκεντρώσεις. Επειδή όμως εκείνη νοίκιασε μόνο καρέκλες, οι καταστηματάρχες τη ρωτούσαν: «Δεν χρειάζεστε τραπέζια; Πώς θα φάτε;»

Η αδελφή Μπαντρίτζε κατάφερε να φιλοξενήσει στο διαμέρισμά της στον δέκατο τρίτο όροφο όλους όσους ήρθαν για να τηρήσουν την Ανάμνηση του θανάτου του Ιησού. Το εκπληκτικό ήταν ότι παρευρέθηκαν 200 άτομα! Δεν είναι παράξενο που πολλοί γείτονες έκαναν ερωτήσεις για τους Μάρτυρες του Ιεχωβά!

Μια Αξέχαστη Ανάμνηση

Το 1992, οι αδελφοί νοίκιασαν για την Ανάμνηση μεγάλες αίθουσες σε διάφορα μέρη της χώρας. Ο Ντάβιτ Σαμχαράτζε, ο οποίος ζούσε στο Γκόρι, θυμάται ότι ο περιοδεύων επίσκοπος ρώτησε ποια ήταν τα σχέδιά τους για την Ανάμνηση.

Όταν έμαθε ότι οι ευαγγελιζόμενοι σκόπευαν να τη διεξαγάγουν σε ένα σπίτι, είπε: «Υπάρχει μια μεγάλη αίθουσα στην πόλη, σωστά; Γιατί δεν δοκιμάζετε να τη νοικιάσετε;» Αυτή η αίθουσα χωρούσε πάνω από 1.000 άτομα, και οι ντόπιοι ευαγγελιζόμενοι—λίγο περισσότεροι από 100—δεν θεωρούσαν ότι χρειαζόταν να νοικιάσουν μια τόσο μεγάλη αίθουσα.

Τότε, ο περιοδεύων επίσκοπος πρότεινε το εξής: «Αν κάθε ευαγγελιζόμενος φέρει δέκα άτομα, θα γεμίσουν όλα τα καθίσματα». Παρότι η συμβουλή του ίσως φάνηκε εξωπραγματική αρχικά, οι ντόπιοι ευαγγελιζόμενοι έβαλαν τα δυνατά τους για να την εφαρμόσουν. Προς έκπληξή τους και μεγάλη τους χαρά, οι παρόντες στην Ανάμνηση έφτασαν τους 1.036!*

Ζηλωτές Σκαπανείς Φτάνουν σε Νέους Τομείς

Μέχρι το 1992, υπήρχαν αρκετές περιοχές στη Γεωργία στις οποίες ο λαός του Ιεχωβά δεν είχε κηρύξει ακόμα το Γραφικό άγγελμα. Πώς θα έφταναν σε αυτούς τους τομείς τη στιγμή που η χώρα αντιμετώπιζε μεγάλη οικονομική κρίση;

Ο Ταμάζι Μπιμπλάια, που τότε ζούσε στη δυτική Γεωργία, θυμάται: «Ένας περιοδεύων επίσκοπος συναντήθηκε με μερικούς από εμάς για να συζητήσουμε τι μπορούσε να γίνει. Δεν ξέραμε πώς ακριβώς έπρεπε να οργανωθεί η διευθέτηση για υπηρεσία ειδικών σκαπανέων. Αλλά ξέραμε ότι τα καλά νέα έπρεπε να κηρυχτούν με το αίσθημα του επείγοντος». (2 Τιμ. 4:2) Έτσι λοιπόν, επιλέχθηκαν 16 σκαπανείς και διορίστηκαν σε διάφορα μέρη όλης της χώρας.—Βλέπε τον συνοδευτικό χάρτη.

Τον Μάιο του 1992, έγινε μια τρίωρη συνάθροιση στην Τι-

---

* Το 1992, η Γεωργία είχε 1.869 ζηλωτές ευαγγελιζομένους και 10.332 παρόντες στην Ανάμνηση.

φλίδα προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι σκαπανείς που είχαν διοριστεί να εργαστούν σε εκείνους τους τομείς για πέντε μήνες. Κάθε μήνα, τους επισκέπτονταν πρεσβύτεροι ώστε να τους παράσχουν πνευματική υποστήριξη, καθώς και οποιαδήποτε υλική βοήθεια χρειάζονταν.

Δυο σκαπάνισσες, η Μάνια Αντουασβίλι και η Νάζι Ζβάνια, διορίστηκαν στην πόλη Οζουργκέτι. Η Μάνια, η οποία ήταν τότε 60 χρονών, θυμάται: «Γνωρίζαμε ότι κοντά στο Οζουργκέτι ζούσε μια ενδιαφερόμενη. Μόλις πήγαμε εκεί λοιπόν, κανονίσαμε να τη συναντήσουμε. Φτάνοντας στο σπίτι της, τη βρήκαμε να μας περιμένει μαζί με άλλα περίπου 30 άτομα. Εκείνη τη μέρα, αρχίσαμε αρκετές Γραφικές μελέτες».

Οι επόμενοι μήνες ήταν το ίδιο παραγωγικοί. Ύστερα από πέντε μόλις μήνες, 12 άτομα ήταν έτοιμα για βάφτισμα!

Το Αυτοθυσιαστικό τους Πνεύμα Απέφερε Καρπούς

Δυο σκαπανείς, ο Πάβλε Αμπντουσελισβίλι και ο Πάατα Μορμπεντάτζε στάλθηκαν στο Τσάγκερι. Εκεί, καθώς και

Μέρη στα οποία διορίστηκαν σκαπανείς για περίοδο πέντε μηνών

στη γύρω περιοχή, επικρατεί ένα συνονθύλευμα αρχαίων παραδόσεων και διδασκαλιών του Χριστιανικού κόσμου.

Καθώς πλησίαζε ο βαρύς χειμώνας, ο πεντάμηνος διορισμός των σκαπανέων τελείωνε, και ο Πάατα προσκλήθηκε να βοηθήσει στο μεταφραστικό έργο κάπου αλλού. Ο Πάβλε λοιπόν έπρεπε να πάρει μια απόφαση. Ο ίδιος αναφέρει: «Ήξερα ότι ο χειμώνας στο Τσάγκερι θα ήταν δύσκολος. Αλλά τα άτομα με τα οποία μελετούσαμε τη Γραφή χρειάζονταν και άλλη βοήθεια. Έτσι λοιπόν, αποφάσισα να μη φύγω».

«Έμεινα με μια οικογένεια ντόπιων», λέει ο Πάβλε. «Το μεγαλύτερο μέρος της μέρας ήμουν στο έργο. Το βραδάκι, καθόμασταν όλοι μαζί γύρω από την ξυλόσομπα στο σαλόνι στον πρώτο όροφο. Αλλά όταν ερχόταν η ώρα να ανεβώ στο δωμάτιό μου, φορούσα τον ζεστό μου σκούφο και κοιμόμουν σκεπασμένος με μια βαριά κουβέρτα».

Όταν οι πρεσβύτεροι μπόρεσαν να επισκεφτούν τον Πάβλε την άνοιξη, 11 άτομα είχαν αποκτήσει τα προσόντα για να γίνουν αβάπτιστοι ευαγγελιζόμενοι. Σύντομα, όλοι τους βαφτίστηκαν.

Στοργικοί Ποιμένες Παρέχουν Εκπαίδευση

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι περισσότερες εκκλησίες στη Γεωργία είχαν μόνο έναν πρεσβύτερο ή έναν διακονικό υπηρέτη. Συνήθως, οι εκκλησίες αποτελούνταν από διάφορους ομίλους οι οποίοι συναθροίζονταν ξεχωριστά, εφόσον οι ευαγγελιζόμενοι ήταν διασκορπισμένοι σε έναν αχανή τομέα που περιλάμβανε αρκετές πόλεις και χωριά.

Ο Τζόνι Σαλαμπερίτζε και ο Πάβλε Αμπντουσελισβίλι—οι οποίοι είχαν ήδη υπηρετήσει σε απομακρυσμένους τομείς—διορίστηκαν να βοηθήσουν στο Τέλαβι, μια πόλη στην περιοχή του Καχέτι. Η εκκλησία εκεί είχε 300 ευαγγελιζόμενους, αλλά ούτε έναν πρεσβύτερο. Αποτελούνταν από 13 ομίλους που συναθροίζονταν σε διάφορα μέρη.

- ▲ Πάβλε Αμπντουσελισβίλι
- ◀ Ο Τζόνι Σαλαμπερίτζε με τον Ταμάζι Μπιμπλάια στις αρχές της δεκαετίας του 1990

Σύντομα, ο Τζόνι και ο Πάβλε παρατήρησαν ότι υπήρχε ένα σημαντικό εμπόδιο στην πνευματική πρόοδο των αδελφών. Ο Τζόνι εξηγεί: «Πολλοί αδελφοί είχαν μεγάλα χωράφια και αμπελώνες. Εφόσον στις αγροτικές περιοχές συνηθίζεται να βοηθάει ο ένας γείτονας τον άλλον στις εργασίες του, οι αδελφοί μας περνούσαν πολύ χρόνο με μη ομόπιστα άτομα».—1 Κορ. 15:33.

Ο Τζόνι και ο Πάβλε πρότειναν στους αδελφούς να ζητούν βοήθεια από άλλους Μάρτυρες για να μαζεύουν τη σοδειά τους. Με αυτόν τον τρόπο, θα ωφελούνταν από καλή συναστροφή ενόσω θα έκαναν τις αγροτικές τους εργασίες. (Εκκλ. 4:9, 10) Ο Τζόνι αναφέρει: «Οι δεσμοί αδελφικής αγάπης στην εκκλησία έγιναν πιο ισχυροί». Όταν ο Τζόνι και ο Πάβλε έφυγαν από την περιοχή του Καχέτι τρία χρόνια αργότερα, υπήρχαν 5 ντόπιοι πρεσβύτεροι και 12 διακονικοί υπηρέτες.

Οι Συναθροίσεις Βελτιώνουν τις Ικανότητες στο Κήρυγμα

Επειδή το έργο μας ήταν υπό περιορισμό ως τις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι Μάρτυρες συναθροίζονταν σε μικρούς ομίλους και διεξήγαν μόνο τη Μελέτη Βιβλίου Εκκλησίας και τη Μελέτη *Σκοπιάς*. Αυτές οι συναθροίσεις παρείχαν μεν ενθάρρυνση, αλλά δεν ήταν σχεδιασμένες για να εκπαιδεύουν τους ευαγγελιζομένους για τη διακονία.

Τα πράγματα άλλαξαν όταν έπεσε το κομμουνιστικό καθεστώς. Η οργάνωση του Ιεχωβά έδινε πλέον στις εκκλησίες την οδηγία να διεξάγουν τη Σχολή Θεοκρατικής Διακονίας και τη Συναθροίση Υπηρεσίας, περιλαμβάνοντάς τες στις εβδομαδιαίες συναθροίσεις τους.

Η Νέλι Χουτσιοβίλι και η αδελφή της Λάλι Αλεκπέροβα έχουν όμορφες αναμνήσεις από εκείνες τις συναθροίσεις. Η Λάλι θυμάται: «Ήταν πολύ συναρπαστικός καιρός. Όλοι

ήταν κατενθουσιασμένοι που οι αδελφές μπορούσαν πια να συμμετέχουν στο πρόγραμμα».

Η Νέλι λέει: «Σε μια επίδειξη, η οικοδέσποινα διάβαζε εφημερίδα στο βήμα όταν άκουσε ένα χτύπημα στην πόρτα. Μόλις είπε στους επισκέπτες να περάσουν, δυο αδελφές μπήκαν από την κύρια είσοδο στον χώρο της συνάθροισης και ανέβηκαν στο βήμα!» Η Λάλι προσθέτει: «Όσο παράξενες και αν ήταν μερικές φορές εκείνες οι συναθροίσεις, μας βοήθησαν να βελτιώσουμε τις ικανότητές μας στο κήρυγμα».

Η Ανάγκη για Πνευματική Τροφή Αυξάνει

Επί πολλά χρόνια, ορισμένοι αδελφοί αναπαρήγαν Γραφικά έντυπα στο σπίτι με χειροκίνητους πολυγράφους. Προκειμένου να ανταποκριθούν στην αυξανόμενη ζήτηση για έντυπα, οι αδελφοί στράφηκαν πλέον σε εμπορικές τυπογραφικές εταιρίες που θα μπορούσαν να τυπώνουν τα περιοδικά μας σε λογική τιμή.

Οι αδελφοί ήταν ελινοητικοί όταν ετοιμάζαν το βασικό αντίγραφο για τους τυπογράφους. Δακτυλογραφούσαν το μεταφρασμένο κείμενο στη γεωργιανή με τέτοιον τρόπο ώστε να μοιάζει στοιχειοθετικά με το πρωτότυπο αγγλικό περιοδικό. Κατόπιν, έκοβαν τις εικόνες από το αγγλικό περιοδικό και τις κολλούσαν στο δακτυλογραφημένο έγγραφο. Στο τέλος, έκοβαν χαρακτήρες από εφημερίδες που είχαν ωραίες γραμματοσειρές και τους κολλούσαν στο εξώφυλλο του αγγλικού. Το βασικό αντίγραφο ήταν πλέον έτοιμο για εκτύπωση!

Όταν έγιναν διαθέσιμοι οι προσωπικοί υπολογιστές, δυο νεαροί αδελφοί, ο Λεβάνι Κοπαλιάνι και ο Λέρι Μιρζαοβίλι, παρακολούθησαν μαθήματα για να μπορούν να τους χειρίζονται όσο το δυνατόν καλύτερα. Ο Λέρι θυμάται: «Δεν είχαμε πείρα, και τα πράγματα δεν κυλούσαν πάντοτε ομαλά. Αλλά

- ▲ Προκειμένου να ετοιμάσουν οι αδελφοί τα βασικά αντίγραφα για την εκτύπωση των περιοδικών μας στη γεωργιανή, έκοβαν γράμματα από εφημερίδες και τα κολλούσαν στο εξώφυλλο του αγγλικού περιοδικού

- Κάποια από τα πρώτα τεύχη των περιοδικών στη γεωργιανή που τυπώνονταν τοπικά

με τη βοήθεια του Ιεχωβά, σύντομα δακτυλογραφήσαμε και στοιχειοθετούσαμε εμείς τα περιοδικά μας».

Παρά τα εμπόδια, οι εκκλησίες σε όλη τη Γεωργία άρχισαν να λαβαίνουν τετράχρωμα περιοδικά που τυπώνονταν τοπικά. Με τον καιρό όμως, οι αδελφοί δυσκολεύονταν να ανταποκριθούν στην ολοένα και μεγαλύτερη ζήτηση. Ακριβώς στην κατάλληλη στιγμή, οι υπηρέτες του Ιεχωβά στη Γεωργία έλαβαν στοργική καθοδήγία από την οργάνωση του Ιεχωβά.

Σημείο Στροφής

Το 1992, η διεθνής συνέλευση στην Αγία Πετρούπολη της Ρωσίας έδωσε την ευκαιρία σε Γεωργιανούς αδελφούς να συναντηθούν με εκπροσώπους από το γραφείο τμήματος της Γερμανίας. Ο Γκενάντι Γκουντάτζε αναφέρει: «Μας εξήγησαν πώς γίνεται συνήθως η μετάφραση. Μας είπαν ότι αργότερα θα έρχονταν κάποια άτομα για να μας βοηθήσουν στο μεταφραστικό έργο».

Η εκτύπωση Γραφικών εντύπων στη γεωργιανή ήταν κάθε άλλο παρά εύκολη. Εφόσον η γλώσσα γράφεται με ιδιαίτερους χαρακτήρες, το Πολυγλωσσικό Ηλεκτρονικό Εκδοτικό Σύστημα (MEPS) της οργάνωσης δεν υποστήριζε ακόμα το γεωργιανό αλφάβητο. Ως αποτέλεσμα, έπρεπε να σχεδιαστεί νέα γραμματοσειρά για τη φωτοστοιχειοθέτηση και τις εκτυπωτικές εργασίες.

Μερικά χρόνια νωρίτερα, στα τέλη της δεκαετίας του 1970, μια γεωργιανή οικογένεια, οι Ντατικασβίλι, είχε μεταναστεύσει στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου ένα από τα παιδιά τους, η Μαρίνα, γνώρισε αργότερα την αλήθεια. Η βοήθειά της αποδείχτηκε ανεκτίμητη, όταν οι αδελφοί στο Μπέθελ του Μπρούκλιν άρχισαν να ζωγραφίζουν κάθε γεωργιανό χαρακτήρα για να ενσωματώσουν το αλφάβητο στο σύστημα MEPS. Σύντομα, μερικά φυλλάδια και το ειδικό βιβλιάριο «*Ιδού! Κάμνω Νέα τα Πάντα*» τυπώθηκαν στη Γερμανία.

Βοήθεια στην Οργάνωση του Μεταφραστικού Έργου

Το 1993, ο Μάικλ Φλεκενστάιν και η γυναίκα του η Σίλβια πήγαν στην Τιφλίδα από το γραφείο τμήματος της Γερμανίας για να δημιουργήσουν ένα μεταφραστικό γραφείο. «Στο μυαλό μου είχα ακόμα τη συνάντηση στην Αγία Πετρούπολη», λέει ο Μάικλ. «Όταν φτάσαμε στην Τιφλίδα ύστερα από 18 μήνες, βρήκαμε, προς έκπληξή μας, μια αποδοτική μεταφραστική ομάδα!»

Μέσα σε λίγους μήνες, μια ομάδα 11 μεταφραστών εργαζόταν με πλήρες ωράριο σε ένα γραφείο που στεγαζόταν σε κάποιο μικρό διαμέρισμα. Χάρη στην πολύτιμη εκπαίδευση που παρείχε η οργάνωση του Ιεχωβά, οι εκκλησίες άρχισαν να λαβαίνουν σταθερά πνευματική τροφή.

Διανομή Πνευματικής Τροφής σε Καιρούς Αναταραχής

Μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, ξέσπασαν πολιτικές αναταραχές και εθνοτικές συγκρούσεις σε πολλές πρώην δημοκρατίες της, και η Γεωργία δεν αποτέλεσε εξαίρεση. Ως εκ τούτου, τα ταξίδια—ιδιαίτερα εκτός συνόρων—έγιναν επικίνδυνα.

Μια μέρα τον Νοέμβριο του 1994, ο Αλέκο Γκβριτισβίλι

Ο Λέρι Μιρζασβίλι, ο Πάατα Μορμπεντάτζε και ο Λεβάνι Κοπαλιάνι εργάζονται στο μεταφραστικό γραφείο στην Τιφλίδα το 1993

περνούσε τα σύνορα μαζί με δύο άλλους αδελφούς, όταν μια ομάδα ένοπλων αντρών τούς σταμάτησε και τους διέταξε να βγουν από το αυτοκίνητό τους. Ο Αλέκο αφηγείται: «Μόλις είδαν τα Γραφικά μας έντυπα, θύμωσαν. Μας έστησαν στη σειρά σαν να ετοιμάζονταν να μας εκτελέσουν. Εμείς προσευχόμασταν ένθερμα στον Ιεχωβά. Περίπου δύο ώρες αργότερα, ένας από αυτούς μας είπε: “Πάρτε τα έντυπά σας και φύγετε—αλλά αν ξαναγυρίσετε, θα βάλουμε φωτιά στο αυτοκίνητό σας και θα σας σκοτώσουμε”».

Παρά τον εκφοβισμό που δέχονταν, οι αδελφοί συνέχιζαν να διανέμουν πνευματική τροφή. Ο αδελφός Ζάζα Ντζικουρασβίλι, ο οποίος έκανε μεγάλες θυσίες για να φέρνει Γραφικά έντυπα στη Γεωργία, αναφέρει: «Γνωρίζαμε ότι οι αδελφοί μας χρειάζονταν πνευματική τροφή. Οι αγαπητές μας σύζυγοι μας υποστήριζαν πολύ».

Ο Αλέκο λέει: «Πολλοί από τους αδελφούς που μετέφεραν έντυπα ήταν οικογενειάρχες». Τι τους υλοκινούσε να συνεχίζουν παρά τον κίνδυνο; Ο ίδιος προσθέτει: «Πρωτίστως, η βαθιά μας ευγνωμοσύνη στον Ιεχωβά και η αγάπη μας για εκείνον. Επίσης, θέλαμε να αντανakλούμε το ενδιαφέρον του Ιεχωβά για τους αγαπητούς μας αδελφούς και αδελφές».

Χάρη στο αυτοθυσιαστικό πνεύμα τέτοιων αδελφών, η διανομή εντύπων δεν σταμάτησε καθόλου στα χρόνια της αναταραχής. Αργότερα, οι αδελφοί άρχισαν να χρησιμοποιούν πιο ασφαλείς διαδρομές μεταξύ Γερμανίας και Γεωργίας.

Επίκαιρη Πνευματική Ενθάρρυνση

Όταν η πολιτική κατάσταση σταθεροποιήθηκε το 1995, οι Μάρτυρες έκαναν διευθετήσεις για να διεξαγάγουν την πρώτη τους συνέλευση περιφέρειας. Το καλοκαίρι του 1996, σχεδόν 6.000 εκπρόσωποι από όλη τη Γεωργία παρακολούθησαν συνελεύσεις περιφέρειας σε τρεις τοποθεσίες: στο Γκόρι, στο Μαρνεούλι και στο Τονόρι.

Η συνέλευση κοντά στο Γκόρι έμεινε αξέχαστη σε όσους την παρακολούθησαν. Πόσο είχαν αλλάξει τα πράγματα από τότε που οι αδελφοί αναρωτιούνταν αν θα γέμιζαν την τοπική αίθουσα στην Ανάμνηση! Τώρα ανέμεναν 2.000 και πλέον παρόντες, αλλά δεν μπορούσαν να βρουν έναν τόσο μεγάλο χώρο. Αποφάσισαν να γίνει η συνέλευση στο ύπαιθρο, σε μια όμορφη ορεινή περιοχή για κατασκήνωση κοντά στην πόλη.

Ο αδελφός Κάκο Λομίτζε, ο οποίος υπηρετούσε στην Επιτροπή Συνέλευσης, αναφέρει: «Μετά το πρόγραμμα, οι αδελφοί και οι αδελφές κάθισαν μαζί, έψαλαν ύμνους και απόλαυσαν θερμή συναναστροφή. Ήταν ολοφάνερο στους πάντες ότι ο λαός του Θεού ήταν ενωμένος με ισχυρούς δεσμούς αγάπης».—Ιωάν. 13:35.

Στοργικές Προμήθειες Συμβάλλουν στην Αύξηση

Το 1996, διευθετήθηκε να επισκέπτονται οι περιοδεύοντες επίσκοποι κάθε εκκλησία της χώρας επί μία ολόκληρη εβδομάδα. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, προστέθηκαν νέοι περιοδεύοντες επίσκοποι στους αδελφούς που ήδη υπηρετούσαν στη δυτική και στην ανατολική Γεωργία.

Αναμφίβολα, ο “γεμάτος αγάπη κόπος” και η πιστή υπηρεσία αυτών των περιοδεύοντων επισκόπων βοήθησαν τις εκκλησίες να αυξηθούν και να ακολουθούν τις θεοκρατικές οδηγίες πιο πιστά. (1 Θεοσ. 1:3) Από το 1990 έως το 1997, η αύξηση ήταν πραγματικά θεαματική. Ενώ το 1990 έδιναν έκθεση έργου 904 ευαγγελιζόμενοι, μόλις επτά χρόνια αργότερα, οι διαγγελλείς των καλών νέων έφταναν τους 11.082!

Η πνευματική αύξηση που είχε αρχίσει πριν από δεκαετίες ήταν πια φανερή και είχε εξαπλωθεί σε όλη τη χώρα. Αλλά ο Ιεχωβά επιφύλασσε και άλλες ευλογίες για τον λαό του στη Γεωργία.

- ▶ Ο αδελφός Ζάζα Ντζικουρασβίλι και ο αδελφός Αλέκο Γκβριτισβίλι (εδώ μαζί με τις συζύγους τους) διένεμαν έντυπα στα χρόνια της αναταραχής
- ▼ Μάρτυρες παρακολουθούν τη συνέλευση περιφερειακής κοντά στο Γκόρι το 1996

Μαρίνα Κοπαλιάνι

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ 1957

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ 1990

ΙΣΤΟΡΙΚΟ Η Μαρίνα και ο άντρας της, ο Μπάντρι, έγιναν άοκνοι ευαγγελιζόμενοι, ενώ παράλληλα μεγάλωναν δύο γιους. Ο Μπάντρι υπηρέτησε αργότερα στην Επιτροπή της Χώρας και παρέμεινε πιστός μέχρι τον θάνατό του το 2010.

Ο Άντρας μου Διάβαζε Ασταμάτητα!

ΤΟ 1989, ο άντρας μου και εγώ συναντήσαμε τους Μάρτυρες στο σπίτι ενός γείτονα. Ο αδελφός Γκίβι Μπαρνάτζε, ο οποίος έκανε Γραφική μελέτη στον γείτονά μας, δεν είχε δική του Αγία Γραφή επειδή τότε ήταν δύσκολο να βρει κάποιος Γραφή στη Γεωργία.

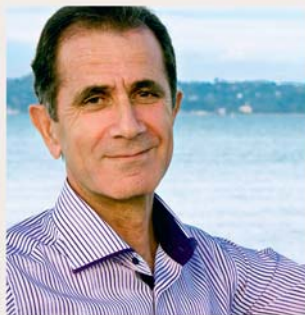
Νιώσαμε εκτίμηση για αυτά που ακούσαμε και θέλαμε πολύ να αποκτήσουμε μια Γραφή. Όταν ο άντρας μου συναντήθηκε με τον σαρκικό του αδελφό, του ανέφερε ότι έψαχνε να βρει μια Αγία Γραφή. Προς έκπληξή του, εκείνος είχε αγοράσει πρόσφατα μια νέα μετάφραση της Γραφής στη γεωργιανή και είπε ότι θα του τη χάριζε ευχαρίστως.

Μόλις ο Μπάντρι ήρθε στο σπίτι, κάθισε στο τραπέζι και άρχισε να διαβάζει τη Γραφή μέχρι που νύχτωσε. Την επόμενη μέρα, ξύπνησε και συνέχισε το διάβασμα. Όταν γύρι-

σα από τη δουλειά, τον βρήκα να κάθεται ακόμα στο τραπέζι και να διαβάζει. Διάβαζε ασταμάτητα! Του πρότεινα, λοιπόν, να πάρει μερικές μέρες άδεια για να τελειώσει την ανάγνωση της Γραφής. Σύντομα, κατάφερε να τη διαβάσει ολόκληρη.

Αργότερα, όταν αρχίσαμε μελέτη από το βιβλίο *Η Αλήθεια που Οδηγεί στην Αιώνιο Ζωή* με τον αδελφό Μπαρνάτζε, ήμασταν πολύ χαρούμενοι που είχαμε τη δική μας Γραφή. Ήταν ό,τι έπρεπε, επειδή εμείς δεν είχαμε το βιβλίο *Αλήθεια* και ο δάσκαλός μας δεν είχε Αγία Γραφή! Περίπου έναν χρόνο αργότερα, ο Μπάντρι και εγώ βαφτιστήκαμε.

Άρτουρ Γκερεχέλια

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ 1956

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ 1991

ΙΣΤΟΡΙΚΟ Μόλις οχτώ μήνες μετά το βάφτισμά του, άφησε το σπίτι του και μια κερδοφόρα επιχείρηση για να υπηρετήσει εκεί όπου η ανάγκη ήταν μεγαλύτερη.

Πού Ήσασταν Τόσον Καιρό;

ΛΙΓΟ μετά το βάφτισμά μου, οι πρεσβύτεροι με ρώτησαν αν ήμουν πρόθυμος να επεκτείνω τη διακονία μου. Στις 4 Μαΐου 1992, παρευρέθηκα σε μια ειδική συνάθροιση που διεξάχθηκε για όσους ήθελαν να μετακομίσουν εκεί όπου η ανάγκη ήταν μεγαλύτερη. Την επομένη, ο συνεργάτης μου στο έργο και εγώ μετακομίσαμε στο λιμάνι του Μπατούμι, στην περιοχή της Ατζαρίας.

Την πρώτη φορά που κήρυξα στο Μπατούμι, είχα πολύ άγχος. Αναρωτιόμουν: “Πώς πρέπει να πλησιάζω τους ανθρώπους;” Με ξάφνιασε η αντίδραση της πρώτης γυναίκας που συνάντησα, η οποία είπε με ενθουσιασμό: «Πού ήσασταν τόσον καιρό;» Είχε τόσο έντονη επιθυμία να μάθει περισσότερα για τους Μάρτυρες του Ιεχωβά ώστε άρχισε να μελετάει τη Γραφή μαζί μας την επόμενη κιόλας μέρα!

Πριν φύγουμε για το Μπατούμι, λάβαμε έναν κατάλογο με διευθύνσεις ενδιαφερομένων. Εφόσον δεν ξέραμε καλά

την πόλη, ζητούσαμε οδηγίες από τους περαστικούς. Πολλοί δεν μπορούσαν να μας βοηθήσουν επειδή οι περισσότεροι δρόμοι είχαν μετονομαστεί πρόσφατα, αλλά έδειχναν ενδιαφέρον για το άγγελμά μας. Σύντομα, διεξήγαμε Γραφικές μελέτες με ομάδες 10 έως 15 ατόμων.

Μέσα σε τέσσερις μόνο μήνες αφότου φτάσαμε, πάνω από 40 άτομα παρακολουθούσαν τακτικά τις συναθροίσεις μας. Σκεφτόμασταν λοιπόν: "Ποιος θα φροντίσει αυτά τα καινούρια άτομα;" Τελικά, η σύγκρουση ανάμεσα στον γεωργιανό στρατό και στους αυτονομιστές της Αμπχαζίας ανάγκασε όλα τα μέλη της εκκλησίας στην οποία ήμουν προηγουμένως να μετακομίσουν στο Μπατούμι. Μια νέα εκκλησία με έμπειρους πρεσβυτέρους και σκαπανείς σχηματίστηκε σε μία μόλις μέρα!

Μαντόνα Κάνκια

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ 1962

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ 1990

ΙΣΤΟΡΙΚΟ Πρώην μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος της Γεωργίας που βοήθησε πολλούς ανθρώπους να γνωρίσουν την αλήθεια. Το 2015, αποφοίτησε από την πρώτη τάξη της Σχολής για Ευαγγελιστές της Βασιλείας στην Τιφλίδα.

Ένωθα ότι Είχα Πετύχει στη Ζωή Μου

ΟΤΑΝ άκουσα τη Γραφική αλήθεια το 1989, ήμουν επιφανές μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος στην πόλη μου, το Σένακι, και συμμετείχα συχνά στο Ανώτατο Σοβιέτ της Γεωργίας, κάτι αντίστοιχο με το σημερινό κοινοβούλιο. Επίσης, ήμουν αρραβωνιασμένη. Έτσι λοιπόν, ένιωθα ότι είχα πετύχει στη ζωή μου.

Ο πατέρας και η μητέρα μου είχαν ενσταλάξει μέσα μου αγάπη για τον Θεό. Γι' αυτό, αν και κομμουνίστρια, πίστευα στον Θεό. Όταν άρχισα να μελετώ την Αγία Γραφή, βρήκα πλήρως ικανοποιητικές απαντήσεις σε όλα μου τα ερωτήματα και αποφάσισα να αφιερώσω τη ζωή μου στον Ιεχωβά. Αλλά η οικογένεια, οι φίλοι, οι συνάδελφοι και ο αρραβωνιαστικός μου δεν συμφωνούσαν με την απόφασή μου.

Η νέα μου πίστη έκανε τους συγγενείς μου να με απορρίψουν, ενώ ήταν ασύμβατη και με την πολιτική μου στα-

διοδρομία. Δεν μου έμενε τίποτα άλλο παρά να φύγω από το σπίτι μου, να διαλύσω τον αρραβώνα μου και να παραιτηθώ από τη δουλειά μου, καθώς επίσης από το Κομμουνιστικό Κόμμα και το Ανώτατο Σοβιέτ. Μετά το βάφτισμά μου, η πίεση από φίλους και συγγενείς εντάθηκε. Επειδή στην πόλη μου ήμουν πολύ γνωστή, μετακόμισα στο Κουταΐσι, όπου άρχισα αμέσως το σκαπανικό.

Όταν οι άνθρωποι με ρωτούν αν η πίστη μου άξιζε όλα όσα πέρασα, τους απαντώ χωρίς δισταγμό ότι είμαι απόλυτα ευτυχισμένη με τις αποφάσεις μου. Αν και οι γονείς μου δεν κατανοούν τις επιλογές μου, τους είμαι ευγνώμων που με έμαθαν να αγαπώ τον Θεό και τον πλησίον. Αυτό με έχει βοηθήσει πάρα πολύ στη ζωή μου.

Γκίζο Ναρμάνια και Ιγκόρ Οτσιγκάβα

Αυτοί οι δύο αδελφοί συνεργάστηκαν για να βοηθήσουν τους ομοπίστους τους κατά τη διάρκεια του πολέμου στην Αμπχαζία.

Η Αληθινή Χριστιανική Αγάπη Ποτέ Δεν Χάνεται

Ιγκόρ: Και οι δύο ήμασταν συνταυτισμένοι με έναν όμιλο Μαρτύρων στο Τκβάρτσελι της Αμπχαζίας. Επειδή η εκκλησία στην οποία ανήκε ο όμιλός μας ήταν στο Τζβάρι, περίπου 85 χιλιόμετρα μακριά, πήγαινα εκεί κάθε μήνα ώστε να προμηθευόμαι Γραφικά έντυπα για τον όμιλο. Το 1992, λίγο μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, η αυτόνομη περιοχή της Αμπχαζίας προσπάθησε να αποκτήσει ανεξαρτησία. Έτσι λοιπόν, ξέσπασε πόλεμος ανάμεσα στους αυτονομιστές και στον γεωργιανό στρατό, προκαλώντας πολλές δυσκολίες.

Γκίζο: Βαφτίστηκα στα 21 μου, μόλις έναν χρόνο πριν αρχίσουν οι συγκρούσεις. Όταν ξέσπασε ο πόλεμος, οι αδελφοί αρχικά παρέλυσαν από τον φόβο και την αβεβαιότητα. Αλλά ο Ιγκόρ, ο οποίος ήταν πάντοτε καλός ποιμένας, μας ενθάρρυνε, λέγοντας: «Αυτόν τον καιρό οι άνθρωποι χρειάζονται παρηγοριά. Θα παραμείνουμε πνευματικά ισχυροί μόνο αν

συνεχίσουμε τη διακονία μας». Με τη δέουσα προσοχή, λοιπόν, συνεχίζαμε κάθε μέρα να μεταδίδουμε στους συνανθρώπους μας το παρηγορητικό άγγελμα του Λόγου του Θεού.

Ιγκόρ: Εξαιτίας των συγκρούσεων, δεν μπορούσαμε να ακολουθούμε τη συνηθισμένη διαδρομή προς και από το Τζβάρι για να παίρνουμε έντυπα. Επειδή εγώ είχα μεγαλώσει στην περιοχή, μπόρεσα να βρω ένα ασφαλές πέρασμα μέσα από τις φυτείες τσαγιού και τα βουνά. Αλλά και πάλι υπήρχε κίνδυνος να συναντήσω κάποια ομάδα ένοπλων αντρών ή να πατήσω νάρκη. Παρ' όλα αυτά, δεν ήθελα να θέσω τη ζωή των αδελφών μου σε κίνδυνο, γι' αυτό ταξίδευα μόνος μου μία φορά τον μήνα. Με τη βοήθεια του Ιεχωβά, πάντοτε κατάφερνα να προμηθεύομαι επίκαιρη πνευματική τροφή που μας κρατούσε πνευματικά ζωντανούς.

Αν και δεν γίνονταν εχθροπραξίες στο Τκβάρτσελι, σύντομα επιβλήθηκε αποκλεισμός στην πόλη με αποτέλεσμα να βιώσουμε τις δυσκολίες που φέρνει ο πόλεμος. Καθώς πλησίαζε ο χειμώνας, τα τρόφιμα τελείωναν, και όλοι ανησυχούσαμε για την επιβίωσή μας. Πόσο χαρήκαμε όταν μάθαμε ότι οι αδελφοί μας στο Τζβάρι είχαν οργανώσει μια αποστολή παροχής βοήθειας για εμάς!

Γκίζο: Μια μέρα, ο Ιγκόρ ρώτησε την οικογένειά μου αν μπορούσαμε να διαθέσουμε το σπίτι μας ως χώρο αποθήκευσης και διανομής των τροφίμων που είχαν ετοιμάσει οι αδελφοί μας. Σκόπευε να φέρει προμήθειες από το Τζβάρι. Ανησυχούσαμε για αυτόν επειδή ξέραμε ότι έπρεπε να περάσει από αρκετά σημεία ελέγχου και ίσως ερχόταν αντιμέτωπος με ένοπλους άντρες και κλέφτες.—Ιωάν. 15:13.

Πόσο χαρήκαμε όταν ο Ιγκόρ επέστρεψε σώος και αβλαβής έπειτα από λίγες μέρες, οδηγώντας ένα αυτοκίνητο φορτωμένο με όσα τρόφιμα θα χρειαζόμασταν για να καλύψουμε τις ανάγκες μας τους επόμενους μήνες του χειμώνα! Σε εκείνους τους δύσκολους καιρούς, νιώσαμε από πρώτο χέρι ότι η αληθινή Χριστιανική αγάπη ποτέ δεν χάνεται.—1 Κορ. 13:8.

Πέπο Ντεβίτζε

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ 1976

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ 1993

ΙΣΤΟΡΙΚΟ Ανατράφηκε σύμφωνα με τα δόγματα της γεωργιανής Ορθόδοξης Εκκλησίας και τηρούσε με ευλάβεια τις παραδόσεις. Αφού έμαθε τη Γραφική αλήθεια, εργάστηκε στο Μπέθελ με τον άντρα της. Σήμερα υπηρετούν ως ειδικοί σκαπανείς.

Έβλεπα με τα Ίδια μου τα Μάτια Τι Λέει η Γραφή!

ΑΚΟΥΣΑ πρώτη φορά για τους Μάρτυρες του Ιεχωβά ενώ σπούδαζα στο Κουταΐσι. Μια γειτόνισσα μου είπε πως οι Μάρτυρες δεν χρησιμοποιούν εικόνες στη λατρεία τους και δεν πιστεύουν ότι ο Ιησούς είναι ο Παντοδύναμος Θεός. Κάτι τέτοιο ερχόταν σε σύγκρουση με πεποιθήσεις που θεωρούσα πολύτιμες ως Χριστιανή Ορθόδοξη.

Το καλοκαίρι του 1992, όταν επέστρεψα στην πόλη μου, το Τσάγκερι, διαπίστωσα ότι υπήρχαν και εκεί Μάρτυρες. Η μητέρα μου είχε ακούσει πολλά καλά πράγματα για αυτούς. Επειδή όμως εγώ συνέχιζα να είμαι αρνητική απέναντί τους, μου είπε: «Πήγαινε να δεις και μόνη σου τι διδάσκουν».

Δυο σκαπανείς, ο Πάβλε και ο Πάατα, επισκέπτονταν τακτικά μια οικογένεια στη γειτονιά μας. Πολλοί γείτονες έβρισκαν την ευκαιρία να τους ακούν και να τους κάνουν ερωτή-

σεις. Αποφάσισα λοιπόν να παρακολουθώ και εγώ εκείνες τις συζητήσεις. Κάθε φορά που έκανα μια ερώτηση, οι αδελφοί άνοιγαν την Αγία Γραφή και μου ζητούσαν να διαβάσω. Αυτό μου έκανε μεγάλη εντύπωση—έβλεπα με τα ίδια μου τα μάτια τι λέει η Γραφή!

Σύντομα, άρχισα να συμμετέχω σε μια ομάδα που μελετούσε τη Γραφή με τους αδελφούς. Το επόμενο καλοκαίρι, δέκα από εμάς βαφτιστήκαμε. Αργότερα, έγινε και η μητέρα μου Μάρτυρας του Ιεχωβά.

Αναπολώντας το παρελθόν, είμαι ευγνώμων που οι αδελφοί άνοιγαν τη Γραφή για να διαβάζω από εκεί την απάντηση στην κάθε μου ερώτηση. Αυτό με βοήθησε να δώσω τέλος στην πάλη που γινόταν μέσα μου λόγω του ότι αμφισβητούνταν οι πεποιθήσεις μου. Επειδή θυμάμαι πόσο καλό μου έκανε να βλέπω τις απαντήσεις μέσα από τη Γραφή, προσπαθώ με τον ίδιο τρόπο να βοηθήσω άλλους να εκτιμήσουν την αλήθεια!

1998-2006

**Ευλογίες “σε Ευνοϊκό Καιρό
και σε Δυσμενή Καιρό”.**

—2 Τιμ. 4:2.

ΑΠΟ τα τέλη της δεκαετίας του 1990 και έπειτα, οι Μάρτυρες στη Γεωργία είχαν τη χαρά να δουν αξιοσημείωτη αύξηση στον αριθμό των ευαγγελιζομένων και των ενδιαφερόμενων ατόμων. Το 1998, οι παρόντες στην Ανάμνηση του θανάτου του Χριστού ήταν 32.409.

Πολλοί ευαγγελιζόμενοι, όμως, ανάμεσά τους και πρεσβύτεροι, ήταν σχετικά νέοι στην αλήθεια και άπειροι. Οι περισσότεροι χρειάζονταν εκπαίδευση σε διάφορες πτυχές των θεοκρατικών τους δραστηριοτήτων. Αλλά πώς θα λάβαιναν τέτοια εκπαίδευση;

Η Οργάνωση του Ιεχωβά Παρέχει Περισσότερη Υποστήριξη

Ο Άρνο και η Σόνια Τίνγκλερ, οι οποίοι αποφοίτησαν από το Παράρτημα της Σχολής Γαλαάδ στη Γερμανία, διορίστηκαν στη Γεωργία τον Μάρτιο του 1998. Τον ίδιο χρόνο, το Κυβερνών Σώμα ενέκρινε την ίδρυση γραφείου χώρας στη Γεωργία υπό την επίβλεψη του γραφείου τμήματος της Ρωσίας.

Σύντομα, μια Επιτροπή Χώρας άρχισε να επιβλέπει το έργο κηρύγματος. Όταν οι δραστηριότητές μας καταχωρίστηκαν νομικά, τα Γραφικά έντυπα εισάγονταν απευθείας από το γραφείο τμήματος της Γερμανίας (τόρα γνωστό ως γραφείο τμήματος της Κεντρικής Ευρώπης). Επίσης, χάρη στη νομική αναγνώριση, μπορέσαμε να αγοράσουμε οικόπεδα για να χτίσουμε Αίθουσες Βασιλείας και εγκαταστάσεις γραφείου τμήματος.

Καιρός Πνευματικής Εκπαίδευσης

Πολλοί ευαγγελιζόμενοι δεν μπορούσαν να κηρύττουν ελεύθερα από πόρτα σε πόρτα κατά την πολυετή απαγόρευση υπό το σοβιετικό καθεστώς. Ο Άρνο Τίνγκλερ θυμάται: «Οι περισσότεροι ευαγγελιζόμενοι έκαναν πολύ έργο δρόμου, αλλά

Άρνο και Σόνια
Τίνγκλερ

δεν είχαν συνηθίσει όλοι να πηγαίνουν από πόρτα σε πόρτα και να κρατούν σημειώσεις για το ενδιαφέρον που έβρισκαν».

Ο Ντάβιτ Ντεβίτζε, ο οποίος άρχισε να υπηρετεί τον Μάιο του 1999 στο νεοσύστατο γραφείο χώρας, αναφέρει: «Υπήρχαν πολλά να γίνουν τόσο στον αγρό όσο και στο Μπέθελ. Για ορισμένα από αυτά είχαμε διαβάσει, αλλά δεν είχαμε ιδέα πώς να τα εφαρμόσουμε. Γι' αυτό, παρατηρούσαμε και μαθαίναμε από τους έμπειρους αδελφούς που έστελνε το Κυβερνών Σώμα».

Άρχισε λοιπόν μια περίοδος εντατικής εκπαίδευσης των αδελφών στη Γεωργία. Αλλά συνήθως, όσοι πηγαίνουν να υπηρετήσουν εκεί όπου η ανάγκη είναι μεγαλύτερη, καθώς εκπαιδεύουν άλλους ωφελούνται και οι ίδιοι. (Παρ. 27:17) Πράγματι, τα άτομα που ήρθαν να βοηθήσουν έμαθαν πολλά από τους ντόπιους αδελφούς και αδελφές.

Ντόπιοι Μάρτυρες Εκδηλώνουν Ελκυστικές Ιδιότητες

Ο Άρνο και η Σόνια έχουν όμορφες αναμνήσεις από το θερμό καλωσόρισμα που έλαβαν τις πρώτες μέρες μετά την άφιξή τους στη Γεωργία. Οι ντόπιοι αδελφοί και αδελφές

έκαναν ό,τι περνούσε από το χέρι τους για να τους βοηθήσουν να προσαρμοστούν στον νέο τους διορισμό.

Η Σόνια θυμάται τη γενναιοδωρία τους. Η ίδια αναφέρει: «Ένα αντρόγυνο που έμενε κοντά μας μάς έφερε συνεχώς πεντανόστιμο φαγητό. Μια αδελφή μάς πήρε μαζί της στην υπηρεσία αγρού, μας σύστησε στους αδελφούς της εκκλησίας μας και μας είπε πολλά για τον πολιτισμό της Γεωργίας. Κάποια άλλη αδελφή μάς δίδαξε υπομονετικά τη γεωργιανή γλώσσα».

Ο Γουόρεν και η Λέσλι Σούφελτ, οι οποίοι διορίστηκαν από τον Καναδά στη Γεωργία το 1999, είπαν: «Θαυμάζαμε τη στοργή που εκδήλωναν οι Γεωργιανοί αδελφοί και αδελφές μας και τους θεωρούσαμε παράδειγμα άξιο μίμησης. Όλοι τους, ακόμα και οι νέοι, εξέφραζαν ανοιχτά τα αισθήματα και την αγάπη τους ο ένας στον άλλον».

Όσοι διορίστηκαν στη Γεωργία από ξένες χώρες έβλεπαν πέρα από τις προκλήσεις που αντιμετώπιζαν και εστίαζαν

Ντόπιοι αδελφοί υπηρέτησαν με έμπειρους ιεραποστόλους στο γραφείο χώρας

στις θαυμάσιες ιδιότητες των ντόπιων. Αντίστοιχα, ο ταπεινός και στοργικός τρόπος προσέγγισης των ιεραποστόλων τούς έκανε γρήγορα αγαπητούς στους Γεωργιανούς αδελφούς.

Θεοφοβούμενοι Άνθρωποι Ανταποκρίνονται στην Αλήθεια

Τη δεκαετία του 1990, πολλά ειλικρινή άτομα συνέχισαν να ανταποκρίνονται στην αλήθεια. Το 1998 και μόνο, βαφτίστηκαν 1.724 άτομα. Τι υποκίνησε τόσο πολλούς Γεωργιανούς να δείξουν ενδιαφέρον για την αλήθεια;

Ο Ταμάζι Μπιμπλάια, ο οποίος υπηρέτησε πολλά χρόνια ως περιοδεύων επίσκοπος, εξηγεί: «Μια από τις παραδοσιακές αξίες που είχε ενσταλαχτεί στους ανθρώπους ήταν η αγάπη για τον Θεό. Γι' αυτό, όταν τους μεταδίδαμε το Γραφικό άγγελμα, ήταν φυσικό να ανταποκρίνονται».

Ο Ντάβιτ Σαμχαράτζε, ο οποίος υπηρετεί ως εκπαιδευτής στη Σχολή για Ευαγγελιστές της Βασιλείας, σχολιάζει: «Όταν κάποιος αρχίζει να μελετάει τη Γραφή, συχνά μπαίνουν στη μέση συγγενείς και γείτονες. Στην προσπάθειά τους να κάνουν τον σπουδαστή να αλλάξει γνώμη και να σταματήσει τη Γραφική του μελέτη, πολλοί καταλήγουν συνήθως να μελετούν και οι ίδιοι τη Γραφή!»

Καθώς το άγγελμα της Βασιλείας διαδιδόταν, άλλαζε τη ζωή πολλών ανθρώπων. Τον Απρίλιο του 1999, η πνευματική αύξηση άγγιξε έναν νέο ανώτατο αριθμό 36.669 παρόντων στην Ανάμνηση.

«Υπάρχουν Πολλοί Εναντιούμενοι»

Αναφορικά με το έργο κηρύγματος στην αρχαία Έφεσο, ο απόστολος Παύλος έγραψε: «Μου έχει ανοιχτεί μεγάλη πόρτα που οδηγεί σε δραστηριότητα, αλλά υπάρχουν πολλοί εναντιούμενοι». (1 Κορ. 16:9) Τα λόγια του περιγράφουν εύστοχα την κατάσταση που αντιμετώπισαν οι Μάρτυρες στη

Γεωργία, λίγους μόλις μήνες μετά τη μνημειώδη Ανάμνηση του 1999.

Τον Αύγουστο εκείνου του χρόνου, μέλη μιας εξτρεμιστικής ομάδας Ορθοδόξων, υπό την καθοδηγία του καθαιρεμένου ιερέα Βασίλι Μκαλαβισβίλι, οργάνωσαν μια συγκέντρωση στην Τιφλίδα και έκαψαν δημόσια αρκετά έντυπα μας. Αυτό πυροδότησε ένα κύμα διωγμού που κράτησε τέσσερα χρόνια.

Στις 17 Οκτωβρίου 1999, θρησκευτικοί εξτρεμιστές συγκέντρωσαν έναν όχλο περίπου 200 ατόμων και διέκοψαν μια συνάθροιση της εκκλησίας Γκλντάνι στην Τιφλίδα. Με ξύλινα ρόπαλα και σιδερένιους σταυρούς, επιτέθηκαν στους παρευρισκομένους, και αρκετοί Μάρτυρες χρειάστηκε να νοσηλευτούν.

Δυστυχώς, οι επιτιθέμενοι δεν συνελήφθησαν, και οι επιθέσεις εναντίον των Μαρτύρων συνεχίστηκαν. Αρκετοί κυβερνητικοί αξιωματούχοι, όπως και ο πρόεδρος Σεβαρτνάντζε, καταδίκασαν με δριμύτητα αυτές τις βίαιες επιθέσεις, αλλά δεν λήφθηκαν συγκεκριμένα μέτρα. Μάλιστα, οι αστυνομικοί εμφανίζονταν συνήθως πολλή ώρα μετά την επίθεση.

Περίπου την ίδια εποχή, ένα μέλος του γεωργιανού κοινοβουλίου, ο Γκουράμ Σαράτζε, ξεκίνησε μια άνευ προηγουμένου εκστρατεία δυσφήμισης εναντίον των Μαρτύρων. Κατηγόρησε τους Μάρτυρες ότι είναι επικίνδυνοι. Φαινόταν πως ο “ευνοϊκός καιρός” για το κήρυγμα των καλών νέων ανήκε στο παρελθόν.

Η Οργάνωση του Ιεχωβά Απαντάει στην Εναντίωση

Η οργάνωση του Ιεχωβά ανταποκρίθηκε αμέσως στις ανάγκες των Μαρτύρων στη Γεωργία. Έδωσε στοργική κατεύθυνση στους αδελφούς για το πώς να αντιδράσουν αν δεχτούν επίθεση και τους υπενθύμισε τους λόγους για τους οποίους οι αληθινοί Χριστιανοί υπομένουν κατά καιρούς διωγμό.—2 Τιμ. 3:12.

Από το 1999, οι Μάρτυρες του Ιεχωβά στη Γεωργία ήταν στόχος διαδηλώσεων, τους έκαιγαν τα βιβλία, και επίσης υφίσταντο επιθέσεις

Επιπλέον, η οργάνωση του Ιεχωβά έλαβε νομικά μέτρα για να υπερασπιστεί τους αδελφούς στα δικαστήρια. Κάποιος αδελφός που υπηρέτησε στο Νομικό Τμήμα στο γραφείο τμήματος της Γεωργίας θυμάται: «Εκείνα τα τέσσερα χρόνια, καταθέσαμε πάνω από 800 προσφυγές ως απάντηση στα όσα έκανε η ομάδα του Βασίλι Μκαλαβιοβίλι. Ζητήσαμε βοήθεια από διάφορους αξιωματούχους και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα παγκόσμια κεντρικά γραφεία των Μαρτύρων του Ιεχωβά ξεκίνησαν μια εκτεταμένη εκστρατεία ενημέρωσης, αλλά τίποτα δεν σταμάτησε τις επιθέσεις».*

Συνέχισαν να Υπηρετούν τον Ιεχωβά Παρά τις Απειλές

Οι αδελφοί και οι αδελφές μας δεν τρομοκρατήθηκαν και συνέχισαν να συναθροίζονται. Με σοφία, οι πρεσβύτεροι πήραν προληπτικά μέτρα για να προστατέψουν τους ευαγγελιζομένους. Ο αδελφός Αντρέ Καρμπονό, ένας Καναδός δικηγόρος που υπερασπιζόταν τους αδελφούς μας εκείνα τα χρόνια, θυμάται: «Κάποιος αδελφός στεκόταν συνήθως κοντά στον χώρο της συνάθροισης με ένα κινητό. Αν έβλεπε να πλησιάζει όχλος, προειδοποιούσε αμέσως τους πρεσβύτερους για πιθανή επίθεση».

Έλεγα από κάθε περιστατικό, δύο εκπρόσωποι του γραφείου τμήματος επισκέπτονταν τους αδελφούς για να τους ενισχύσουν. «Το αξιοσημείωτο ήταν», λέει ο Αντρέ, «ότι οι εκπρόσωποι του γραφείου τμήματος έβρισκαν συνήθως έναν χώρο συνάθροισης κατάμεστο από χαρούμενους, χαμογελαστούς αδελφούς και αδελφές».

Όσοι δεν επηρεάζονταν άμεσα από τις επιθέσεις, όπως τα άτομα που μελετούσαν τη Γραφή, έδειχναν παρόμοια αποφασιστικότητα. Ο Αντρέ θυμάται τη συζήτηση που είχε με

---

* Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον νομικό αγώνα για την αναγνώριση των δικαιωμάτων μας, βλέπε *Ξύπνα!* 22 Ιανουαρίου 2002, σελίδες 18-24.

- ▲ Εμπρηστές κατέστρεψαν το σπίτι της οικογένειας Σαμογιάν (αριστερά) και μια αποθήκη εντύπων (δεξιά)
- ◀ Παρά την καταστροφή των περιουσιακών τους στοιχείων, οι αδελφοί και οι αδελφές μας συνέχισαν να υπηρετούν τον Ιεχωβά

μια γυναίκα η οποία θα γινόταν αβάφτιστη ευαγγελιζόμενη. Εκείνη του είπε: «Όταν είδα αυτές τις επιθέσεις στην τηλεόραση, κατάλαβα τη διαφορά ανάμεσα στους αληθινούς και στους ψεύτικους Χριστιανούς, και εγώ θέλω να είμαι αληθινή Χριστιανή».

Υπερασίζονται με θάρρος Ομοπίστους

Εκείνα τα δύσκολα χρόνια, οι ευαγγελιζόμενοι έδειξαν υποδειγματική πίστη και θάρρος παραμένοντας πολυάσχολοι στο έργο κηρύγματος. Όσοι υπερασίζονταν τους ομοπίστους τους στο δικαστήριο εκδήλωσαν παρόμοια πίστη.

- ▲ Οι αδελφοί ήρθαν αντιμέτωποι με δίκτες εντός και εκτός του δικαστηρίου
- ▶ Θαρραλέοι αδελφοί από το Νομικό Τμήμα των Ηνωμένων Πολιτειών υπερασπίστηκαν ομοπίστους τους στο δικαστήριο

Οι Μάρτυρες κακοπαριστάνονταν συχνά στις ειδήσεις ως άνθρωποι που διαλύουν οικογένειες, δεν δέχονται ιατρική περίθαλψη και δρουν εναντίον του Κράτους. Οι δικηγόροι που τους υπερασπίζονταν ουσιαστικά έθεταν σε κίνδυνο τη φήμη και τη σταδιοδρομία τους.

Ο Τζον Μπερνς, ένας δικηγόρος από το γραφείο τμήματος του Καναδά που βοήθησε τους Γεωργιανούς αδελφούς εκείνα τα χρόνια, θυμάται: «Ντότιοι αδελφοί και αδελφές οι οποίοι ήταν δικηγόροι προσφέρονταν να βοηθήσουν. Παρά τις πιθανές επιπτώσεις στη δουλειά τους, δεν φοβούνταν να πάνε στο δικαστήριο και να δηλώσουν ότι είναι

Μάρτυρες του Ιεχωβά». Εκείνοι οι θαρραλέοι Μάρτυρες συνέβαλαν «στην υπεράσπιση και νομική εδραίωση των καλών νέων».—Φίλιπ. 1:7.

Οι Γεωργιανοί Καταγγέλλουν τη Βία

Στο μεταξύ, οι βιαιοπραγίες κατά των Μαρτύρων συνεχίζονταν. Γι' αυτόν τον λόγο, από τις 8 Ιανουαρίου 2001, οι Μάρτυρες κυκλοφόρησαν μια αίτηση με την οποία ζητούσαν προστασία από τις οχλοκρατικές επιθέσεις καθώς και την ποινική δίωξη όσων είχαν επιτεθεί σε ειρηνικούς πολίτες.

Ο αδελφός Μπερνς εξηγεί τον σκοπό της αίτησης: «Στόχος μας ήταν να φανεί ότι οι περισσότεροι Γεωργιανοί αποδοκίμαζαν τέτοιου είδους βία κατά των Μαρτύρων του Ιεχωβά και ότι στην ουσία υπαίτιοι ήταν μια μικρή ομάδα θρησκευτικών εξτρεμιστών».

Μέσα σε δύο μόλις εβδομάδες, 133.375 ενήλικοι από όλες τις περιοχές της Γεωργίας—στην πλειονότητά τους Ορθόδο-

Χιλιάδες Γεωργιανοί υπέγραψαν μια αίτηση που καταδίκασε τη βία κατά των Μαρτύρων

ξοι—υπέγραψαν την αίτηση. Αν και αυτή παρουσιάστηκε στον Πρόεδρο Σεβαρντάντζε, η βία δεν σταμάτησε. Οι θρησκευτικοί εξτρεμιστές συνέχισαν να στοχοποιούν εσκεμμένα τους Μάρτυρες.

Παράλληλα, ο Ιεχωβά συνέχιζε να ευλογεί τον λαό του. Ενόσω οι θρησκευτικοί εξτρεμιστές προσπαθούσαν να δημιουργήσουν προβλήματα στον λαό του Θεού, ο Ιεχωβά Θεός καλούσε πολλά ειλικρινή άτομα να βγουν από την ψεύτικη θρησκεία.

Απελευθέρωση από την Ψεύτικη Θρησκεία

Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της, η Μπαμπιλίνα Χαρατισβίλι ήταν αφοσιωμένο μέλος της γεωργιανής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Όταν ήταν γύρω στα 35, ταξίδευε από πόλη σε πόλη και από χωριό σε χωριό διδάσκοντας στους ανθρώπους τους βίους των αγίων.

Ωστόσο, η Μπαμπιλίνα ήθελε να μάθει περισσότερα για τον Θεό. Αποφάσισε λοιπόν να παρακολουθήσει διαλέξεις σε μια Ορθόδοξη ιερατική σχολή της Γεωργίας. Κάποια φορά, ένας κληρικός έδειξε στο ακροατήριο το βιβλίο *Γνώση που Οδηγεί στην Αιώνια Ζωή* και τους παρότρυνε να το ζητήσουν από τους Μάρτυρες του Ιεχωβά. Τους είπε: «Αυτό το βιβλίο μπορεί να σας διδάξει πολλά για την Αγία Γραφή».

Η Μπαμπιλίνα συγκλονίστηκε. Πάντα απέφευγε τους Μάρτυρες, και τώρα ένας κληρικός σύστηνε τα βιβλία τους! Αναρωτήθηκε: “Αν πρέπει να μάθω για τον Θεό από τους Μάρτυρες του Ιεχωβά, τότε τι κάνω εδώ;” Ηρθε αμέσως σε επαφή με τους Μάρτυρες στο Πότι και άρχισε Γραφική μελέτη.

Καθώς η Μπαμπιλίνα μάθαινε περισσότερα από τη Γραφή, έκανε σημαντικές αλλαγές στη ζωή της. Κάποια στιγμή είπε: «Όταν είδα με τα ίδια μου τα μάτια ότι, σύμφωνα με τη Γραφή, είναι λάθος να λατρεύουμε εικόνες, απέρριψα κάθε μορφή ειδωλολατρίας. Ήμουν βέβαιη ότι αυτό ήταν το

Η Μπαμπιλίνα μετέδωσε τη Γραφική αλήθεια στην εγγονή της, την Ιζαμπέλα

σωστό». Ενώ πλησίαζε τα 80, αποφάσισε να γίνει Μάρτυρας του Ιεχωβά.

Δυστυχώς, το 2001, η Μπαμπιλίνα αρρώστησε και πέθανε πριν προλάβει να βαφτιστεί. Αλλά η εγγονή της, η Ιζαμπέλα, βαφτίστηκε αργότερα και τώρα υπηρετεί πιστά τον Ιεχωβά.

Ήθελε να Γίνει Καλόγρια

Η Έλισο Τζιτζισβίλι ήταν 28 χρονών όταν αποφάσισε να γίνει καλόγρια. Εφόσον δεν υπήρχε μοναστήρι κοντά στην πόλη της, το Τκίμπουλι, μετακόμισε στην Τιφλίδα το 2001. Καθώς έψαχνε θέση σε κάποιο μοναστήρι, βρήκε εργασία μερικής απασχόλησης κάνοντας ιδιαίτερα μαθήματα. Μια μαθήτριά της έτυχε να είναι κόρη κάποιας αδελφής που λεγόταν Νούνου.

Η Έλισο αφηγείται: «Μιλούσαμε συχνά για τη Γραφή. Εγώ υπερασπιζόμουν με πάθος την Ορθοδοξία, ενώ η Νούνου μού έδειχνε με υπομονή το ένα εδάφιο μετά το άλλο. Μια μέρα, μου πρότεινε να διαβάσουμε το ειδικό βιβλιάριο

Η Έλισο Τζιτζισβίλι (αριστερά), η οποία ήθελε να γίνει καλόγρια, και η Νούνου Κοπαλιάνι (δεξιά)

Τι Απαιτεί ο Θεός από Εμάς; Καθώς διαβάζαμε τις παραγράφους και βρήκαμε τα Γραφικά εδάφια, συνειδητοποίησα ότι η λατρεία εικόνων είναι ξεκάθαρη παραβίαση της εντολής του Θεού».

Αργότερα, η Έλισο πήγε στην τοπική εκκλησία και έκανε μερικές ερωτήσεις στον ιερέα. Οι απαντήσεις του έδειξαν ξεκάθαρα ότι οι διδασκαλίες της εκκλησίας δεν βασίζονταν στην Αγία Γραφή. (Μάρκ. 7:7, 8) Έχοντας τη βεβαιότητα ότι είχε βρει την αλήθεια, άρχισε αμέσως να μελετάει τη Γραφή με τους Μάρτυρες του Ιεχωβά και σύντομα βαφτίστηκε.

Οικοδόμηση Αιθουσών Βασιλείας Παρά την Εναντίωση

Μέχρι το 2001, ολοένα και περισσότερες εκκλησίες χρειάζονταν κατάλληλους χώρους λατρείας. Σύμφωνα με κάποιον υπολογισμό, υπήρχε ανάγκη για περίπου 70 Αιθουσες Βασιλείας. Έτσι λοιπόν, ξεκίνησε ένα πρόγραμμα οικοδόμησης Αιθουσών Βασιλείας παρά την εναντίωση στη χώρα. —Έσδρ. 3:3.

Σύντομα, μια ομάδα οικοδόμησης άρχισε να ανακαινίζει ένα κτίριο που χρησιμοποιούσαν παλιότερα διάφορες εκκλησίες στην Τιφλίδα. Δεν άργησαν να ακολουθήσουν δύο ακόμα έργα—ένα στην Τιφλίδα και ένα στην Τσιιάτουρα, στη δυτική Γεωργία.

Ο αδελφός Ταμάζι Χουτσιοβίλι, που συμμετείχε στο έργο στην Τσιιάτουρα, θυμάται: «Κάθε μέρα, ήμασταν στο εργοτάξιο 15 άτομα. Σε λίγο, όλοι στην πόλη ήξεραν ότι χτίζαμε μια καινούρια αίθουσα. Κατά καιρούς, ακούγαμε φήμες ότι οι ενάντιοί μας ήθελαν να έρθουν και να καταστρέψουν την Αίθουσα Βασιλείας».

Ενόψει τόσης εναντίωσης, πόσο καλά θα μπορούσε να πάει το οικοδομικό πρόγραμμα; Ο Ταμάζι λέει: «Οι εργασίες συνεχίστηκαν, και σε τρεις μήνες η Αίθουσα Βασιλείας ήταν έτοιμη. Παρά τις απειλές, δεν εμφανίστηκε κανένας ενάντιος».*

Πολυαναμενόμενη Ανακούφιση

Τον Οκτώβριο του 2003, άρχισε ένα οικοδομικό πρόγραμμα στη Σαμπρέντια. Και πάλι, θρησκευτικοί εξτρεμιστές

* Από το 2001 έως το 2003, χτίστηκαν επτά Αίθουσες Βασιλείας στη χώρα.

Αίθουσα Βασιλείας στην Τιφλίδα (αριστερά) αντικαταστάθηκε από μια καινούρια (δεξιά)

εκτόξευσαν τις απειλές τους. Όταν οι ντόπιοι αδελφοί ολοκλήρωσαν το χτίσιμο των τοίχων, προτού καν στεγνώσει το κονίαμα, οι ενάντιοι εμφανίστηκαν και γκρέμισαν το κτίριο.

Παρ' όλα αυτά, τον Νοέμβριο του 2003, μια νέα εξέλιξη στη Γεωργία έφερε ανακούφιση στους αδελφούς και στις αδελφές μας. Μια αλλαγή στην κυβέρνηση άνοιξε τον δρόμο για περισσότερη θρησκευτική ελευθερία. Ως αποτέλεσμα, συνελήφθησαν αρκετά μέλη της εξτρεμιστικής Ορθόδοξης ομάδας που είχε επιτεθεί στους Μάρτυρες του Ιεχωβά.

Χείμαρρος Ευλογιών για τον Λαό του Θεού

Λίγο μετά το τέλος του διωγμού, ο λαός του Ιεχωβά στη Γεωργία έλαβε πολλές πνευματικές ευλογίες. Στη συνέλευση περιφερείας του 2004, κυκλοφόρησε η *Μετάφραση Νέου*

Μέλη της εξτρεμιστικής Ορθόδοξης ομάδας και ο αρχηγός τους, Βασίλι Μκαλαβισβίλι, υπό κράτηση

Η κυκλοφορία της *Μετάφρασης Νέου Κόσμου* στη γεωργιανή το 2006

Κόσμος των Χριστιανικών Ελληνικών Γραφών στη γεωργιανή.

Κατόπιν, το 2006, στη Συνέλευση Περιφέρειας «Η Απελευθέρωση Πλησιάζει!», έλαβε χώρα ένα ακόμα αλησμόνητο γεγονός. Ο ενθουσιασμός ήταν διάχυτος όταν οι εκπρόσωποι άκουσαν ότι ο Τζέφρι Τζάκσον, ένα μέλος του Κυβερνώντος Σώματος, θα μιλούσε στο ακροατήριο. Και πόσο μεγάλη ήταν η έκπληξη όταν ο αδελφός Τζάκσον ανακοίνωσε την κυκλοφορία ολόκληρης της *Μετάφρασης Νέου Κόσμου* στη γεωργιανή!

Δάκρυα ευγνωμοσύνης πλημμύρισαν τα μάτια πολλών εκπροσώπων. Μια αδελφή είπε: «Δεν βρίσκω λόγια να εκφρά-

σω τη χαρά που ένιωσα όταν πήραμε ολόκληρη τη Γραφή.
. . . Ήταν όντως ένα ιστορικό γεγονός». Πάνω από 17.000
άτομα απόλαυσαν αυτό το πνευματικό συμπόσιο, το οποίο
αποτελέσε ορόσημο στην ιστορία του λαού του Ιεχωβά στη
Γεωργία.

Ο Διωγμός Σταμάτησε!

Πολλοί από εμάς θυμόμαστε σαν τώρα τις ανησυχητικές ειδήσεις από τη Γεωργία μεταξύ του 1999 και του 2003. Σε όλο τον κόσμο, γίνονταν αμέτρητες προσευχές για τους αγαπητούς αδελφούς και αδελφές μας σε αυτή τη χώρα. (Ιακ. 5:16) Πόσο χάρηκαν οι αδελφοί όταν, στα τέλη του 2003, ο διωγμός σταμάτησε! Από τότε, το έργο μας εκεί διεξάγεται ελεύθερα. Οι αδελφοί και οι αδελφές μας στη Γεωργία είναι πολύ ευγνώμονες για το στοργικό ενδιαφέρον και τη φροντίδα της αδελφότητάς μας.—1 Πέτρ. 2:17.

Κήρυγμα στον σταθμό
του τελεφερίκ στο Χούλο

«Αυτή Είναι η Κληρονομική Ιδιοκτησία των Υπηρετών του Ιεχωβά».

—**Ησ. 54:17.**

ΟΙ ΥΠΗΡΕΤΕΣ του Ιεχωβά στη Γεωργία έχουν κηρύξει άοκνα τα καλά νέα, και ο Ιεχωβά έχει ευλογήσει τις σκληρές τους προσπάθειες. Ως αποτέλεσμα, τα καλά νέα έχουν φτάσει σχεδόν σε κάθε γωνιά της χώρας.

Τα πρόσφατα χρόνια, όμως, ζηλωτές ευαγγελιζόμενοι και σκαπανείς έχουν δώσει μεγαλύτερη έμφαση στις ανάγκες

Επάνω: Ευαγγελιζόμενοι ετοιμάζονται να κηρύξουν στο Ούσγκουλι, το οποίο βρίσκεται 2.200 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας

- ▲ Ευαγγελιζόμενοι στην περιοχή του Σβανέτι
- ▶ Άνα και Τέμουρι Μπλιάτζε

ατόμων που ζουν σε τομείς οι οποίοι καλύπτονται σπάνια. Σε ορεινές περιοχές, η πρόσβαση σε κάποια απομακρυσμένα χωριά και οικισμούς είναι εφικτή μόνο με τετρακίνητα οχήματα ή τελεφερίκ.

Κάθε χρόνο από το 2009, το γραφείο τμήματος της Γεωργίας δίνει σε όλες τις εκκλησίες έναν κατάλογο με μη ανατεθειμένους τομείς, καλώντας τους ευαγγελιζομένους να υποστηρίξουν το έργο κηρύγματος σε εκείνες τις περιοχές. Πολλοί χρειάζεται να κάνουν σημαντικές θυσίες για να πάρουν μέρος σε αυτή τη δραστηριότητα.

Ο Τέμουρι και η Άνα Μπλιάτζε ήταν νιόπαντροι όταν έμαθαν ότι υπήρχε μεγάλη ανάγκη για ευαγγελιζομένους στην ορεινή περιοχή της Ατζαρίας. Είχαν μόλις αγοράσει ένα οικόπεδο για να χτίσουν το καινούριο τους σπίτι. Αλλά τώρα είχαν την ευκαιρία να επεκτείνουν τη διακονία τους.

Αρχικά, πήγαν στην περιοχή της Ατζαρίας για μια εβδομάδα. Ο Τέμουρι θυμάται τις πρώτες του εντυπώσεις: «Οι ντόπιοι ευαγγελιζόμενοι περπατούσαν πολύ για να φτάσουν σε μικρά χωριά. Εμείς είχαμε ένα τετρακίνητο φορτηγάκι, και αμέσως σκέφτηκα ότι θα ήταν πολύ χρήσιμο εκεί».

Η Άνα προσθέτει: «Η μετακόμιση ήταν κάθε άλλο παρά εύκολη επειδή ήμασταν πολύ δεμένοι με την εκκλησία και την οικογένειά μας. Ωστόσο, νιώσαμε την ευλογία του Ιεχωβά». Εδώ και πάνω από τρία χρόνια, ο Τέμουρι και η Άνα υποστηρίζουν έναν όμιλο στην Κέντα, μια πόλη στην περιοχή της Ατζαρίας.

Επινοητικοί Σκαπανείς

Οι προσωρινοί ειδικοί σκαπανείς παρείχαν ανεκτίμητη υποστήριξη στο έργο κηρύγματος σε απομακρυσμένες περιοχές. Όταν ο διορισμός τους τελείωνε, πολλοί σκαπανείς αποφάσιζαν να μείνουν στην περιοχή όπου είχαν διοριστεί

Η Χατούνα Χαρεμπασβίλι και η Χατούνα Τσουλαία στο Μάνγκλισι

για να φροντίσουν τα άτομα με τα οποία είχαν αρχίσει Γραφική μελέτη.

Δυο σκαλάνισσες με το ίδιο όνομα, Χατούνα, διορίστηκαν στο γραφικό Μάνγκλισι. Αν και δεν υπήρχαν Μάρτυρες εκεί, οι δυο αδελφές είχαν πολύ παραγωγική διακονία. Τον πρώτο μήνα διεξήγαν 9 Γραφικές μελέτες, τον δεύτερο 12, τον τρίτο 15 και τον τέταρτο 18! Επειδή ήθελαν να συνεχίσουν να φροντίζουν τα άτομα με τα οποία μελετούσαν, αποφάσισαν να μείνουν στο Μάνγκλισι.

Οι αδελφές μας χρειαζόταν να είναι πολύ επινοητικές για να συντηρούνται οικονομικά. Πολλοί που επισκέπτονται το Μάνγκλισι απολαμβάνουν μια τοπική σπεσιαλιτέ—κομπόστα από κουκουνάρια, γνωστή για την ευεργετική της επίδραση στην υγεία. Στην αρχή λοιπόν, οι αδελφές μάζευαν πράσινα κουκουνάρια και έφτιαχναν τη φημισμένη κομπόστα, την οποία πουλούσαν στην τοπική αγορά. Αλλά αργότερα, απέκτησαν μια αναπάντεχη πηγή εισοδήματος.

Κάποια μέρα, μια κυρία που μελετούσε τη Γραφή τούς έφερε μερικά κλωσόπουλα. Τους εξήγησε ότι μια από τις κότες της είχε κάνει τα αβγά της κάπου κρυφά και είχε φέρει στο σπίτι τους νεοσσούς. Η κυρία ήθελε να δώσει αυτούς τους απρόσμενους επισκέπτες στις γυναίκες που της δίδασκαν τη Γραφή. Η μια αδελφή ήξερε από κότες, και έτσι αποφάσισαν να φτιάξουν ένα μικρό ορνιθοτροφείο για να συντηρούνται.

Μια από τις αδελφές αναφέρει: «Με τη βοήθεια του Ιεχωβά, των αδελφών μας και των ατόμων με τα οποία μελετούσαμε, καταφέραμε να μείνουμε στο Μάνγκκισι πέντε χρόνια». Τώρα, υπάρχει εκεί ένας δραστήριος όμιλος.

Σκαπανικό σε Ξενόγλωσσο Τομέα

Τα πρόσφατα χρόνια, ο αριθμός των ξένων στη Γεωργία έχει αυξηθεί. Πολλοί σκαπανείς διαπίστωσαν ότι ανοίχτηκε ένας νέος τομέας υπηρεσίας. Άρχισαν λοιπόν να μαθαίνουν γλώσσες όπως η αγγλική, η αζερμπαϊτζανική, η αραβική, η κινεζική, η περσική και η τουρκική.

Πολλοί σκαπανείς έχουν συνταυτιστεί με ξενόγλωσσους ομίλους και εκκλησίες, ενώ άλλοι έχουν μετακομίσει στο εξωτερικό, σε μέρη όπου η ανάγκη είναι ακόμα μεγαλύτερη. Ο Γκιόργκι και ο Γκέλα ήταν περίπου 25 χρονών όταν μετακόμισαν σε μια γειτονική χώρα. «Θέλαμε να δώσουμε ότι καλύτερο είχαμε στον Ιεχωβά, και αυτή η μετακόμιση ήταν η τέλεια ευκαιρία», λέει ο Γκιόργκι.

Καθώς αναλογίζεται εκείνον τον καιρό, ο Γκέλα λέει: «Έμαθα πολλά υπηρετώντας ως πρεσβύτερος σε έναν τέτοιο τομέα. Νιώθεις υπέροχα όταν ο Ιεχωβά σε χρησιμοποιεί για να βοηθάς “τα προβατάκια” του».—Ιωάν. 21:17.

Ο Γκιόργκι προσθέτει: «Υπήρχαν δυσκολίες, αλλά ήμασταν επικεντρωμένοι στην υπηρεσία μας και δεν αμφιβάλαμε ούτε λεπτό για την απόφασή μας. Νιώθαμε ότι απλώς κάναμε αυτό που οφείλαμε να κάνουμε».

Ένας άλλος αδελφός, του οποίου το όνομα είναι επίσης Γκέλα, υπηρέτησε μερικά χρόνια στην Τουρκία. Ο ίδιος θυμάται: «Στην αρχή, καθώς αγωνιζόμουν να μάθω την τοπική γλώσσα, δυσκολευόμουν να παραμείνω χαρούμενος. Αλλά όταν ήμουν πια σε θέση να επικοινωνώ με τους αδελφούς και τις αδελφές μου όπως και με τους ανθρώπους του τομέα, η χαρά μου ήταν απερίγραπτη».

Η Νίνο, η οποία κάνει σκαπανικό στην Κωνσταντινούπολη επί 10 και πλέον χρόνια, εκφράζει τα αισθήματά της ως εξής: «Ένωσα ότι ο Ιεχωβά με υποστήριζε από την πρώτη κιόλας μέρα που μετακόμισα εδώ. Όταν κάνεις σκαπανικό σε ξένο αγρό, έχεις εμπειρίες παρόμοιες με αυτές του *Βιβλίου Έτους* σχεδόν κάθε μέρα».

Θυμούνταν τον Μεγαλειώδη Δημιουργό Τους

Πολλά άτομα για τα οποία διαβάσαμε στις προηγούμενες σελίδες είναι νεαροί που “θυμούνταν τον Μεγαλειώδη Δημιουργό τους στις ημέρες της νεαρής τους ηλικίας”. (Εκκλ. 12:1) Μάλιστα, το ένα τρίτο των 3.197 σκαπανέων στη Γεωργία είναι 25 ετών και κάτω. Γιατί τόσοι νεαροί σαν αυτούς προοδεύουν στην αλήθεια;

Φαίνεται ότι η πρόσodός τους οφείλεται σε αρκετούς παράγοντες. Κατ’ αρχάς, οι οικογένειες στη Γεωργία απολαμβάνουν συνήθως στενές σχέσεις. Ο Κονσταντίνε, ο οποίος μεγάλωσε πέντε παιδιά στην αλήθεια, εξηγεί: «Αυτό που με έλκυσε στην αλήθεια ήταν ότι αισθάνθηκα τον Ιεχωβά ως έναν στοργικό Πατέρα. Όταν έγινα εγώ πατέρας, στόχος μου ήταν να βοηθήσω τα παιδιά μου να νιώθουν άνετα μαζί μου».

Ο Μαλχάζι και η σύζυγός του, οι οποίοι έχουν τρία παιδιά, προσπαθούν με κάθε τρόπο να οικοδομήσουν ισχυρούς οικογενειακούς δεσμούς. Ο ίδιος λέει: «Κατά καιρούς, λέμε στα παιδιά μας να σκεφτούν τι εκτιμούν σε εμάς και

στα αδέρφια τους. Κατόπιν, τους ζητάμε να εκφράσουν τις σκέψεις τους στην οικογενειακή μας λατρεία. Έτσι μαθαίνουν να βλέπουν το καλό στους άλλους και να τους εκτιμούν».

«Τώρα η Ζωή μου Είναι Πραγματικά Ικανοποιητική!»

Υποστηρίζοντας την εκπαίδευση που παρέχουν οι γονείς, οι πρεσβύτεροι προσπαθούν να περιλαμβάνουν τα νεαρά άτομα στις εκκλησιαστικές δραστηριότητες όσο το δυνατόν νωρίτερα. Ο Νέστορι, ο οποίος βαπτίστηκε όταν ήταν 11 χρονών, αναφέρει: «Οι πρεσβύτεροι μου ανέθεταν αρκετούς απλούς διορισμούς από πολύ μικρή ηλικία. Αυτό με έχει βοηθήσει να νιώθω ότι είμαι πράγματι μέρος της εκκλησίας».

Επίσης, σημαντικό ρόλο παίζουν τα καλά πρότυπα και η υποστήριξη των πρεσβυτέρων. Ο Κόμπα, ένας από τους αδελφούς του Νέστορι, λέει: «Ανόμοια με τα αδέρφια μου, εγώ πέρασα ταραχώδη εφηβεία. Ένας νεαρός πρεσβύτερος, που ήταν καλό πρότυπο για μένα, προσπαθούσε πάντα να δείχνει κατανόηση

και δεν ήταν επικριτικός. Συνέβαλε καθοριστικά στην απόφασή μου να επιστρέψω στον Ιεχωβά».

Σήμερα, ο Νέστορι, ο Κόμπλα και η αδελφή τους Μάρι υπηρετούν μαζί σε έναν απομακρυσμένο τομέα. Ο Κόμπλα λέει: «Τώρα η ζωή μου είναι πραγματικά ικανοποιητική!»

«Τα Παιδιά μου Περπατούν στην Αλήθεια»

Το γραφείο τμήματος επιδιώκει να υποστηρίξει τις προσπάθειες που κάνουν οι γονείς για να εκπαιδεύσουν τα παιδιά τους, περιλαμβάνοντας νεαρούς Χριστιανούς σε θεοκρατικά προγράμματα. Ένα μέλος της Επιτροπής του Τμήματος αναφέρει: «Θεωρούμε πολύτιμους τους νεαρούς μας, γι' αυτό προσπαθούμε να τους στηρίζουμε καθώς αγωνίζονται να πετύχουν τους πνευματικούς τους στόχους».

Η συνεργασία και η στενή συναναστροφή με ώριμους αδελφούς και αδελφές μένουν αξέχαστες στους νεαρούς. Ο Μαρούκα, ο οποίος συνεργάστηκε με διεθνείς υπηρέτες στην οικοδόμηση της Αίθουσας Συνελεύσεων στην Τιφλίδα, λέει: «Τέτοια διεθνή προγράμματα μού έδωσαν υπέροχες ευκαιρίες να μάθω από άλλους. Εκτός από τις πρακτικές δεξιότητες που απέκτησα, πήρα και πολλά πνευματικά μαθήματα».

Οι στενές οικογενειακές σχέσεις, η ενθάρρυνση των πρεσβυτέρων και τα καλά πρότυπα έχουν επιδράσει με ιδιαίτερα θετικό τρόπο σε πολλούς νεαρούς στη Γεωργία. Οι γονείς τους τρέφουν τα ίδια αισθήματα με τον απόστολο Ιωάννη, ο οποίος έγραψε: «Τίποτα δεν μου δίνει μεγαλύτερη αιτία για ευγνωμοσύνη από ότι αυτά τα πράγματα, από το να ακούω ότι τα παιδιά μου περπατούν στην αλήθεια».—3 Ιωάν. 4.

Οι Μεταφραστικές Προσπάθειες Εντείνονται

Το 2013, το Κυβερνών Σώμα κάλεσε όλα τα γραφεία τμήματος να εξετάσουν μήπως υπάρχει ανάγκη για έντυπα σε επιπρόσθετες γλώσσες που μιλιούνται εντός του τομέα τους.

Σκοπός ήταν να φτάσουν τα καλά νέα σε περισσότερους ανθρώπους.

Έτσι λοιπόν, το γραφείο τμήματος της Γεωργίας αποφάσισε να μεταφράσει μερικά έντυπα στη σβαν και στη μιγκρελιανή, δυο γλώσσες που έχουν τόσο στενή συγγένεια με τη γεωργιανή ώστε κάποιοι τις θεωρούν διαλέκτους της.

Ζηλωτές σκαπανείς από την περιοχή του Σβανέτι έγραψαν: «Οι άνθρωποι εδώ δείχνουν γνήσιο ενδιαφέρον για τα πνευματικά πράγματα και βαθύ σεβασμό για τη Γραφή. Ακόμα και αυτοί που δίσταζαν αρχικά να πάρουν τα έντυπά μας, δέχονταν να πάρουν από εκείνα που είχαν μεταφραστεί στη μητρική τους γλώσσα».

Όλοι οι ευαγγελιζόμενοι που μιλούν τη μιγκρελιανή συγκινήθηκαν βαθιά όταν οι συναθροίσεις άρχισαν να διεξάγονται στη μητρική τους γλώσσα. Ο Γκίγκα, ένας νεαρός

Γεωργιανός Μάρτυρας συνεργάστηκε με διεθνείς υπηρέτες στην οικοδόμηση της Αίθουσας Συνελεύσεων στην Τιφλίδα

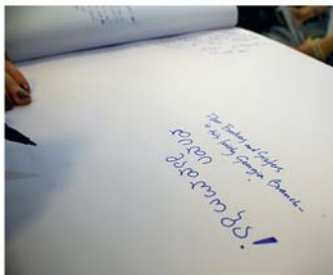
- ▲ Επιτροπή του Τμήματος της Γεωργίας: Γουέιν Τομτσούκ, Λεβάνι Κοπαλιάνι, Τζόνι Σαλαμπεριτζε, Μάικλ Ε. Τζούνος
- ▶ Αφιέρωση του γραφείου τμήματος στην Τιφλίδα, 2013

σκαπανέας, παραδέχεται: «Τώρα μπορώ να εκφράζομαι με δικά μου λόγια στις συναθροίσεις. Δεν χρειάζεται να μεταφράζω αυτό που σκέφτομαι πριν κάνω κάποιο σχόλιο».

Ο Ζούρι, πρεσβύτερος στη μιγκρελιανή εκκλησία της Τκάια, περιγράφει τα αισθήματά του: «Υπήρξαν πολλές συγκινητικές στιγμές στη ζωή μου, ευχάριστες και δυσάρεστες, αλλά ποτέ δεν κύλησαν δάκρυα από τα μάτια μου. Όταν όμως ψάλαμε τους ύμνους της Βασιλείας στη μιγκρελιανή για πρώτη φορά στη συνάθροιση, κανείς μας δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τα δάκρυά του».

Πρόσφατα Ορόσημα

Ένα σημαντικό ορόσημο στην ιστορία των Μαρτύρων του Ιεχωβά στη Γεωργία έλαβε χώρα το Σάββατο 6 Απριλίου 2013. Ο Ντέιβιντ Σπλέιν από το Κυβερνών Σώμα εκφώνησε

την ομιλία αφιέρωσης για το ανακαινισμένο και διευρυμένο συγκρότημα του γραφείου τμήματος, για μια Αίθουσα Συνελεύσεων και για τις καινούριες εγκαταστάσεις Βιβλικών σχολών. Πολλοί ντόπιοι Μάρτυρες άνοιξαν τα σπίτια και τις καρδιές τους στους 338 εκπροσώπους που ήρθαν από 24 χώρες.

Την επομένη, ο αδελφός Σπλέιν εκφώνησε μια ειδική ομιλία, την οποία παρακολούθησαν 15.200 άτομα μέσω οπτικοακουστικής σύνδεσης με χώρους συναθροίσεων σε όλη τη χώρα. Αυτό ήταν το μεγαλύτερο διεθνές θεοκρατικό γεγονός που έλαβε ποτέ χώρα στη Γεωργία. Η ανταλλαγή ενθάρρυνσης καθώς και η χαρά που γεύτηκαν οι αδελφοί και οι αδελφές έφεραν μεγάλη συγκίνηση. Ένας νεαρός αδελφός είπε: «Τώρα ξέρω πώς θα είναι ο νέος κόσμος».

Η Βιβλική Σχολή για Αντρόγυνα Χριστιανών, που τώρα ονομάζεται Σχολή για Ευαγγελιστές της Βασιλείας, έχει αποδειχτεί πραγματική ευλογία για τον λαό του Ιεχωβά στη Γεωργία. Από το 2013, έχουν αποφοιτήσει πάνω από 200 σπουδαστές. Γεμάτοι εκτίμηση για την εκπαίδευση που έχουν λάβει, οι απόφοιτοι είναι πρόθυμοι να υπηρετήσουν με ζήλο οπουδήποτε υπάρχει ανάγκη.

“Επεκτείνονται σε Αυτά που Βρίσκονται Μπροστά”

Χάρη στις προσπάθειες των πρώτων θαρραλέων διαγγελέων της Βασιλείας, τα καλά νέα έχουν φτάσει σε όλη τη Γεωργία. Η ανιδιοτελής αγάπη τους για τον Θεό και τον πλησίον, καθώς επίσης η πίστη, το θάρρος και η επινοητικότητα τους έχουν ευλογηθεί πλούσια από τον Ιεχωβά.

Οι 18.000 και πλέον αδελφοί και αδελφές στη Γεωργία είναι χαρούμενοι καθώς συνεχίζουν το έργο που έκαναν οι πρόδρομοί τους και βοηθούν τους πλησίον τους να γεύονται προσωπικά τη δύναμη του Λόγου του Θεού.—Φίλιπ. 3:13· 4:13.

Κούρδοι Ανταποκρίνονται στην Αλήθεια

«ΣΥΧΝΑ στην προσευχή μου, λέω στον Ιεχωβά πόσο ευγνώμων είμαι που είχα την ευκαιρία να ακούσω για αυτόν στη μητρική μου γλώσσα», λέει η Γκουλιζάρ.

Η Γκουλιζάρ ήταν αβάφτιστη ευαγγελιζόμενη οχτώ χρόνια, αλλά την απόφαση να βαφτιστεί την πήρε όταν άρχισε να παρακολουθεί συναθροίσεις στη μητρική της γλώσσα, την κουρδική. Όπως εκείνη, πολλοί Κούρδοι στη Γεωργία έχουν ανταποκριθεί στην αλήθεια τα πρόσφατα χρόνια. Ποιοι είναι όμως οι Κούρδοι;

Οι Κούρδοι είναι ένας λαός που κατοικεί στη Μέση Ανατολή εδώ και αιώνες. Κάποιοι λόγιοι θεωρούν ότι είναι απόγονοι των αρχαίων Μήδων που αναφέρονται στην Αγία Γραφή. (2 Βασ. 18:11· Πράξ. 2:9) Η κουρδική ανήκει στην ιρανική γλωσσική οικογένεια.

Σήμερα, εκατομμύρια Κούρδοι ζουν σε διάφορες χώρες, όπως η Αρμενία, το Ιράκ, το Ιράν, η Συρία και η Τουρκία. Στη Γεωργία υπάρχουν περίπου 20.000. Κατά κανόνα, είναι θεοφοβούμενοι άνθρωποι με πολύ σεβασμό για τα πνευματικά πράγματα.

Οι Κούρδοι ευαγγελιζόμενοι στη Γεωργία φτάνουν τώρα τους 500 και υπάρχουν τρεις εκκλησίες που χρησιμοποιούν την κουρδική. Το 2014, όλοι χάρηκαν πολύ όταν διεξάχθηκε στην Τιφλίδα η πρώτη περιφερειακή συνέλευση στην κουρδική, με εκπροσώπους από την Αρμενία, τη Γερμανία, την Ουκρανία και την Τουρκία.

Αγάπη που Υπερβαίνει τα Ανθρώπινα Σύνορα

ΠΟΛΥ πριν γεννηθεί η μικρή Σάνελ, οι γιατροί ενημέρωσαν τους γονείς της ότι, αν δεν πέθαινε στη γέννα, θα είχε σοβαρά προβλήματα υγείας. Από την πρώτη κιόλας μέρα της ζωής της, χρειαζόταν εγχείρηση. Οι γονείς της που ζούσαν στην Αμπχαζία—μια περιοχή που είχε ανακηρύξει την ανεξαρτησία της από τη Γεωργία—δεν μπορούσαν να βρουν χειρουργό ο οποίος θα έκανε αναίμακτη εγχείρηση στη Σάνελ.

Οι γονείς επικοινωνήσαν με την τοπική Επιτροπή Προσέγγισης Νοσοκομείων (HLC).^{*} Προς μεγάλη τους ανακούφιση, οι αδελφοί από την HLC βρήκαν γρήγορα συνεργατικό χειρουργό στην Τιφλίδα, την πρωτεύουσα της Γεωργίας. Αλλά η μητέρα της Σάνελ δεν είχε προλάβει να αναρρώσει πλήρως από τον τοκετό και δεν μπορούσε να ταξιδέψει. Γι' αυτό, οι δυο γιαγιάδες της Σάνελ, που ήταν Μάρτυρες του Ιεχωβά, πήγαν το μωρό στο νοσοκομείο στην Τιφλίδα.

Η λεπτή χειρουργική επέμβαση πέτυχε. Λίγο αργότερα, οι γιαγιάδες έγραψαν: «Μείναμε στο νοσοκομείο πάνω από 20 μέρες. Εκείνο το διάστημα, πολλοί Γεωργιανοί αδελφοί και αδελφές μάς επισκέφτηκαν και μας πρόσφεραν βοήθεια. Πολλοί μας συμπαραστάθηκαν. Είχαμε διαβάσει για την αγάπη που δείχνει η αδελφότητά μας, αλλά τώρα την έχουμε γευτεί με πολύ προσωπικό τρόπο».

^{*} Στη Γεωργία, οι πρεσβύτεροι που υπηρετούν στις Επιτροπές Προσέγγισης Νοσοκομείων βρίσκονται σε επαφή με 250 και πλέον χειρουργούς οι οποίοι δέχονται να κάνουν αναίμακτες εγχειρήσεις.

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ 1917

«ΤΟ ΝΕΟ έτος χαράζει εν μέσω μεγάλης διαμάχης, αναταραχής και αιματοχυσίας», ανέφερε *Η Σκοπιά* 1 Ιανουαρίου 1917 (στην αγγλική). Πράγματι, ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, η παγκόσμια σφαγή που ήταν τότε γνωστή ως ο Μεγάλος Πόλεμος, συνέχιζε να μαίνεται με αμείωτη ένταση στην Ευρώπη.

Αν και οι Σπουδαστές της Γραφής τότε δεν κατανοούσαν πλήρως τι περιλαμβάνει η αληθινή Χριστιανική ουδετερότητα, πολλοί από αυτούς κατέβαλλαν αξιέπαινες προσπάθειες για να αποφύγουν την ενοχή αίματος. Για παράδειγμα, ο 19χρονος Στάνλεϊ Γουίλκινς στην Αγγλία ήταν αποφασισμένος να παραμείνει

ουδέτερος. Πριν δικαστεί για τη στάση του, έγραψε: «Θεωρώ μεγάλο προνόμιο το ότι μπορώ να δώσω αυτή τη μαρτυρία. Σήμερα το πρωί, ο συνταγματάρχης μου είπε ότι θα μου δοθεί η διαταγή να φορέσω τη στρατιωτική στολή και ότι, αν αρνηθώ, θα περάσω στρατοδικείο».

Όταν ο Στάνλεϊ αρνήθηκε να συμβιβαστεί, καταδικάστηκε σε καταναγκαστικά έργα στη φυλακή. Εντούτοις, διατήρησε θετική στάση. Δύο μήνες αργότερα, έγραψε: «Το “πνεύμα δύναμης” που παρέχει η Αλήθεια επιτρέπει σε κάποιον να αντέχει υπομονετικά . . . καταστάσεις που άλλοι θα δυσκολεύονταν πολύ να αντέξουν». Ο ίδιος χρησιμοποίησε σοφά τον χρόνο του στη φυλακή και ανέφερε: «Μια από τις μεγαλύτερες ευλογίες που προέκυψαν από αυτές τις πρόσφατες δοκιμασίες είναι το προνόμιο του να έχω στη διάθεσή μου αρκετή *ησυχία* για προσευχή, στοχασμό και μελέτη».

Λίγο αργότερα, οι Ηνωμένες Πολιτείες ενεπλάκησαν επίσημα στη σύρραξη. Στις 2 Απριλίου 1917, σε έναν λόγο που εκφώνησε ο Πρόεδρος Γούντροου Γουίλσον στο Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών, ζήτησε την επίσημη κήρυξη πολέμου στη Γερμανία. Έπειτα από τέσσερις μέρες, οι Ηνωμένες Πολιτείες εισήλθαν στον πόλεμο. Σύντομα, οι Χριστιανοί στις Ηνωμένες Πολιτείες ήρθαν αντιμέτωποι με το ζήτημα της ουδετερότητας.

Τον Μάιο, προκειμένου να καλυφτεί η άμεση ανάγκη για στρατιώτες, οι Ηνωμένες Πολιτείες θέσπισαν τον Νόμο περί Επιλογής Στρατευσίμων. Έναν μήνα αργότερα, τέθηκε σε ισχύ ο Νόμος περί Κατασκοπείας. Ο πρώτος έδινε στην κυβέρνηση τη δυνατότητα να επιστρατεύει χιλιάδες άντρες για να συμμετάσχουν στις πολεμικές προσπάθειες, ενώ ο δεύτερος χαρακτηριζε αδίκημα την παρεμπόδιση αυτών των προσπαθειών. Ύστερα από λίγο καιρό, οι εχθροί της αλήθειας χρησιμοποίησαν αυτή τη νομοθεσία ώστε να “μηχανευτούν προβλήματα μέσω διατάγματος” για τους φιλειρηνικούς λάτρεις του Ιεχωβά.—Ψαλμ. 94:20.

Η αναταραχή που υπήρχε στον κόσμο εξαιτίας του πολέμου δεν προκάλεσε έκπληξη στους Σπουδαστές της Γραφής. Επί

δεκαετίες, έστρεφαν την προσοχή σε Γραφικές προφητείες οι οποίες προέλεγαν τέτοιες συνθήκες. Ωστόσο, πολλοί αιφνιδιάστηκαν από τη διένεξη που ξέσπασε σύντομα ανάμεσα σε κάποια μέλη του λαού του Ιεχωβά.

Δοκιμασίες και Κοσκίνισμα

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, τα προβλήματα άρχισαν λίγο μετά τον θάνατο του Κάρολου Τέτζ Ρώσσελ. Το επίμαχο ζήτημα ήταν πώς θα γινόταν η διαχείριση των υποθέσεων των υπηρετών του Ιεχωβά. Ο αδελφός Ρώσσελ είχε ιδρύσει τη Φυλλαδική Εταιρία Σκοπιά της Σιών το 1884, και υπηρέτησε ως πρόεδρος αυτού του νομικού σωματείου μέχρι τον θάνατό του τον Οκτώβριο του 1916. Όταν ο Ιωσήφ Φ. Ρόδερφορντ άρχισε να ασκεί την ηγεσία, μερικοί εξέχοντες άντρες στην οργάνωση, μεταξύ των οποίων και τέσσερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, εκδήλωσαν φιλόδοξο πνεύμα.

Αυτοί οι τέσσερις, μαζί με κάποιους άλλους, δεν συμφωνούσαν με τους χειρισμούς του αδελφού Ρόδερφορντ στα διάφορα ζητήματα. Ένα από αυτά αφορούσε το έργο του Πολ Σ. Λ. Τζόνσον, ο οποίος υπηρετούσε ως πίλγκριμ, δηλαδή περιοδεύων επίσκοπος.

Ο αδελφός Ρώσσελ, λίγο πριν πεθάνει, είχε διευθετήσει να πάει ο Τζόνσον στην Αγγλία ως ένας από τους περιοδεύοντες εκπροσώπους της οργάνωσης. Εκεί, ο Τζόνσον έπρεπε να κηρύξει τα καλά νέα, να επισκεφτεί τις εκκλησίες και να στείλει μια έκθεση για το έργο που γινόταν σε εκείνη την περιοχή. Όταν έφτασε στην Αγγλία τον Νοέμβριο του 1916, οι αδελφοί τον καλωσόρισαν θερμά. Δυστυχώς, ο υπερβολικός θαυμασμός που του δείχτηκε άρχισε να διαστρέφει την κρίση του και τον έκανε να πιστεύει ότι εκείνος έπρεπε να διαδεχτεί τον αδελφό Ρώσσελ.

Δίχως εξουσιοδότηση, ο Τζόνσον έδωξε μερικά μέλη της οικογένειας Μπέθελ της Αγγλίας τα οποία του αντιτάχθηκαν. Επίσης, προσπάθησε να θέσει υπό τον έλεγχό του τον τραπεζικό λογαριασμό της οργάνωσης στο Λονδίνο. Τότε, ο αδελφός Ρόδερφορντ τον ανακάλεσε στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο Τζόνσον επέστρεψε στο Μπρούκλιν αλλά, αντί να δεχτεί ταπεινά τη διόρθωση που του δόθηκε, προσπάθησε επανειλημμένα να πείσει τον αδελφό Ρόδερφορντ να του επιτρέψει να

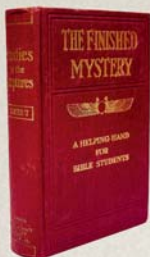
γυρίσει στην Αγγλία για να συνεχίσει το έργο του. Όταν οι προσπάθειές του έπεσαν στο κενό, ο Τζόνσον επιχείρησε να επηρεάσει το διοικητικό συμβούλιο, παίρνοντας τελικά τέσσερα μέλη με το μέρος του.

Αναμένοντας ότι αυτοί οι άντρες θα προσπαθούσαν να σφετεριστούν τα χρήματα της οργάνωσης στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως είχε επιχειρήσει να κάνει ο Τζόνσον στην Αγγλία, ο αδελφός Ρόδερφορντ έκανε ενέργειες για να τους απομακρύνει από το διοικητικό συμβούλιο. Σύμφωνα με τον νόμο, κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου έπρεπε να εκλέγεται ετησίως από μέλη του σωματείου. Ωστόσο, στην ετήσια συνέλευση του σωματείου στις 6 Ιανουαρίου 1917, εκλέχθηκαν μόνο τρία μέλη του συμβουλίου, ο Ιωσήφ Φ. Ρόδερφορντ, ο Άντριου Ν. Πίρσον και ο Γουίλιαμ Ε. Βαν Άμπουργκ, ως πρόεδρος, αντιπρόεδρος και γραμματέας-ταμίας αντίστοιχα. Δεν διεξάχθηκαν εκλογές για τις υπόλοιπες τέσσερις θέσεις του διοικητικού συμβουλίου. Οι άντρες που κατείχαν εκείνες τις θέσεις, οι τέσσερις εναντιούμενοι, είχαν εκλεγεί στο συμβούλιο παλιότερα, και κάποιιο νόμιζαν ότι θα βρίσκονταν σε αυτές ισόβια. Επειδή όμως δεν είχαν επανεκλεγεί στην ετήσια συνέλευση, ουσιαστικά δεν ήταν νόμιμα μέλη του συμβουλίου! Έτσι λοιπόν, τον Ιούλιο του 1917, ο αδελφός Ρόδερφορντ άσκησε το δικαίωμά του και διόρισε τέσσερις πιστούς άντρες στις κενές θέσεις του συμβουλίου.

Όπως αναμενόταν, τα τέσσερα εκτοπισμένα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έγιναν έξαλλα και άρχισαν μια εκστρατεία για να επανέλθουν στις θέσεις τους. Αλλά απέτυχαν. Αν και μερικοί πήραν το μέρος τους και σχημάτισαν άλλες οργανώσεις, η συντριπτική πλειονότητα των Σπουδαστών της Γραφής παρέμειναν πιστοί, και εκείνοι οι τέσσερις δεν επανέκτησαν τις θέσεις τους στο διοικητικό συμβούλιο.

Πρόδος Παρά τις Αντιζοότητες

Εκείνη την περίοδο, ο αδελφός Ρόδερφορντ και οι άλλοι όσοι αδελφοί στο Μπέθελ συνέχισαν να εργάζονται για την προώθηση των συμφερόντων της Βασιλείας. Οι περιοδεύοντες επίσκοποι, τότε γνωστοί ως πίλγκριμ, αυξήθηκαν από 69 σε 93. Οι βιβλιοπώλες διάκονοι, ή αλλιώς τακτικοί σκαπανείς, αυξήθηκαν από 372

σε 461. Επιπρόσθετα, διορίστηκαν για πρώτη φορά ειδικοί βιβλιοπώλες διάκονοι, κάτι παρόμοιο με τους σύγχρονους βοηθητικούς σκαπανείς. Κάποιες εκκλησίες είχαν μέχρι και 100 τέτοιους ζηλωτές εργάτες.

Στις 17 Ιουλίου 1917, τέθηκε σε κυκλοφορία ένα νέο βιβλίο με τίτλο *Το Τετελεσμένον Μυστήριο*. Έως το τέλος του χρόνου, τα αποθέματα του βιβλίου είχαν εξαντληθεί και έγινε παραγγελία στην εταιρία που τύπωνε τα έντυπά μας για

850.000 επιπλέον αντίτυπα.*

Η αναδιοργάνωση του έργου στο Μπέθελ, την οποία είχε αρχίσει ο αδελφός Ρώσσελ το 1916, ολοκληρώθηκε το 1917. Τον Δεκέμβριο εκείνου του έτους, *Η Σκοπιά* ανέφερε: «Η αναδιοργάνωση του προσωπικού του Γραφείου . . . ολοκληρώθηκε, και τώρα αυτό λειτουργεί ομαλά και αποτελεσματικά, ακριβώς όπως πρέπει να συμβαίνει με κάθε οργανισμό που τυγχάνει καλής διαχείρισης . . . Τα μέλη του προσωπικού του Γραφείου αντιλαμβάνονται ότι η παρουσία τους στο Γραφείο είναι προνόμιο και όχι δικαίωμα».

Τον Σεπτέμβριο του 1917, *Η Σκοπιά* ανέφερε: «Από την 1 Ιανουαρίου, κάθε μήνας παρουσιάζει αύξηση [στην παραγωγή εντύπων] σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 1916 . . . Αυτό αποτελεί για εμάς πολύ ισχυρή απόδειξη ότι η ευλογία του Κυρίου επικάθεται στο έργο που γίνεται με επίκεντρο το Μπρούκλιν».

Οι Δοκιμασίες και το Κοσκίνισμα Συνεχίζονται

Οι εναντιούμενοι είχαν απομακρυνθεί από την οργάνωση, και τα αποτελέσματα ενός δημοψηφίσματος που έγινε στις εκκλησίες, τα οποία δημοσιεύτηκαν στη *Σκοπιά*, έδειξαν ότι η συντριπτική πλειονότητα των αδελφών υποστήριζε τον αδελφό Ρόδερφορντ και τους πιστούς άντρες στο Μπέθελ. Αλλά οι δοκιμασίες αυτών των αντρών δεν είχαν τελειώσει. Αν και το 1918 ξεκίνησε ελπιδοφόρα, το έτος εκείνο επρόκειτο να φέρει την πιο σκοτεινή στιγμή στη σύγχρονη ιστορία μας.

---

* Μέχρι το 1920, η εκτύπωση όλων των εντύπων μας γινόταν από εμπορικούς οίκους.

Γενικά Σύνολα για το 2016

Γραφεία Τμήματος των Μαρτύρων του Ιεχωβά:	89
Αριθμός Χωρών που Έδωσαν Έκθεση:	240
Σύνολο Εκκλησιών:	119.485
Παρόντες στην Ανάμνηση Παγκόσμια:	20.085.142
Σε Όλο τον Κόσμο Έλαβαν από τα Εμβλήματα:	18.013
Ανώτατος Αριθμός Ευαγγελιζομένων της Βασιλείας:	8.340.847
Μ. Όρος Ευαγγελιζομένων που Κήρυτταν Κάθε Μήνα:	8.132.358
Ποσοστό Αύξησης σε Σχέση με το 2015:	1,8
Βαφτίστηκαν Συνολικά:	264.535
Μ. Όρος Βοηθητικών Σκαπανέων Κάθε Μήνα:	459.393
Μ. Όρος Σκαπανέων Κάθε Μήνα:	1.157.017
Σύνολο Ωρών που Δαπανήθηκαν στον Αγρό:	1.983.763.754
Μ. Όρος Γραφικών Μελετών Κάθε Μήνα:	10.115.264

Στη διάρκεια του υπηρεσιακού έτους 2016, οι Μάρτυρες του Ιεχωβά δαπάνησαν πάνω από 213 εκατομμύρια δολάρια για τη φροντίδα των ειδικών σκαπανέων, των ιεραποστόλων και των επισκόπων περιοχής στους διορισμούς τους στην υπηρεσία αγρού. ■ Παγκόσμια, ένα σύνολο από 19.818 χειροτονημένους διακόνους αποτελούν το προσωπικό στις εγκαταστάσεις των γραφείων τμήματος. Όλοι είναι μέλη της Παγκόσμιας Τάξης των Ειδικών Ολοχρόνιων Υπηρετών των Μαρτύρων του Ιεχωβά.

Παγκόσμια Έκθεση των Μαρτύρων του Ιεχωβά για το Υπηρεσιακό Έτος 2016

Χώρα ή Περιοχή	Πληθυσμός	Ανώτατος Αρ. Ευαγγ. το 2016	Αναλογία, 1 Ευαγγ. ανά:	Μ. Όρος Ευαγγ. το 2016	% Αύξ. επί του 2015
Αγία Ελένη (Ν-3)	4.000	121	33	116	-2
Άγιος Ευστάθιος (Ο-32)	4.020	29	139	25	14
Άγιος Μαρτίνος (Ζ-5)	33.121	195	170	193	-4
Αζερμπαϊτζάν (Η-9)	9.826.397	1.406	6.989	1.357	4
Αζόρες (Η-1)	245.766	742	331	727	
Αιθιοπία (Λ-8)	99.391.000	10.277	9.671	10.116	1
Αιτή (Ξ-28)	9.993.000	20.554	486	19.754	1
Ακτή Ελεφαντοστού (Λ-3)	23.842.311	11.133	2.142	10.620	3
Αλβανία (Δ-11)	3.204.000	5.574	575	5.487	2
Αμερικανικές Σαμόα (Ν-26)	54.194	210	258	202	-7
Ανατολικό Τιμόρ (Ν-18)	1.167.242	340	3.433	318	12
Αγκόλα (Ν-6)	25.789.024	128.057	201	121.306	9
Αγκουίλα (Ξ-32)	14.760	70	211	61	-2
Ανδόρα (Ζ-4)	72.040	174	414	164	-4
Αντίγκουα (Ο-32)	92.740	489	190	463	
Αργεντινή (Ν-36)	43.416.755	150.052	289	148.062	
Αρμενία (Η-9)	2.998.600	11.178	268	10.999	
Αρούμπα (Π-29)	104.263	1.058	99	1.019	7
Αυστραλία (Ξ-19)	24.224.401	67.418	359	66.689	
Αυστρία (Ζ-5)	8.699.730	21.561	403	21.353	1
Βανουάτου (Ν-23)	270.470	717	377	624	12
Βέλγιο (Ε-4)	11.267.910	25.437	443	24.818	1
Βενεζουέλα (Ι-36)	31.028.637	147.680	210	144.003	4
Βερμούδες (Ζ-36)	61.662	498	124	444	-1
Βολιβία (Μ-36)	10.725.000	26.081	411	25.457	3
Βοσνία-Ερζεγοβίνη (Γ-10)	3.810.000	1.160	3.284	1.146	-2
Βουλγαρία (Ζ-7)	7.186.893	2.408	2.985	2.376	4
Βραζιλία (Λ-37)	206.482.887	829.743	249	808.710	3
Βρετανία (Ε-3)	65.111.143	138.261	471	134.517	
Γαλλία (Ζ-4)	64.500.000	128.759	501	127.087	1
Γαλλική Γουιάνα (Ι-37)	244.118	2.515	97	2.472	4
Γερμανία (Ε-5)	82.175.684	165.624	496	164.243	
Γεωργία (Η-9)	3.720.400	18.619	200	18.216	
Γιαπ (Λ-19)	11.376	29	392	27	-4
Γιβραλτάρ (Η-3)	32.259	134	241	124	-2
Γκάμπα (Κ-2)	2.056.352	262	7.849	220	-4
Γκαμπόν (Μ-5)	1.772.682	4.090	433	3.996	1
Γκάνα (Λ-3)	28.188.439	133.607	211	128.258	3
Γκουάμ (Κ-20)	159.358	736	217	705	-5
Γουαδελούπη (Ο-32)	409.055	8.208	50	8.046	

Το γράμμα και ο αριθμός που ακολουθούν το όνομα κάθε χώρας δείχνουν τη θέση της στους χάρτες οι οποίοι υπάρχουν έπειτα από αυτόν τον πίνακα.

Μ. Όρος Ευαγγ. το 2015	Αρ. Βαφτ. το 2016	Μ. Όρος Βαφθ. Σκαπανέων	Μ. Όρος Σκαπανέων	Αρ. Εκκλησιών	Σύνολο Όρων	Μ. Όρος Γραφ. Μελετών	Παρόντες στην Ανάμνηση
118	3	2		3	10.182	65	269
22		1	3	1	6.339	40	93
202		18	27	2	54.873	96	313
1.303	69	122	347	13	510.770	1.798	2.911
730	15	45	86	15	171.210	792	1.663
10.013	452	605	2.352	220	3.321.666	7.494	25.150
19.552	1.055	1.140	2.833	280	5.329.374	42.128	86.256
10.302	511	705	1.624	317	3.222.371	28.274	76.526
5.381	270	534	1.268	89	1.923.463	5.994	11.562
218	11	12	34	3	61.815	345	708
284	22	23	69	4	109.950	607	919
111.123	9.549	7.462	15.165	1.725	35.715.951	595.961	564.070
62	1	5	6	2	16.125	139	313
170		6	20	3	34.558	111	354
462	15	26	48	7	98.694	605	1.364
147.379	4.199	9.696	20.510	2.012	35.119.818	124.274	309.964
11.019	433	949	2.176	133	3.322.154	7.296	23.512
953	51	54	74	14	185.198	1.102	2.840
66.753	1.235	3.297	5.667	793	12.056.551	30.230	116.596
21.216	480	1.148	1.549	299	3.910.400	12.766	35.731
557	33	39	78	14	158.377	1.509	3.327
24.661	485	1.331	1.679	354	4.253.779	11.715	42.991
138.860	7.247	11.054	28.953	1.849	44.458.254	210.632	467.611
448	12	17	94	5	117.948	327	945
24.836	1.140	2.287	5.093	332	8.265.115	42.568	75.027
1.170	24	89	185	16	325.340	517	1.883
2.290	60	149	661	55	890.343	3.182	5.454
787.470	32.978	47.815	91.983	11.911	182.262.093	916.992	1.799.512
134.491	2.309	6.728	13.240	1.613	24.823.570	61.280	226.750
125.519	2.669	8.062	14.482	1.714	28.288.090	61.531	223.556
2.373	124	169	386	49	703.251	5.788	9.975
163.871	3.224	7.590	12.721	2.159	29.326.324	81.494	274.379
18.279	501	1.121	3.216	231	4.526.935	8.306	32.216
28	1	2	10	1	13.196	101	145
127	2	10	21	2	33.158	47	185
230	13	14	36	4	66.341	441	639
3.972	177	239	543	42	1.151.130	8.795	12.478
124.004	6.069	5.153	14.009	1.941	31.688.587	420.286	354.966
740	25	48	122	9	194.696	1.032	1.858
8.058	268	440	664	120	1.542.356	8.681	19.475

Χώρα ή Περιοχή	Πληθυσμός	Ανώτατος Αρ. Ευαγγ. το 2016	Αναλογία, 1 Ευαγγ. ανά:	Μ. Όρος Ευαγγ. το 2016	% Αύξ. επί του 2015
Γουατεμάλα (Θ-33)	16.700.400	39.976	418	38.822	2
Γουιάνα (Ι-37)	767.085	3.100	247	3.016	3
Γουινέα (Κ-2)	12.947.122	857	15.107	810	6
Γουινέα-Μπισάου (Κ-2)	1.890.111	163	11.596	149	6
Γρενάδα (Π-32)	107.327	565	190	542	-6
Γροιλανδία (Α-38)	56.000	169	331	161	11
Δανία (Δ-4)	5.669.000	14.719	385	14.622	
Δομινικανή Δημοκρατία (Ξ-29)	10.606.865	37.704	281	36.949	
Ελβετία (Ζ-4)	8.327.126	19.327	431	18.838	1
Ελλάδα (Η-6)	10.787.690	28.715	376	28.537	
Ελ Σαλβαδόρ (Θ-33)	6.148.000	41.084	150	39.851	1
Εσθονία (Δ-6)	1.315.944	4.065	324	4.031	-1
Ζάμπια (Ν-7)	15.933.883	183.586	87	181.568	6
Ζιμπάμπουε (Ξ-7)	15.764.255	45.640	345	44.574	3
Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (Ε-32)	324.118.787	1.231.609	263	1.198.026	
Ιαπωνία (Η-19)	126.573.481	214.173	591	213.818	
Ινδία (Ι-12)	1.330.713.000	44.861	29.663	43.910	5
Ινδονησία (Μ-17)	258.316.051	26.741	9.660	25.967	2
Ιρλανδία (Ε-2)	4.713.993	6.585	716	6.407	2
Ισημερινή Γουινέα (Λ-5)	875.609	1.850	473	1.714	4
Ισημερινός (Κ-34)	16.528.730	90.110	183	88.636	4
Ισλανδία (Β-1)	329.000	398	827	368	
Ισπανία (Η-3)	46.025.318	112.455	409	110.393	1
Ισραήλ (Θ-8)	8.751.200	1.604	5.456	1.564	4
Ιταλία (Η-5)	60.665.551	251.092	242	250.249	
Καζακστάν (Ζ-11)	17.670.579	17.725	997	17.521	
Καμερούν (Λ-5)	24.071.647	41.721	577	38.373	1
Καμπότζη (Κ-16)	15.577.899	1.021	15.257	986	10
Καναδάς (Γ-31)	36.401.079	115.006	317	113.954	
Κεντρική Αφρ. Δημοκρατία (Λ-6)	4.900.000	2.547	1.924	2.525	-1
Κένυα (Μ-8)	47.528.480	26.886	1.768	26.582	
Κιργιζιστάν (Η-12)	6.019.500	5.178	1.163	5.124	1
Κιριμπάτι (Μ-24)	114.405	146	784	134	-1
Κολομβία (Ι-35)	49.953.000	171.146	292	167.960	2
Κονγκό, Δημοκρατία (Μ-5)	4.740.992	6.576	721	6.314	4
Κονγκό, Λαϊκή Δημοκρατία (Μ-6)	79.722.624	215.449	370	214.736	22
Κορέα, Δημοκρατία (Η-18)	50.504.000	99.962	505	99.724	
Κόσα (Λ-22)	6.616	28	236	20	
Κοσσυφοπέδιο (Δ-11)	2.350.000	257	9.144	247	5
Κόστα Ρίκα (Ι-34)	4.861.300	30.593	159	29.973	1
Κούβα (Η-34)	11.412.918	95.843	119	95.443	
Κουρασάο (Π-30)	158.635	2.063	77	2.025	2
Κροατία (Β-9)	4.240.000	5.335	795	5.264	-2
Κύπρος (Θ-7)	885.600	2.584	343	2.563	1

Μ. Όρος Ευαγγ. το 2015	Αρ. Βαφτ. το 2016	Μ. Όρος Βαφθ. Σκαπανέων	Μ. Όρος Σκαπανέων	Αρ. Εκκλησιών	Σύνολο Ωρών	Μ. Όρος Γραφ. Μελετών	Παρόντες στην Ανάμνηση
38.140	517	2.225	5.857	893	10.054.759	50.743	98.074
2.941	105	177	442	48	737.749	5.314	12.456
765	44	39	120	20	238.258	2.091	3.554
141	9	17	37	3	70.825	589	702
579	12	22	69	10	118.842	609	1.524
145	8	10	31	5	39.889	156	317
14.564	226	764	953	179	2.480.939	6.054	21.779
36.946	1.397	2.193	7.239	583	11.126.734	65.742	120.779
18.611	352	945	1.105	275	3.094.837	9.788	32.819
28.592	651	1.679	4.086	389	6.591.317	12.838	47.027
39.643	791	2.020	5.415	684	9.170.198	42.813	92.606
4.074	58	228	504	55	832.958	2.563	6.464
171.167	10.471	5.565	14.469	2.972	36.329.176	415.706	782.527
43.361	3.339	2.613	5.874	1.242	11.942.197	107.706	116.011
1.195.081	28.588	60.951	168.318	14.040	273.517.480	747.554	2.495.181
214.523	2.156	20.821	64.864	3.059	81.414.691	160.289	300.963
41.866	2.618	3.231	6.869	624	10.581.267	57.586	124.547
25.361	1.038	2.141	3.662	477	6.940.378	32.731	56.404
6.281	65	348	935	119	1.463.718	3.647	12.077
1.653	115	104	212	16	511.110	6.223	7.353
85.468	3.708	6.616	14.745	1.036	25.242.354	148.637	274.593
367	4	24	52	6	82.962	251	675
109.457	2.199	8.253	14.710	1.502	28.069.429	55.903	190.976
1.511	55	90	241	27	402.781	1.322	3.430
250.277	4.915	19.097	33.733	2.976	60.708.456	118.676	438.412
17.545	526	1.376	3.617	256	5.393.751	12.446	32.067
37.869	1.426	1.875	4.442	399	9.570.133	74.239	97.036
894	26	43	558	14	525.885	2.524	2.790
114.123	1.678	6.688	12.166	1.409	23.093.041	55.780	184.604
2.544	139	132	312	53	682.787	8.098	17.337
26.578	659	1.094	3.524	632	6.802.044	47.307	67.173
5.071	209	453	1.096	69	1.599.886	5.182	10.833
136	8	7	33	4	46.660	273	349
165.089	8.168	9.001	24.233	2.572	42.596.832	219.223	500.548
6.080	400	443	494	78	1.651.784	23.282	22.598
176.585	15.295	8.619	21.616	3.746	50.476.012	672.726	1.199.216
99.950	1.893	9.546	40.069	1.331	46.602.013	77.592	135.398
20		3	5	1	8.236	56	107
236	7	12	98	7	120.065	482	548
29.601	754	1.381	3.405	437	6.503.760	33.356	70.324
95.825	2.948	6.246	9.675	1.555	18.470.042	162.918	223.336
1.987	65	113	194	26	399.992	2.369	5.488
5.372	55	316	473	64	1.059.476	2.123	8.434
2.536	76	168	424	41	651.262	1.821	4.873

Χώρα ή Περιοχή	Πληθυσμός	Ανώτατος Αρ. Ευαγγ. το 2016	Αναλογία, 1 Ευαγγ. ανά:	Μ. Όρος Ευαγγ. το 2016	% Αύξ. επί του 2015
Λεσότο (0-7)	2.135.000	4.019	531	3.958	3
Λετονία (Δ-6)	1.939.050	2.290	847	2.249	-1
Λευκορωσία (Ε-7)	9.496.000	5.903	1.609	5.854	
Λίβανος (Θ-8)	6.023.372	3.684	1.635	3.641	-1
Λιβερία (Λ-2)	4.615.222	7.137	647	6.332	4
Λιθουανία (Δ-6)	2.862.786	3.079	930	3.042	-2
Λιχτενστάιν (Ζ-4)	37.623	89	423	85	
Λουξεμβούργο (Ε-4)	583.189	2.108	277	2.082	2
Μαγιότ (Ν-9)	236.507	162	1.460	156	6
Μαδαγασκάρη (Ξ-9)	24.915.822	33.529	743	31.845	3
Μαδέρα (Θ-1)	256.424	1.138	225	1.116	-3
Μακάο (Ι-17)	652.500	329	1.983	289	-2
Μαλαισία (Λ-16)	30.700.000	5.055	6.073	4.936	3
Μαλάουι (Ν-8)	17.885.806	89.299	200	88.810	10
Μάλι (Κ-3)	18.145.967	322	56.354	293	3
Μάλτα (Η-5)	419.000	747	561	694	4
Μαρτίνικα (0-32)	396.909	4.794	83	4.744	
Μαυρίκιος (Ξ-10)	1.277.459	1.869	683	1.832	3
Μαυροβούνιο (Δ-10)	631.490	264	2.392	258	-4
Μεξικό (Η-31)	128.766.500	859.541	150	829.793	1
Μιανμάρ (Ι-15)	54.479.161	4.211	12.937	4.139	1
Μογγολία (Ζ-15)	2.959.134	473	6.256	448	3
Μοζαμβίκη (Ξ-7)	28.947.073	56.192	515	54.455	3
Μολδαβία (Ζ-7)	4.069.000	19.800	206	19.653	-1
Μονσεράτ (0-32)	5.154	21	245	20	5
Μπαγκλαντές (Ι-14)	160.995.642	282	570.907	271	12
Μπαρμπάντος (Π-33)	285.000	2.542	112	2.513	
Μπαχάμες (Η-35)	392.718	1.800	218	1.652	1
Μπελίζ (Θ-33)	367.500	2.702	136	2.555	2
Μπενίν (Λ-4)	11.241.706	12.759	881	12.012	3
Μπονέρ (Π-30)	18.000	148	122	135	14
Μποτσουάνα (Ξ-6)	2.262.000	2.181	1.037	2.109	
Μπουρκίνα Φάσο (Κ-3)	18.759.039	1.776	10.563	1.653	
Μπουρούντι (Μ-7)	9.396.000	13.595	691	12.957	3
Ναμίμπια (Ξ-5)	2.459.000	2.448	1.004	2.310	3
Νασάου (Μ-23)	10.263	19	540	15	36
Νέα Ζηλανδία (Π-24)	4.718.126	14.242	331	13.895	
Νέα Καληδονία (Ξ-23)	275.202	2.333	118	2.252	4
Νέβρις (0-32)	12.000	74	162	65	16
Νεπάλ (Θ-13)	28.441.000	2.367	12.016	2.322	5
Νησιά Γουόλις & Φουτουάνα (Ν-25)	11.504	43	268	37	-16
Νησιά Κέιμαν (Θ-34)	60.764	253	240	237	9
Νησιά Κουκ (Ξ-26)	14.974	195	77	188	-3
Νησιά Μάρσαλ (Λ-23)	69.747	211	331	176	-4

Μ. Όρος Ευαγγ. το 2015	Αρ. Βαφτ. το 2016	Μ. Όρος Βαφθ. Σκαπανέων	Μ. Όρος Σκαπανέων	Αρ. Εκκλησιών	Σύνολο Ωρών	Μ. Όρος Γραφ. Μελετών	Παρόντες στην Ανάμνηση
3.837	254	154	451	89	932.795	7.123	11.062
2.275	46	131	349	36	559.498	1.952	3.519
5.828	158	496	1.239	78	1.880.259	4.859	10.231
3.671	68	181	192	57	577.280	2.115	6.458
6.112	341	238	712	133	1.720.634	21.963	45.809
3.101	61	179	458	46	754.242	2.496	4.991
85	2	2	2	1	9.194	38	141
2.042	15	126	144	32	389.003	1.147	3.996
147	2	13	43	3	58.503	381	388
30.941	1.966	1.630	5.490	718	9.363.947	80.595	138.470
1.147	21	72	101	17	235.860	759	1.812
294	16	12	78	5	106.909	329	717
4.804	231	308	1.298	113	1.702.752	8.755	13.330
80.776	7.072	3.198	7.138	1.520	17.009.981	132.375	291.106
284	12	20	52	7	97.772	727	1.118
665	20	40	86	8	139.350	262	1.210
4.755	152	280	577	66	1.093.014	5.165	10.662
1.785	62	105	197	25	388.876	2.209	4.414
270	3	30	55	6	95.463	167	541
818.481	17.190	36.977	134.370	13.237	204.966.555	1.018.240	2.262.646
4.099	97	116	612	76	851.328	4.106	8.847
435	21	33	189	9	206.228	830	1.297
53.027	1.390	2.023	5.019	1.175	11.323.585	101.379	223.543
19.776	562	1.302	2.232	242	4.228.530	13.800	37.091
19		2	10	1	10.751	82	124
243	10	16	120	6	131.347	643	969
2.506	41	141	203	30	458.445	2.259	6.012
1.630	56	92	216	27	395.054	2.186	4.739
2.515	91	141	484	62	731.615	4.238	8.734
11.716	456	712	1.622	192	3.394.013	30.432	42.162
118		9	11	2	26.902	180	358
2.099	102	137	266	44	563.924	4.460	6.438
1.656	45	97	277	44	497.699	3.356	5.349
12.577	864	1.075	2.016	270	4.242.272	40.291	51.587
2.247	128	129	261	44	578.848	4.494	8.239
11		1	1	1	3.659	32	130
13.929	311	725	1.249	186	2.596.600	8.389	26.527
2.164	100	173	199	33	508.312	3.167	7.198
56		1	3	1	8.571	73	243
2.204	112	143	802	36	880.086	4.833	7.261
44		1	3	1	8.129	68	185
217	10	14	23	3	52.720	243	645
194	2	8	22	3	38.064	182	450
183	6	11	31	4	49.004	458	870

Χώρα ή Περιοχή	Πληθυσμός	Ανώτατος Αρ. Ευαγγ. το 2016	Αναλογία, 1 Ευαγγ. ανά:	Μ. Όρος Ευαγγ. το 2016	% Αύξ. επί του 2015
Νησιά Σολωμώντος (Μ-22)	596.109	2.039	292	1.935	1
Νησιά Φερόες (Γ-2)	48.000	134	358	129	15
Νησιά Φόκλαντ (Π-37)	2.912	12	243	11	
Νησί Νόρφολκ (Ο-23)	1.796	6	299	6	20
Νιγηρας (Κ-4)	20.860.548	292	71.440	274	1
Νιγηρία (Λ-4)	182.202.000	370.336	492	342.122	1
Νικαράγουα (Θ-33)	6.155.700	28.642	215	27.651	2
Νίουε (Ξ-26)	1.190	24	50	23	-4
Νορβηγία (Γ-4)	5.211.000	11.664	447	11.535	1
Νότια Αφρική (Ο-6)	54.490.000	102.606	531	99.249	3
Νότιο Σουδάν (Λ-7)	12.822.840	1.232	10.408	1.179	-3
Ντομίνικα (Ο-33)	73.000	437	167	421	-4
Ολλανδία (Ε-4)	17.054.563	29.839	572	29.490	
Ονδούρα (Θ-33)	8.199.000	23.565	348	22.908	1
Ουγγαρία (Α-10)	9.821.000	22.231	442	22.035	-2
Ουγκάντα (Λ-7)	36.893.477	7.266	5.078	7.095	4
Ουκρανία (Ε-7)	42.480.549	141.846	299	140.356	-1
Ουρουγουάη (Ξ-37)	3.423.787	11.786	290	11.634	
Πακιστάν (Θ-12)	192.826.502	1.034	186.486	975	2
Παλαιστινιακά Εδάφη (Θ-8)	4.810.000	78	61.667	73	3
Παλάου (Λ-19)	21.108	79	267	75	-6
Παναμάς (Ι-34)	3.995.500	17.193	232	16.529	2
Παπούα-Νέα Γουινέα (Μ-20)	7.708.577	4.586	1.681	4.112	5
Παραγουάη (Μ-37)	6.750.721	10.207	661	9.982	3
Παρθένα Νησιά, Βρετ. (Ξ-31)	30.659	256	120	245	-4
Παρθένα Νησιά, ΗΠΑ (Ξ-31)	106.415	619	172	571	-3
ΠΓΔΜ (Δ-11)	2.078.453	1.310	1.587	1.289	
Περού (Λ-35)	31.826.018	127.855	249	121.991	1
Πολωνία (Ε-6)	38.437.239	119.932	320	118.947	-2
Πόνπει (Λ-22)	35.981	75	480	70	1
Πορτογαλία (Η-2)	9.839.140	48.999	201	48.484	
Πόρτο Ρίκο (Ξ-31)	3.680.772	25.579	144	25.269	-1
Πράσινο Ακρωτήριο (Κ-1)	527.877	2.206	239	2.141	2
Ρεϊνιόν (Ξ-10)	861.984	3.160	273	3.087	4
Ροντρίγκες (Ξ-11)	41.669	50	833	43	-10
Ρότα (Κ-20)	2.477	11	225	9	
Ρουάντα (Μ-7)	11.533.446	27.759	415	26.229	5
Ρουμανία (Ζ-6)	21.136.000	40.398	523	40.151	-1
Ρωσία (Γ-15)	146.074.524	171.828	850	170.415	-1
Σαϊπάν (Κ-20)	48.200	211	228	200	3
Σαμόα (Ν-25)	194.899	548	356	510	-2
Σάμπα (Ξ-32)	1.800	12	150	9	-25
Σάντα Λουσία (Π-33)	186.383	778	240	739	2
Σάου Τομέ και Πρίνσιπε (Μ-4)	195.364	810	241	778	3

Μ. Όρος Ευαγγ. το 2015	Αρ. Βαπτ. το 2016	Μ. Όρος Βαπτ. Σκαπανέων	Μ. Όρος Σκαπανέων	Αρ. Εκκλησιών	Σύνολο Ωρών	Μ. Όρος Γραφ. Μελετών	Παρόντες στην Ανάμνηση
1.915	78	52	267	52	402.045	2.346	10.044
112		8	35	4	38.710	120	203
11		1		1	1.604	10	19
5				1	599	3	16
272	9	13	40	7	76.998	388	957
338.955	12.204	12.914	37.746	6.430	75.202.806	870.185	774.874
27.054	789	1.382	4.139	485	7.064.669	42.298	88.308
24		1	3	1	3.965	20	70
11.472	233	604	980	168	2.007.497	5.654	18.165
96.631	6.000	4.842	12.160	2.105	23.113.503	150.734	273.686
1.218	5	63	173	35	304.478	3.169	5.042
437	3	16	72	10	112.674	716	1.646
29.508	562	1.422	1.784	362	4.786.042	12.802	51.404
22.653	474	1.253	4.244	442	6.718.127	34.528	67.271
22.400	490	1.291	1.917	297	4.477.362	11.631	39.543
6.832	420	505	1.063	147	2.179.161	20.302	23.920
141.364	3.440	10.168	19.444	1.578	34.329.925	80.903	242.086
11.614	332	617	1.057	157	2.196.785	9.439	24.403
960	45	37	105	19	187.704	1.205	4.392
71		5	10	2	14.987	64	190
80		7	15	2	25.118	181	220
16.224	401	927	2.781	317	4.336.896	23.314	50.177
3.916	186	201	485	109	1.025.985	7.865	35.593
9.719	389	590	1.683	227	2.768.541	15.344	23.452
256	0	14	30	4	59.192	241	846
586	17	32	90	10	147.505	551	1.706
1.293	38	105	190	24	347.501	1.002	2.856
120.260	4.838	9.214	27.771	1.448	40.081.539	193.536	358.596
121.018	1.740	6.225	7.720	1.305	18.988.899	50.479	190.613
69	4	5	21	1	22.786	164	235
48.633	1.016	3.077	4.394	647	9.911.399	26.864	88.538
25.585	651	1.493	3.628	323	5.918.513	15.565	53.241
2.098	92	137	407	33	634.389	4.729	7.647
2.980	85	200	371	38	734.891	2.438	6.565
48	2	3	5	1	9.450	55	105
9	1	1	4	1	3.992	12	25
25.061	1.870	2.298	4.856	598	9.796.307	69.889	85.493
40.370	798	2.073	3.809	547	7.692.179	24.533	79.150
172.977	4.002	11.844	29.665	2.315	46.559.507	107.312	293.933
194	8	18	37	3	61.811	369	511
519	27	37	84	12	153.054	873	2.272
12		1	3		3.549	26	43
727	17	46	105	11	199.855	1.225	2.208
754	29	69	143	11	283.089	3.135	3.277

Χώρα ή Περιοχή	Πληθυσμός	Ανώτατος Αρ. Ευαγγ. το 2016	Αναλογία, 1 Ευαγγ. ανά:	Μ. Όρος Ευαγγ. το 2016	% Αύξ. επί του 2015
Σενεγάλη (Κ-2)	15.604.407	1.263	12.355	1.205	3
Σεν Μαρτέν (Ξ-32)	36.457	322	113	297	-5
Σεν-Μπαρτελεμί (Ξ-32)	9.503	30	317	27	4
Σεν Πιέρ και Μικελόν (Δ-37)	6.286	14	449	13	-7
Σεντ Βίνσεντ & οι Γρεναδίνες (Π-32)	109.645	345	318	328	-2
Σεντ Κιτς (Ξ-32)	44.183	211	209	200	-1
Σερβία (Γ-11)	8.118.146	3.894	2.085	3.855	
Σεϋχέλλες (Μ-9)	92.430	337	274	324	-3
Σιέρα Λεόνε (Λ-2)	6.592.102	2.214	2.977	2.071	2
Σιντ Μάρτεν (Ξ-32)	39.540	339	117	325	-4
Σλοβακία (Ζ-6)	5.427.917	11.441	474	11.321	
Σλοβενία (Β-8)	2.068.000	1.905	1.086	1.889	-1
Σουαζιλάνδη (Ο-7)	1.287.000	3.217	400	3.106	1
Σουδάν (Κ-7)	41.394.024	624	66.337	624	5
Σουηδία (Β-6)	9.779.000	22.430	436	22.238	
Σουρινάμ (Ι-37)	540.000	2.982	181	2.919	2
Σρι Λάνκα (Λ-13)	20.810.816	5.969	3.486	5.915	2
Ταϊβάν (Ι-17)	23.510.000	10.126	2.322	9.941	4
Ταϊτή (Μ-27)	268.207	3.206	84	3.162	3
Τανζανία (Μ-8)	55.538.635	16.989	3.269	16.335	1
Ταϋλάνδη (Κ-15)	68.200.800	4.574	14.911	4.493	6
Τζαμάικα (Θ-34)	2.803.362	11.714	239	11.539	-2
Τινιάν (Κ-20)	2.500	23	109	17	13
Τόγκο (Λ-4)	7.544.879	20.157	374	19.558	3
Τόνγκα (Ξ-25)	106.326	235	452	197	-5
Τουβαλού (Μ-24)	9.943	73	136	52	-19
Τουρκία (Η-8)	79.000.000	2.829	27.925	2.727	8
Τουρκς και Κέικος (Ν-29)	34.904	330	106	316	-5
Τρινιδάδ & Τομπάγκο (Ρ-33)	1.360.088	9.675	141	9.635	1
Τσαντ (Κ-6)	14.037.000	769	18.254	705	3
Τσεχία (Ε-5)	10.564.866	15.594	677	15.490	
Τσουκ (Λ-21)	48.651	82	593	43	16
Φιλιππίνες (Κ-18)	100.981.437	209.131	483	202.431	1
Φινλανδία (Γ-7)	5.487.308	18.477	297	18.397	-1
Φίτζι (Ν-24)	897.537	3.098	290	2.881	-3
Χιλή (Μ-35)	18.191.884	76.915	237	75.622	1
Χονγκ Κονγκ (Ι-17)	7.346.700	5.563	1.321	5.429	-1
31 Άλλες Χώρες		41.775		40.167	12,2
Γενικό Σύνολο (240 Χώρες)		8.340.847		8.132.358	1,8

Μ. Όρος Ευαγγ. το 2015	Αρ. Βαφτ. το 2016	Μ. Όρος Βαφθ. Σκαπανέων	Μ. Όρος Σκαπανέων	Αρ. Εκκλησιών	Σύνολο Ωρών	Μ. Όρος Γραφ. Μελετών	Παρόντες στην Ανάμνηση
1.168	45	84	156	25	334.309	2.069	2.859
313	5	15	26	5	64.865	480	1.078
26		3	6	1	9.863	31	91
14		1	5	1	5.188	7	19
336	2	25	45	8	93.662	519	1.105
203	2	7	29	4	48.186	260	685
3.861	80	292	618	63	1.067.776	2.419	8.381
333	6	11	47	4	78.824	406	893
2.037	125	105	249	39	554.424	5.201	10.079
340	11	18	31	5	75.737	462	1.247
11.276	223	588	915	140	1.981.997	4.521	21.547
1.911	34	115	233	30	444.607	1.058	2.977
3.063	164	134	277	87	686.618	4.890	8.953
595	27	43	80	16	176.691	1.653	2.485
22.236	286	1.118	2.200	310	3.900.229	10.586	35.476
2.849	107	259	307	55	694.247	5.675	10.040
5.775	251	340	809	108	1.308.806	8.411	15.790
9.582	240	845	3.323	147	4.105.237	14.617	19.558
3.079	155	245	482	46	853.180	4.307	9.721
16.129	345	604	1.861	477	3.929.723	34.592	55.136
4.258	221	310	1.553	109	1.805.943	6.927	9.986
11.815	301	491	1.480	187	2.364.291	13.164	33.968
15		1	3	1	4.619	27	47
19.067	929	1.303	1.990	293	5.268.781	62.762	66.727
208	7	9	27	3	39.814	249	593
64		1	3	1	8.045	69	214
2.514	108	184	494	38	796.130	1.806	4.960
332	8	15	56	6	89.733	660	1.020
9.543	258	678	1.196	126	2.032.071	11.445	24.459
687	38	32	69	18	174.556	1.423	4.659
15.471	261	829	1.140	222	2.702.528	7.411	26.656
37	3	5	12	2	19.420	162	232
199.551	8.900	9.801	41.182	3.315	50.130.621	269.655	584.685
18.496	253	726	2.033	300	2.985.976	10.099	26.061
2.958	20	130	493	79	724.603	4.513	11.821
75.168	2.090	5.136	11.814	979	19.944.023	62.656	174.925
5.509	171	397	1.027	59	1.660.060	5.903	9.508
35.798	1.963	3.492	15.297	907	19.457.900	73.443	82.546
7.987.279	264.535	459.393	1.157.017	119.485	1.983.763.754	10.115.264	20.085.142

14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

A
B
Γ
Δ
Ε
Ζ
Η
Θ
Ι
Κ
Λ
Μ
Ν
Ξ
Ο
Π
Ρ

Ρ Ω Σ Ι Α

ΑΛΑΣΚΑ

ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ ΩΚΕΑΝΟΣ

ΜΙΝΤΓΟΥΕΙ

ΧΑΒΑΗ

ΝΗΣΙ ΓΟΥΕΪΚ

ΝΗΣΙΑ ΜΑΡΣΑΛ

ΝΗΣΙ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΚΙΡΙΜΠΑΤΙ

ΤΟΥΒΑΛΟΥ

ΤΟΚΕΛΑΟΥ

ΝΗΣΙΑ ΣΟΛΩΜΩΝΤΟΣ

ΒΑΝΟΥΑΤΟΥ

ΝΗΣΙ ΝΟΡΦΟΚ

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

ΜΟΓΓΟΛΙΑ

ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΕΑΣ

ΙΑΠΩΝΙΑ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΕΑΣ

Κ Ι Ν Α

ΜΠΟΥΤΑΝ

ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ

ΜΙΑΝΜΑΡ

ΛΑΟΣ

ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ

ΜΑΚΑΟ

ΤΑΪΒΑΝ

ΤΑΪΛΑΝΔΗ

ΚΑΜΠΟΤΖΗ

ΒΙΕΤΝΑΜ

ΜΠΡΟΥΝΕΪ

ΜΑΛΑΪΣΙΑ

ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ

ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ

ΓΙΑΠ

ΤΙΝΙΑΝ

ΣΑΪΠΑΝ

ΡΟΤΑ

ΓΚΟΥΑΜ

ΠΑΛΑΟΥ

ΤΣΟΥΚ

ΠΟΝΠΕΪ

ΚΟΣΡΑ ΝΑΟΥΡΟΥ

ΝΗΣΙΑ ΣΟΛΩΜΩΝΤΟΣ

ΤΟΥΒΑΛΟΥ

ΤΟΚΕΛΑΟΥ

ΝΗΣΙΑ ΓΟΥΟΛΙΣ & ΦΟΥΤΟΥΝΑ

ΝΗΣΙ ΝΟΡΦΟΚ

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

Ι Ν Δ Ο Ν Η Σ Ι Α

ΠΑΠΟΥΑ-ΝΕΑ ΓΟΥΙΝΕΑ

ΝΗΣΙΑ ΚΟΚΟΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΙΜΟΡ

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

ΩΚΕΑΝΟΣ

14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε το www.jw.org/el
ή επικοινωνήστε με τους Μάρτυρες του Ιεχωβά.

Η Έκθεσή μου Υπηρεσίας Αγρού για το 2017

	Αριθμός Εκδόσεων (Σε Έντυπη και Ηλεκτρονική Μορφή)	Προβολές Βίντεο	Όρες	Επανεπισκέψεις	Αριθμός Διαφορετικών Γραφικών Μελετών που Διεξήχθησαν
Ιανουάριος					
Φεβρουάριος					
Μάρτιος					
Απρίλιος					
Μάιος					
Ιούνιος					
Ιούλιος					
Αύγουστος					
Σεπτέμβριος					
Οκτώβριος					
Νοέμβριος					
Δεκέμβριος					
Σύνολο					